

**RAPORT
Z MONITORINGU
STRATEGII ROZWOJU MIASTA POZNANIA 2020+
ZA 2021 ROK**

Spis treści

Wstęp.....	3
I Analiza wskaźników strategicznych	4
1. Cel strategiczny	4
2. Realizacja priorytetu „Silna Metropolia”	13
3. Realizacja priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”	19
4. Realizacja priorytetu „Zielone, mobilne miasto”	25
5. Realizacja priorytetu „Przyjazne osiedla”	31
6. Realizacja priorytetu: „Wspólnotowość i dialog społeczny”	39
II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych	44
1. Priorytet: „Silna Metropolia”	44
2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”	58
3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”	62
4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”	77
5. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”	93
III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych	102
Podsumowanie	105

Wstęp

Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ odnosi się do działań realizowanych w 2021 r. Opracowany został zgodnie z Zarządzeniem nr 562/2018/P Prezydenta Miasta Poznania z 2 sierpnia 2018 r. w sprawie Systemu monitoringu Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+. Wprowadzony ww. aktem, system monitoringu ma na celu:

- dostarczenie informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Poznania i jego pozycji konkurencyjnej w kraju jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych w zakresie ustalania priorytetów rozwojowych i alokacji środków na rozwój i inwestycje;
- zapewnianie zgodności realizowanej w Poznaniu polityki rozwoju (podejmowanych działań i inwestycji) z celami rozwoju miasta;
- obserwację występujących trendów i zjawisk zachodzących w otoczeniu zewnętrznym tak, aby móc przygotować właściwe narzędzia i instrumenty wspierające rozwój miasta;
- identyfikację i analizę ryzyka celu głównego i priorytetów Strategii.

W systemie monitoringu wyodrębniono moduły: analityczny, rzeczowy oraz trendów rozwojowych, przy czym dwa pierwsze uwzględniane są w monitoringu corocznym, a ostatni – nie rzadziej niż raz na 5 lat.

Moduł analityczny obejmuje analizę porównawczą wybranych wskaźników określających sytuację społeczno-gospodarczą w kluczowych obszarach funkcjonowania Poznania w porównaniu z wybranymi miastami. Pozwala określić pozycję konkurencyjną i stopień atrakcyjności Poznania wobec tych miast.

Źródłem danych statystycznych jest Główny Urząd Statystyczny (GUS), Urząd Miasta Poznania (UMP), Stowarzyszenie Poznańska Lokalna Organizacja Turystyczna (PLOT), Związek Międzygminny „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (GOAP) oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ). Wartość wskaźników statystycznych określono w oparciu o dane opublikowane do 30 kwietnia 2022 r. W przypadku, gdy do tego dnia nie zostały opracowane dane za 2021 r., wskaźniki analizowane są w ujęciu ostatnich lat, za które dostępne są dane. Ponieważ oficjalna statystyka GUS nie ujmuje w swoich badaniach pełnego spectrum niektórych zjawisk, w tych przypadkach podano dla Poznania także wielkości wyliczone na podstawie baz danych Urzędu Miasta Poznania. GUS jest natomiast jedynym źródłem danych dla benchmarkingu Poznania na tle wybranych miast, który jest integralną częścią systemu monitoringu Strategii.

Moduł rzeczowy obejmuje analizę poziomu zaawansowania realizacji zadań kluczowych, nakładów budżetu Miasta na realizację priorytetów i działań strategicznych, odnosi się również do analizy powiązania efektów realizowanych programów sektorowych ze Strategią Rozwoju Miasta Poznania 2020+.

I Analiza wskaźników strategicznych

1. Cel strategiczny

Cel Strategii został zdefiniowany w następujący sposób: „Podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców i znaczenia Poznania na arenie międzynarodowej”.

Stopień realizacji celu mierzony jest w oparciu o wartości poniższych wskaźników i analizę zmian zachodzących w obszarach, które te wskaźniki obrazują.

Wskaźniki statystyczne

Indeks jakości życia mieszkańców Poznania

Wartość tego wskaźnika ustalona została na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzonych na zlecenie Miasta Poznania w grudniu 2019 r.

W 2019 r. wartość indeksu jakości życia mieszkańców Poznania wyniosła 73,6%. Oznacza to, że prawie 3/4 mieszkańców Poznania zauważyła istotne zmiany w rozwoju miasta. Ponad połowa mieszkańców (56%) oczekuje na ich kontynuację.

Wskaźniki dla celu strategicznego

Wskaźnik	Wartość
Dynamika salda migracji w 2021 r. (2010=100)	43%
Dynamika PKB na mieszkańca w 2019 r. (2010=100)	163%
Dynamika stopy bezrobocia w 2021 r. (2010=100)	44%
Dynamika wpływów do budżetu Miasta z udziałów w podatku PIT oraz CIT w 2021 r. (2010=100)	194%
Dynamika udziału studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem w 2020 r. (2010=100)	389%
Dynamika liczby noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2021 r. (2010=100)	80%
Dynamika liczby pasażerów w Porcie Lotniczym Poznań - Ławica w 2021 r. (2010=100)	74%
Dynamika liczby podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego w 2021 r. (2010=100)	120%

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o.o., UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

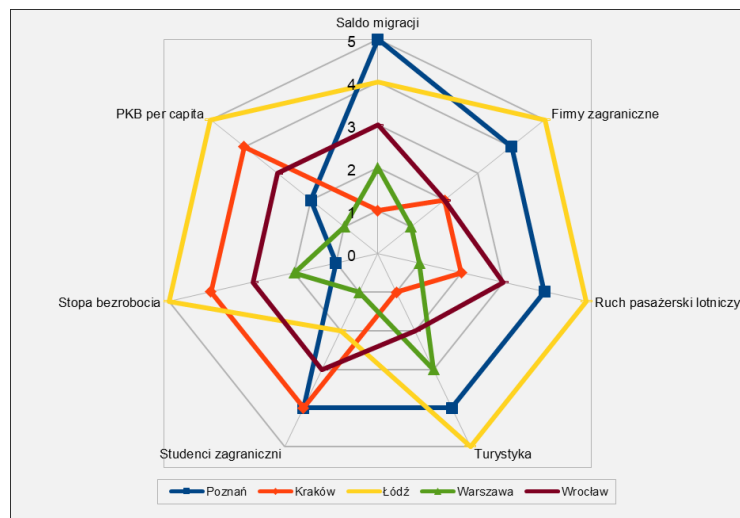
Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Saldo migracji na 1000 mieszkańców w 2020 r.	-3,5	2,6	-2,0	1,9	1,6
PKB na mieszkańca w tys. zł w 2019 r.	120,8	101,5	78,0	177,4	104,4
Stopa bezrobocia w % w 2021 r.	1,6	2,9	5,8	1,8	2,0

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Udział studentów zagranicznych w liczbie studentów ogółem ¹ w % w 2020 r.	5,7	5,5	9,5	10,0	7,0
Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych na 1000 mieszkańców w 2020 r.	1257	2331	816	1303	1550
Pasażerowie w regionalnych portach lotniczych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	4481	10743	364	12224	5513
Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. mieszkańców w 2021 r.	63	67	23	167	67

Źródło danych: GUS, Port Lotniczy Poznań-Ławica Sp. z o.o., UMP

¹ Dane dla województw.

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych celu strategicznego

Analiza

Analiza realizacji celu strategicznego wskazuje na prawidłowy kierunek rozwoju Poznania. Wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym, poza ruchem lotniczym i turystyką, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r. Zmniejszył się poziom migracji i stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów i liczba firm zagranicznych działających w mieście. Pomimo utrzymującej się ujemnej dynamiki ruchu lotniczego i turystycznego, nastąpił wzrost wartości tych wskaźników w porównaniu z rokiem poprzednim.

W Poznaniu lokalna gospodarka wypracowuje dwukrotnie większy niż w kraju produkt krajowy brutto na mieszkańca. Miasto jest atrakcyjnym miejscem lokalizacji firm z udziałem kapitału zagranicznego. Stopa bezrobocia utrzymuje się na jednym z najniższych poziomów w Polsce. Dobra kondycja lokalnej gospodarki wpływała na wzrost dochodów budżetu Miasta z wpływów z udziału w podatkach PIT i CIT odprowadzanych w Poznaniu. Dobre zarządzanie budżetem Miasta oraz silna lokalna gospodarka i rynek pracy wpływają na wysokie

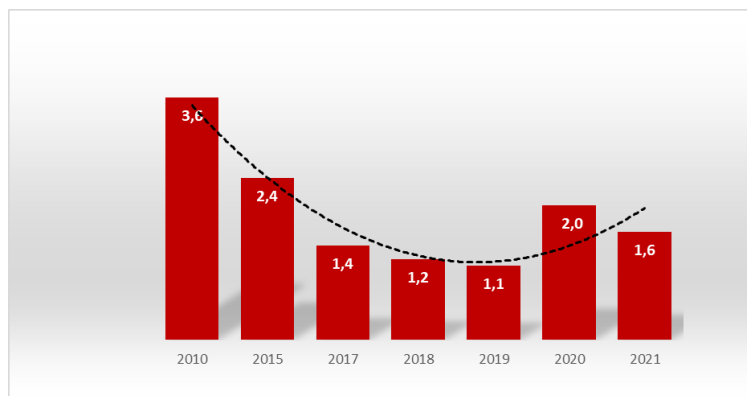
oceny wiarygodności kredytowej nadawane w 2021 r. Poznaniowi przez największe międzynarodowe agencje ratingowe Fitch Ratings (A-) i Moody's Investors Service (A3 z prognozą stabilną).

Poznań jest coraz bardziej atrakcyjnym miastem dla cudzoziemców. Do lutego 2022 r. w mieście przebywało ponad 50 tys. obywateli Ukrainy. Większość z nich stanowili pracownicy tymczasowi pracujący przede wszystkim w przemyśle, transporcie, handlu i budownictwie. Sytuacja epidemiologiczna nie wpłynęła na zmniejszenie zainteresowania cudzoziemców pracą i nauką w Poznaniu. Wzrasta liczba studentów zagranicznych, którzy decydują się na edukację w poznańskich szkołach wyższych. Największy ich odsetek stanowią obywatele Ukrainy. Do 40 tys. nowych osób z Ukrainy o statusie uchodźcy przybyło do Poznania w okresie od lutego do maja 2022 r. W 2021 r. z powodu sytuacji epidemiologicznej utrzymywał się spadek liczby turystów korzystających z poznańskich obiektów noclegowych i pasażerów linii lotniczych, jednak był mniejszy niż rok wcześniej. Liczba turystów zmniejszyła się o jedną piątą, liczba pasażerów o ponad jedną czwartą. Jest to trend ogólnosiwiatowy, na który władze lokalne nie mają żadnego wpływu w sytuacji obostrzeń związanych z pandemią COVID-19.

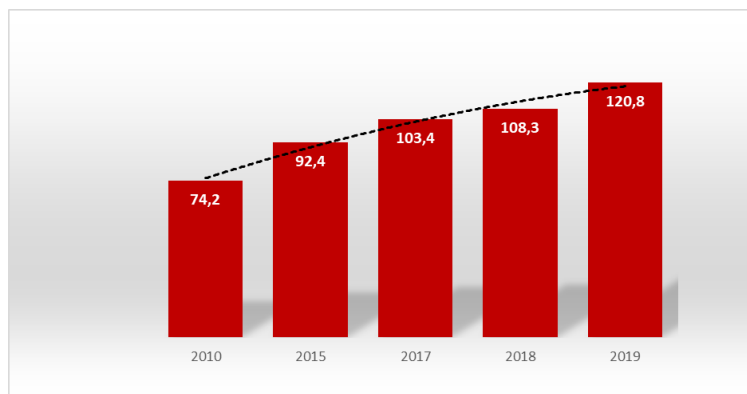
Pomimo, iż saldo migracji dla Poznania nadal jest ujemne, od 2016 r. ruch migracyjny wyhamowuje. Większość ruchu migracyjnego odbywa się między Poznaniem a sąsiednimi gminami powiatu poznańskiego, co powoduje, że gospodarka nie ponosi negatywnych skutków przemieszczania się pracowników. Saldo migracji nie pokazuje jednak wszystkich zmian w liczbie osób faktycznie mieszkających w Poznaniu. Oficjalna statystyka GUS nie uwzględnia w liczbie mieszkańców do 100 tys. osób, głównie tymczasowych pracowników (przede wszystkim obcokrajowców) oraz studentów studiów dziennych spoza Poznania, którzy nie zameldowali się w mieście. W 2022 r. dołączają do nich uchodźcy z Ukrainy, głównie młode kobiety z dziećmi. Ich liczba nie tylko rekompensuje ujemne saldo migracji, ale wręcz zwiększa liczbę mieszkańców Poznania.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju. Polepszył się także poziom umiędzynarodowienia studiów. Miasto powinno zintensyfikować działania przyciągające studentów, kapitał zewnętrzny i nowych mieszkańców.

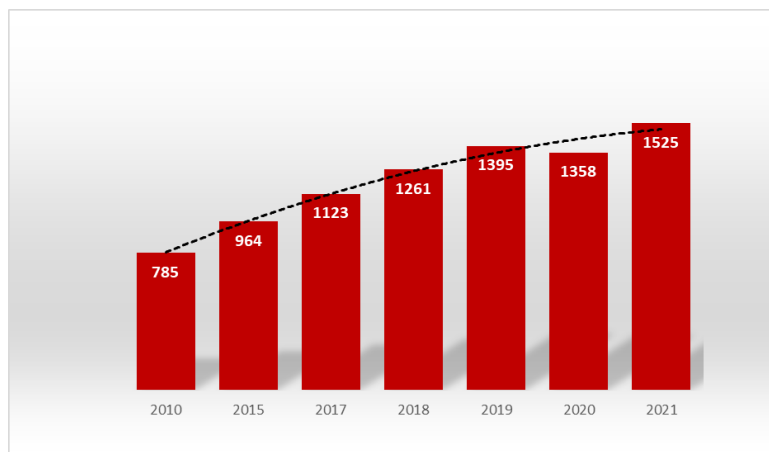
Stopa bezrobocia w Poznaniu (w %)

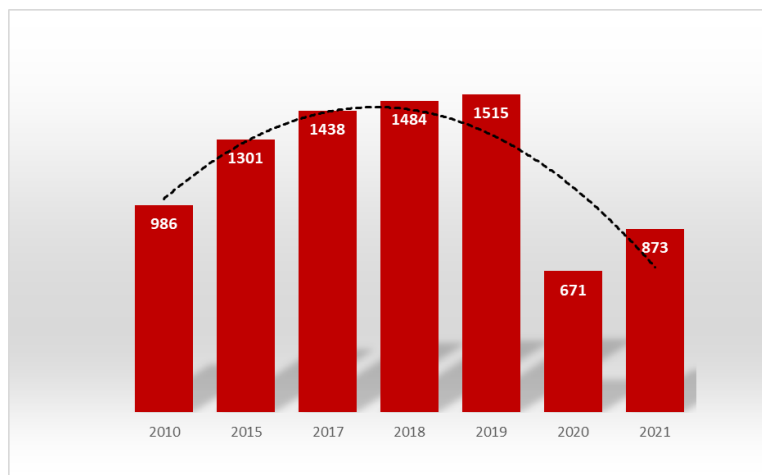
PKB na mieszkańca w Poznaniu (w tys. zł)

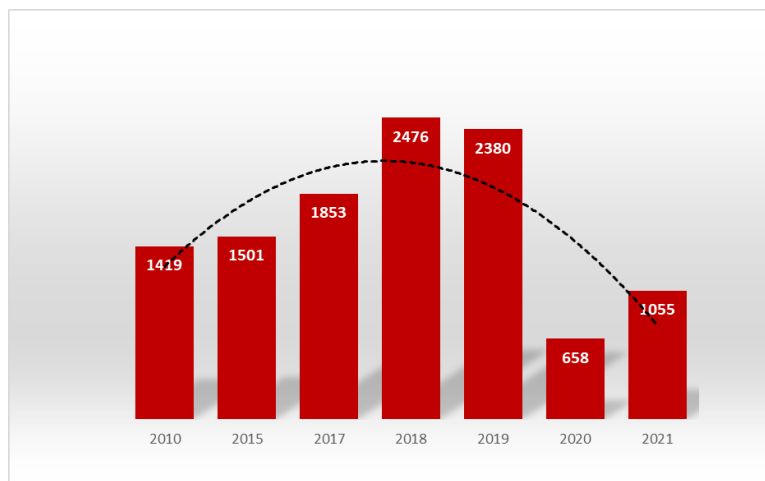
Wpływy do budżetu Miasta Poznania z udziałów w PIT i CIT (w mln zł)

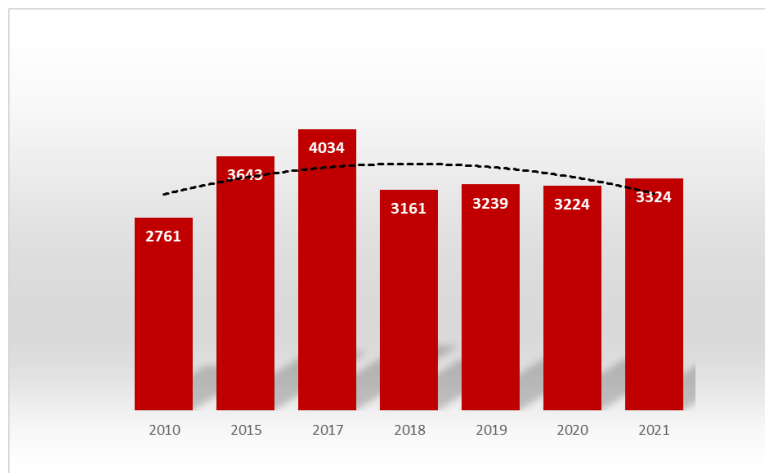
Noclegi w turystycznych obiektach noclegowych w Poznaniu (w tys.)

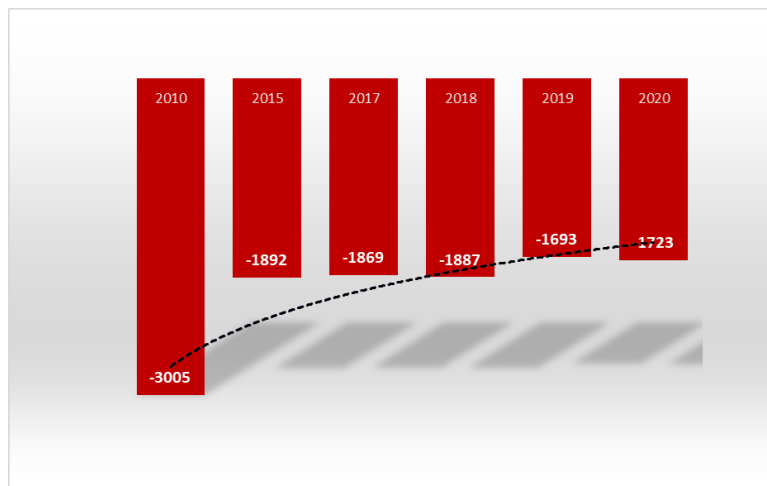
Ruch pasażerski w Porcie Lotniczym Poznań - Ławica (w tys.)

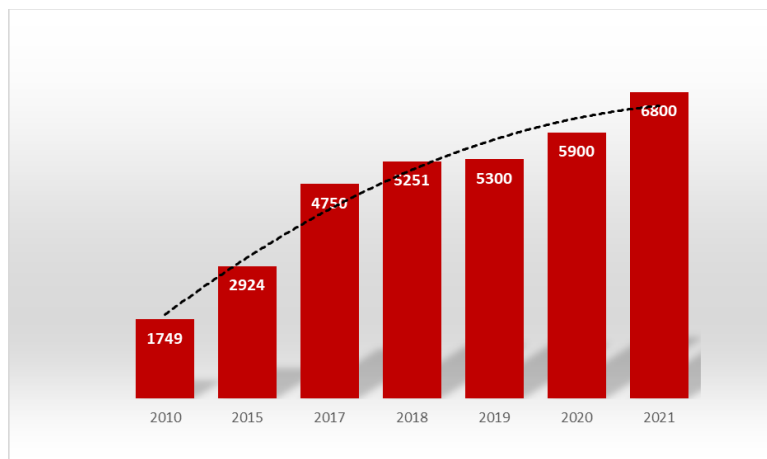
Spółki z udziałem kapitału zagranicznego w Poznaniu

Saldo migracji w Poznaniu (w osobach)

Cudzoziemcy studiujący w Poznaniu (w osobach)

2. Realizacja priorytetu „Silna Metropolia”

Priorytet „Silna Metropolia” jest ukierunkowany na rozwój spójności Metropolii Poznań oraz zwiększenie jej roli na arenie międzynarodowej poprzez rozwój powiązań instytucjonalno-gospodarczych w sieciach regionalnych, krajowych i globalnych.

Na obszarze położonym w sąsiedztwie Poznania wykształciły się najsilniejsze w kraju cechy aglomeracyjne, jednak obszar metropolitalny nadal nie stanowi spójnego układu przestrzenno-funkcjonalnego. Na wizerunek Metropolii Poznań² na arenach krajowej i międzynarodowej wpływa atrakcyjność Poznania, będącego miastem-rdzeniem całego obszaru metropolitalnego. Potencjał miasta jest związany z jego tożsamością, zapisaną w bogatym dziedzictwie historycznym i kulturowym, oraz cechach kojarzonych z jego mieszkańcami. Rozwój kultury, sportu i sektorów kreatywnych jest szansą na zwiększenie atrakcyjności Poznania dla biznesu i nauki, środowiska akademickiego oraz artystów, sportowców i turystów.

Rozwój spójności Metropolii Poznań i zwiększenie jej znaczenia na arenie międzynarodowej uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- zwiększenie spójności Metropolii Poznań;
- rozwój współpracy na poziomie miast i regionów;
- intensyfikacja kontaktów i powiązań międzynarodowych;
- wzmocnienie pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii;
- wzmocnienie akademickich i naukowych funkcji Poznania;
- wzmocnienie rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki.

² Metropolia Poznań obejmuje: gminy powiatu poznańskiego, w tym Miasto Poznań, Powiat Poznański, oraz gminy spoza powiatu poznańskiego: Skoki, Szamotuły, Oborniki, Śrem.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Metropolii Poznań w 2020 r. (2010=100)	106%
Dynamika frekwencji w teatrach i instytucjach muzycznych w 2021 r. (2010=100)	18%
Dynamika liczby zwiedzających muzea w 2021 r. (2010=100)	74%
Dynamika liczby międzynarodowych imprez sportowych w 2021 r. (2010=100)	78%
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w 2021 r. (2010=100)	100%
Dynamika liczby konferencji i kongresów w 2021 r. (2018=100)	54%

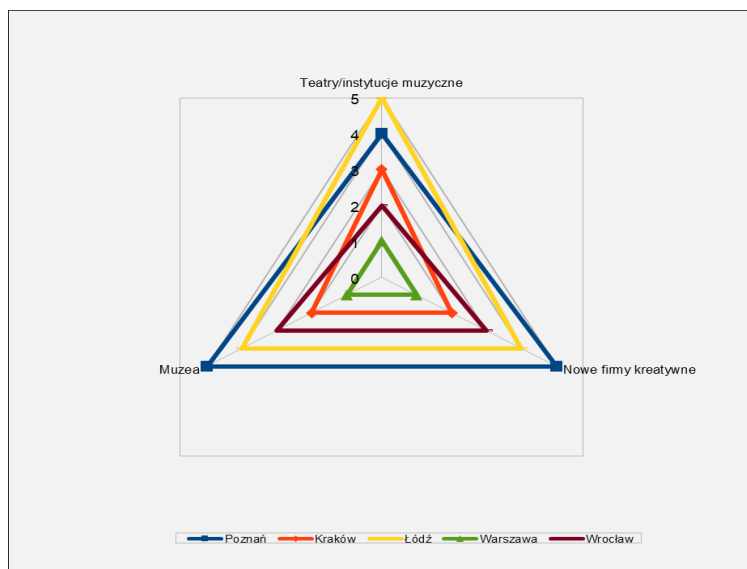
Źródło danych: GUS, PLOT, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Silna Metropolia”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	195	382	217	555	335
Zwiedzający muzea na 1000 mieszkańców w 2021 r.	407	3554	448	5223	599
Udział liczby nowo rejestrowanych podmiotów z sektorów kreatywnych do liczby nowo rejestrowanych podmiotów ogółem w % w 2021 r.	8,6	10,0	8,4	11,0	9,0

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Silna Metropolia”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji Priorytetu „Silna Metropolia” wskazuje, że ten kierunek rozwoju jest bardzo silnie skorelowany z przemysłem spotkań i czasu wolnego, które należą do działów gospodarki najbardziej doświadczających ujemnych skutków pandemii COVID-19. Obszar Metropolii Poznań rozwija się, zwiększa się liczba mieszkańców i stabilizuje się rozwój firm sektorów kreatywnych.

Poznań jest miastem-rdzeniem poznańskiego obszaru metropolitalnego. Liczba mieszkańców Metropolii Poznań corocznie się zwiększa. Obszar ten jest atrakcyjny dla nowych mieszkańców zarówno z kraju, jak i z zagranicy, szczególnie z Ukrainy. Według badań, w Poznaniu

i powiecie poznańskim przebywa tymczasowo do 100 tys. obywateli Ukrainy pracujących lub uczących się tu tymczasowo. Od końca lutego do Poznania przybywają uchodźcy wojenni z Ukrainy, których liczba aktualnie wynosi ok. 40 tys.

Miasto Poznań współpracuje z Powiatem Poznańskim oraz sąsiednimi gminami w ramach Stowarzyszenia Metropolia Poznań. Realizowane są wspólne projekty transportowe, turystyczne, społeczne, edukacyjne, inwestycyjne, planowania przestrzennego i promocyjne. Rozwijany jest wspólny projekt Poznańskiej Kolei Metropolitalnej, która łączy Poznań z wielkopolskimi miejscowościami. Miasto buduje także swoją pozycję jako silnego ośrodka metropolitalnego w oparciu o współpracę z innymi samorządami oraz instytucjami regionalnymi i zagranicznymi. W ramach współpracy międzynarodowej Poznań prowadzi współpracę z 15 zagranicznymi miastami partnerskimi oraz jest członkiem 10 międzynarodowych organizacji oraz sieci współpracy miast i regionów.

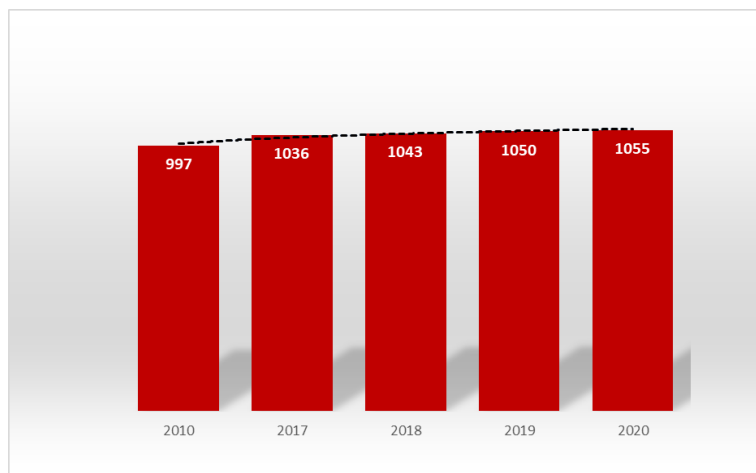
Poznań, jako jeden z największych ośrodków miejskich w kraju, pełni liczne funkcje metropolitalne. W 2021 r., pomimo ograniczeń związanych z pandemią, zwiększyła się liczba organizowanych wydarzeń przemysłu spotkań i czasu wolnego. Nadal jednak odbyło się ich mniej niż przed okresem pandemii. Poznań jest centrum kulturalnym Metropolii i miejscem organizacji dużych imprez sportowych, które przyciągają sportowców oraz kibiców z kraju i z zagranicy. Należy do prężnie działających ośrodków przemysłu spotkań w Polsce. W mieście znajduje się ponad 100 obiektów z salami konferencyjnymi, w których odbyło się ponad 700 wydarzeń branży MICE dla różnych grup odbiorców. W 2021 r. liczba turystów zwiększyła się, jednak Poznań nadal odwiedza mniej osób niż w okresie przed pandemią.

W 2021 r. firmy przemysłu spotkań i czasu wolnego należały do przedsiębiorstw najbardziej doświadczających negatywnych skutków obostrzeń wprowadzonych w czasie pandemii COVID-19. Jest to trend ogólnoswiatowy, na który władze lokalne nie mają żadnego wpływu. Kolejnym wyzwaniem dla przemysłu spotkań i czasu wolnego w 2022 r. jest konflikt zbrojny w Ukrainie, który wpływa na mniejszą atrakcyjność turystyczną Polski na rynkach międzynarodowych.

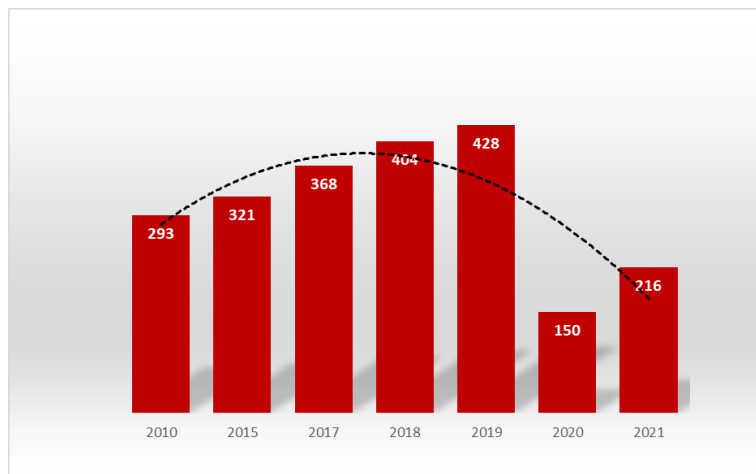
Akademickość miasta i silne środowisko naukowe powodują, że w Poznaniu rozwija się gospodarka oparta na wiedzy, a potencjał kultury korzystnie wpływa na rozwój sektorów kreatywnych. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych ponad 700 nowych firm sektorów kreatywnych, a trend powstawania nowych firm kreatywnych jest stabilny.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal intensyfikować rozwój działań uatrakcyjnających ofertę kulturalną dla mieszkańców i turystów, szczególnie krajowych. Jednocześnie powstawanie nowych firm sektorów kreatywnych potwierdza, że w Poznaniu istnieją silne lokalne środowiska kultury, nowych technologii i innowacji, które powinny być wspierane także przez władze lokalne.

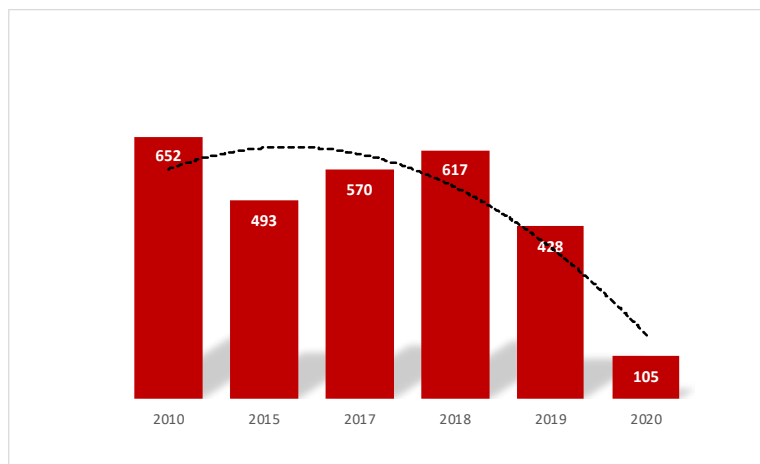
Ludność Metropolii Poznań (w tys.)

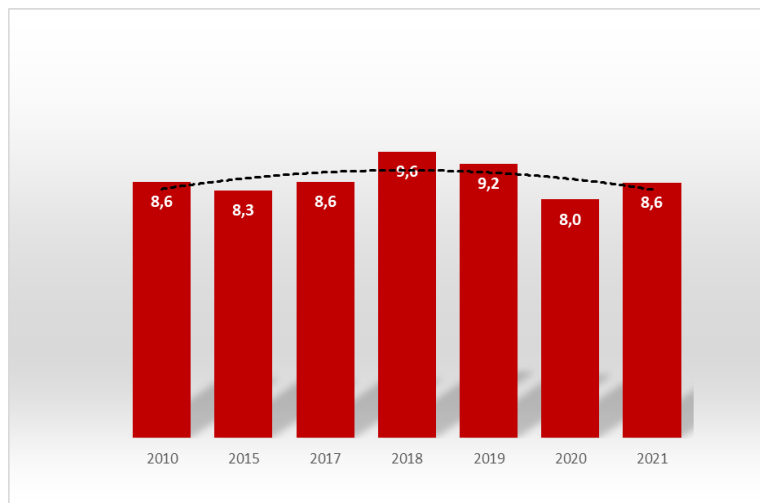
Zwiedzający muzea w Poznaniu (w tys.)

Frekwencja w teatrach i instytucjach muzycznych w Poznaniu (w tys.)

Udział nowych firm sektorów kreatywnych w nowych firmach ogółem w Poznaniu (w %)

3. Realizacja priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość” ukierunkowany jest na rozwijanie w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki.

Poznań tradycyjnie kojarzony jest z oszczędnością, praktycznością, przedsiębiorczością i pracowitością mieszkańców oraz tradycjami akademickimi i targowymi. Miasto charakteryzuje się bardzo wysokim potencjałem wzrostu gospodarczego w skali kraju, wysoką aktywnością ekonomiczną i silnym lokalnym rynkiem pracy, który wymaga jednak uatrakcyjnienia oferty dla wysoko wykwalifikowanych pracowników. Zróżnicowana gospodarka jest oparta na działalności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, charakteryzujących się elastycznością w dostosowywaniu się do reguł gry rynkowej, jednak w małym stopniu wykorzystujących nowoczesne rozwiązania innowacyjne. Duży potencjał środowiska akademickiego i naukowego jest szansą na rozwój firm innowacyjnych i sektorów kreatywnych, tworzących nowe produkty i usługi oraz atrakcyjne miejsca pracy.

Rozwój zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki w Poznaniu uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- rozwój lokalnych małych i średnich firm w kierunku innowacyjności;
- rozwój i wsparcie lokalnych centrów innowacji i biznesu;
- wspieranie i promocja lokalnych startupów i sektorów kreatywnych;
- współpraca edukacji, nauki i biznesu na rzecz wsparcia/wdrażania innowacji;
- rozwój przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów;
- zwiększenie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby pracujących w 2020 r. (2010=100)	109%
Dynamika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2021 (2010=100)	125%
Dynamika udziału absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2020 r. (2010=100)	126%
Dynamika udziału studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w 2020 r. (2014=100)	98,5%
Dynamika liczby wystawców na Międzynarodowych Targach Poznańskich w 2021 r. (2010=100)	20%

Źródło danych: GUS, MTP

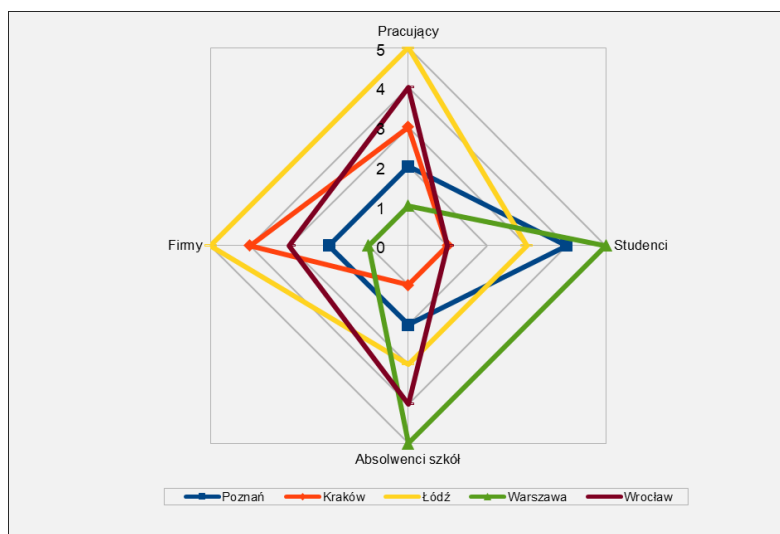
Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Pracujący na 1000 mieszkańców w 2020 r.	654	629	496	734	610
Podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców w 2020 r.	223	196	143	265	199
Udział absolwentów ponadgimnazjalnych szkół szkolnictwa zawodowego w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w 2020 r.	37,6	37,7	32,4	24,1	29,9

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Udział studentów szkół wyższych na kierunkach technicznych i przyrodniczych w liczbie studentów ogółem w % w 2020 r. (regiony)	19,2	26,6	20,2	16,8	26,6

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wskaźniki statystyczne osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., poza udziałem studentów kierunków technicznych i przyrodniczych oraz wskaźnikiem charakteryzującym przemysł spotkań, na który wpłynęły obostrzenia wprowadzone z powodu pandemii COVID-19. Efekt przynoszą działania skierowane na promocję i rozwój szkolnictwa zawodowego.

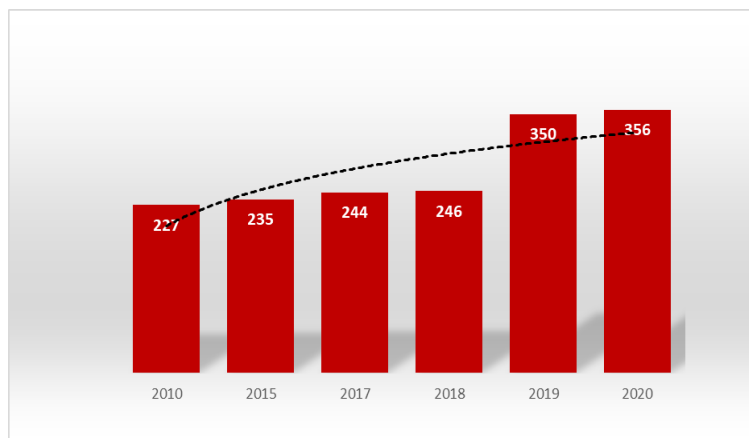
Poznań jest atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności gospodarczej. Tworzy korzystne warunki do zakładania i prowadzenia własnych firm. Przeważająca liczba poznańskich przedsiębiorców to mikro- i mali przedsiębiorcy (łącznie 92%). Ich elastyczność w dostosowywaniu się do warunków rynkowych powoduje, że lokalna gospodarka jest bardziej odporna na cykliczne wahania koniunktury i obostrzenia spowodowane pandemią COVID-19. W grupie MSP rozwija się silne środowisko startupów oraz przemysłu gier, a także platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Rocznie w Poznaniu jest rejestrowanych 700 nowych firm sektorów kreatywnych. Coraz większy jest także kapitał zewnętrzny angażowany w gospodarkę miejską.

Liczba pracujących zwiększa się, jednak lokalny rynek pracy wciąż poszukuje wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Największe zapotrzebowanie jest na specjalistów IT, inżynierów o specjalizacjach mechanicznych, elektrycznych i lądowych. Kierunkami, które zyskują na znaczeniu, są też mikroelektronika i nanotechnologia. W Poznaniu poszerza się oferta akademicka. Uruchamiane są nowe kierunki mające zachęcić młodzież do studiowania na poznańskich uczelniach.

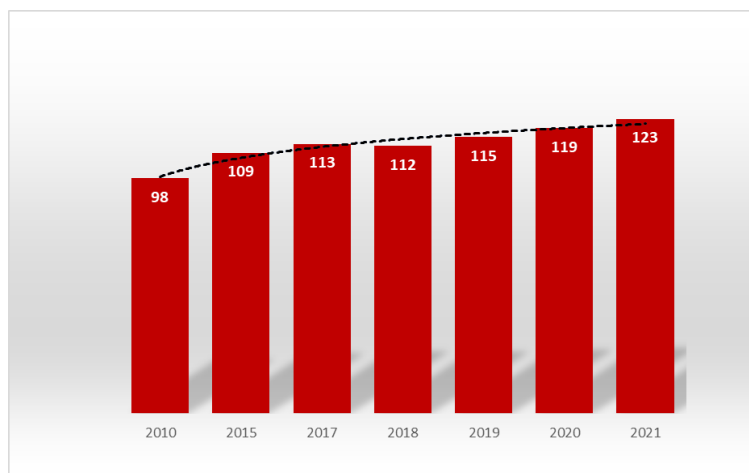
Do kluczowych firm przemysłu spotkań należą Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (MTP), których udziałowcem jest Miasto Poznań. Do 2020 r. były one największym organizatorem imprez i wydarzeń targowych w Europie Środkowo-Wschodniej oraz liderem wśród polskich wystawców, posiadając ponad połowę krajowego rynku powierzchni wystawienniczej i ponad 1/3 rynku wystawców. Działalność MTP jest ukierunkowana zarówno na współpracę z biznesem, jak i na ofertę dla społeczności lokalnej. Przemysł spotkań należy do działów gospodarki najbardziej doświadczających skutków pandemii COVID-19. Jest to trend ogólnoświatowy, na który władze lokalne nie mają żadnego wpływu.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto - wraz z Warszawą - charakteryzuje się wysoką aktywnością ekonomiczną. Jest także liderem (wraz z Krakowem) pod względem zainteresowania młodzieży szkolnej kształceniem zawodowym. Miasto powinno nadal rozwijać współpracę ze szkołami wyższymi, poszerzając swoją ofertę dla studentów oraz wspierając działania uczelni w kierunku uatrakcyjnienia oferowanych kierunków technicznych i przyrodniczych.

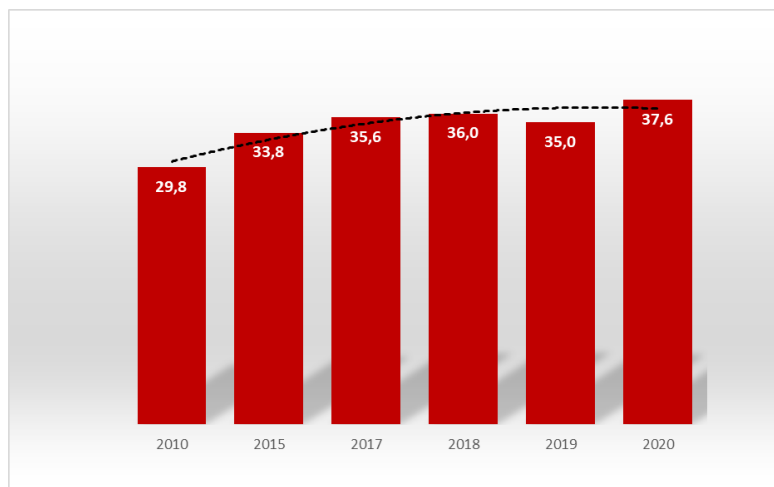
Pracujący w firmach zatrudniających powyżej 9 osób w Poznaniu (w tys. osób)

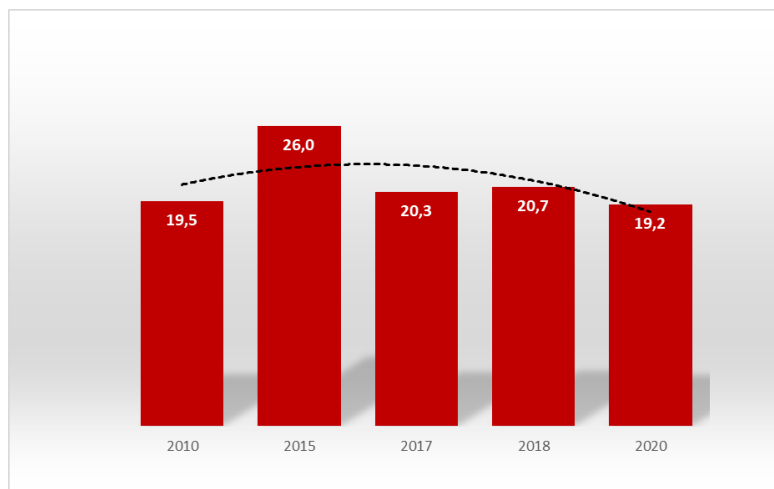
Podmioty gospodarcze w Poznaniu (w tys.)

**Udział absolwentów szkół zawodowych
w liczbie absolwentów szkół ponadgimnazjalnych ogółem w Poznaniu (w %)**

Udział studentów kierunków technicznych i przyrodniczych w Wielkopolsce (w %)

4. Realizacja priorytetu: „Zielone, mobilne miasto”

Priorytet „Zielone, mobilne miasto” ukierunkowany jest na uczynienie z Poznania „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport.

Zwarty, multicentryczny układ urbanistyczny miasta z klinami zieleni już dzisiaj czyni Poznań miastem zielonym, „kompaktowym i krótkich odległości”. Gęsta – w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce – sieć ulic nie rozwiązuje problemu zatłoczenia z powodu nadmiernego wykorzystywania indywidualnego transportu samochodowego. Alternatywą jest transport publiczny, rowerowy lub pieszy. Ruch samochodowy i nieefektywne niskoemisyjne źródła ogrzewania powodują zanieczyszczenie powietrza i obniżają jakość życia w mieście, tym bardziej, że tereny zieleni są nierównomiernie rozłożone na mapie miasta.

Rozwój „zielonego”, ekomobilnego miasta, które posiada łatwo dostępne dla wszystkich tereny zieleni oraz przyjazny dla środowiska zrównoważony transport, uwarunkowany jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- zachowanie, poprawa jakości i rozwój terenów zieleni, w szczególności systemu klinowo-pierścieniowego oraz zabytkowych założeń zieleni;
- wykorzystanie potencjału Warty i innych rzek oraz jezior do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych;
- zwiększenie atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta.
- uspokojenie ruchu samochodowego w mieście;
- rozwój ekomobilności;
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń i wzrost efektywności energetycznej;
- racjonalne korzystanie z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwanie;
- zapewnienie należytej czystości przestrzeni publicznej;
- rozwijanie form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej;

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Najczęściej wybierany środek transportu	Wartość
Zachowania komunikacyjne mieszkańców Poznania ³	
Samochód osobowy	37%
Transport zbiorowy	34%
Rower	8%
Pieszko	21%

Wskaźnik	Wartość
Dynamika wskaźnika motoryzacji w 2020 r. (2010=100)	152%
Klasyfikacja strefy pod względem poziomu emisji PM10 w 2021 r.	A
Dynamika wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w 2019 r. (2010=100)	1119%
Dostępność zagospodarowanych terenów zieleni dla mieszkańców w 2018 r.	68%
Dynamika udziału terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w 2021 r. (2010=100)	95%
Poziom redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania w 2021 r.	0%

³ Bez zależności od dystansu od miejsca pracy/nauki.

Wskaźnik	Wartość
Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych, szkła w 2021 r.	37,63%
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych w 2021 r.	93,56%

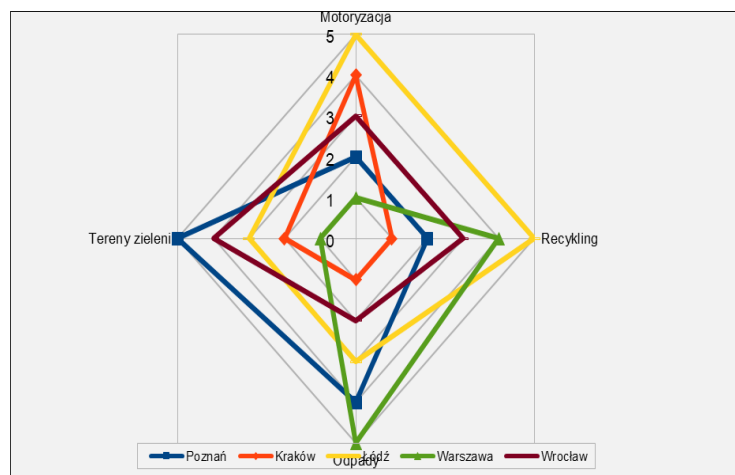
Źródło danych: GOAP, GUS, WIOŚ, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Wskaźnik motoryzacji w 2020 r.	780	681	624	794	742
Udział terenów ogólnodostępnej zieleni w powierzchni miasta w % w 2020 r.	3,9	5,9	5,7	6,5	5,6
Udział odpadów zebranych selektywnie w ilości odpadów ogółem w % w 2020 r.	35,5	45,2	37,5	35,0	38,2
Udział zebranych selektywnie papieru, tektury, metali, szkła i tworzyw sztucznych w ilości odpadów ogółem w % w 2020 r.	15,2	18,6	8,8	11,9	14,3

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Zielone, mobilne miasto”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Zielone, mobilne miasto” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie dostępności do terenów zieleni, gospodarki odpadami z systemem selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu, wykorzystania energii odnawialnej i alternatywnych środków transportu. Wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźniki poziomu recyklingu i biodegradacji odpadów spełniają przepisy prawa. Problemem jest rosnący wskaźnik motoryzacji powiązany z wciąż wysokim udziałem wykorzystywania indywidualnych pojazdów samochodowych jako podstawowego środka transportu w mieście.

Poznań należy do najbardziej zatłoczonych dużych polskich miast. Poziom motoryzacji jest wyższy jedynie w Warszawie. Ponad jedna trzecia mieszkańców przemieszcza się po mieście korzystając z własnego samochodu. Na wielkość ruchu samochodowego wpływają także codzienne dojazdy do miejsc pracy lub nauki osób mieszkających poza Poznaniem. Wysoki poziom motoryzacji powoduje konieczność budowy sieci parkingów typu Park&Ride, wprowadzanie stref ograniczonego ruchu oraz ograniczonego postoju.

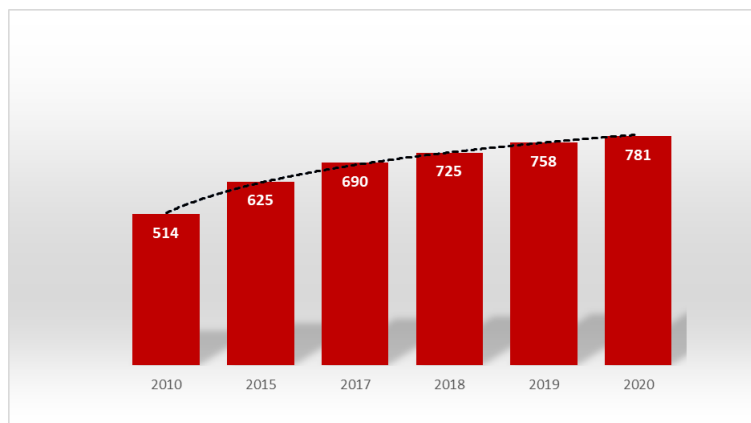
Oprócz samochodów prywatnych, mieszkańcy mogą korzystać z komercyjnych sieci współdzielenia ekologicznych pojazdów silnikowych, w tym sieci car-sharing, scooter-sharing i hulajnog-sharing. Rozwija się infrastruktura dla pojazdów z napędem elektrycznym. Dynamicznie rozwija się system Poznańskiego Roweru Miejskiego, który stanowi alternatywę dla pojazdów samochodowych. Jako podstawowy środek transportu miejskiego jest promowany transport publiczny, z którego korzysta jedna trzecia mieszkańców.

Emisja spalin przez poruszające się po mieście pojazdy oraz wciąż duża liczba mieszkań opalanych węglem przyczyniają się do zanieczyszczeń powietrza, z powodu których obszar aglomeracji poznańskiej zaklasyfikowano do najniższej klasy C pod względem poziomu emisji benzo(a)pirenu. Zmniejszył się natomiast poziom emisji pyłu PM10 i pod tym względem obszar miasta znajduje się w klasie A. Oznacza to, że podejmowane działania systemowe, w ramach których promowany jest transport nisko- i zeroemisyjny oraz są oferowane mechanizmy wsparcia i promocji wymiany ogrzewania węglowego i podłączanie mieszkań do miejskiej sieci ciepłowniczej (program KAWKA BIS), powinny być kontynuowane.

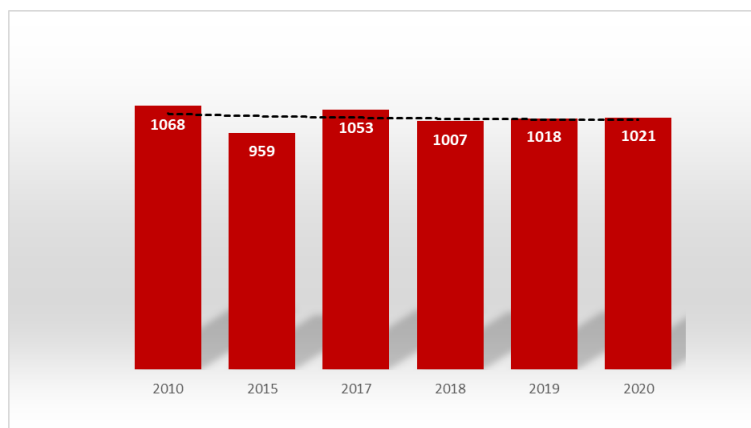
Za korzystną należy uznać sytuację związaną z gospodarką odpadami. Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (ITPOK), zapewniając zrównoważony system przetwarzania odpadów, jest jednym z głównych elementów systemu gospodarowania odpadami zmieszanymi. Spalarnia pozwala na ograniczenie składowania odpadów, ograniczając przy tym znacznie zapotrzebowanie na nowe składowiska miejskie. Dzięki działającej infrastrukturze (IPTOK, biokompostownia) w Poznaniu jest osiągnięty poziom recyklingu odpadów wyższy od minimalnego wyznaczonego w przepisach obowiązujących samorządy.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że miasto posiada dobrze zorganizowany system selektywnej zbiórki odpadów i charakteryzuje się wysokim poziomem recyklingu. Miasto powinno nadal wspierać rozwój alternatywnych środków transportu i udostępniać nowe miejskie otwarte tereny zieleni.

Wskaźnik motoryzacji w Poznaniu (samochody osobowe na 1000 mieszkańców)

Tereny zieleni komunalne i osiedlowe w Poznaniu (w ha)

5. Realizacja priorytetu „Przyjazne osiedla”

Priorytet „Przyjazne osiedla” jest ukierunkowany na zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter.

Poznań ma historycznie ukształtowany, szczególny układ przestrzenny z wieloma rynkami i lokalnymi centrami, unikatowymi przestrzeniami o różnorodnym charakterze oraz silnej tożsamości lokalnej. Niedobór dostępnych dla wszystkich mieszkańców zasobów mieszkaniowych o odpowiednim standardzie przyczynia się do odpływu stałych mieszkańców z Poznania.

Zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia w ramach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- wzmocnienie relacji społecznych i poczucia tożsamości na poziomie osiedli;
- zapewnienie wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach;
- podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego;
- wspieranie rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych;
- wspieranie zróżnicowania przestrzennego miasta dla zwiększenia jego atrakcyjności turystycznej;
- zapewnienie dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych;
- ochrona lokalnego rzemiosła, gastronomii, sklepów i punktów usługowych.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Przyjazne osiedla”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika liczby mieszkańców Śródmieścia w 2021 r. (2010=100)	85%
Dynamika liczby oddanych do użytku mieszkań komunalnych i społeczno-czynszowych w 2021 r. (2010=100)	1106%
Dynamika udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2020 r. (2010=100)	337%
Dynamika udziału liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w 2020 r. (2010=100)	104%
Dynamika liczby uczestników imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury w 2021 r. (2011=100)	97%
Dynamika nakładów na zadania rad osiedli finansowane z budżetu Miasta w 2021 r. (2014=100)	136%
Dynamika wskaźnika przestępczości w 2021 r. (2010=100)	43%

Źródło danych: GUS, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Przyjazne osiedla”⁴

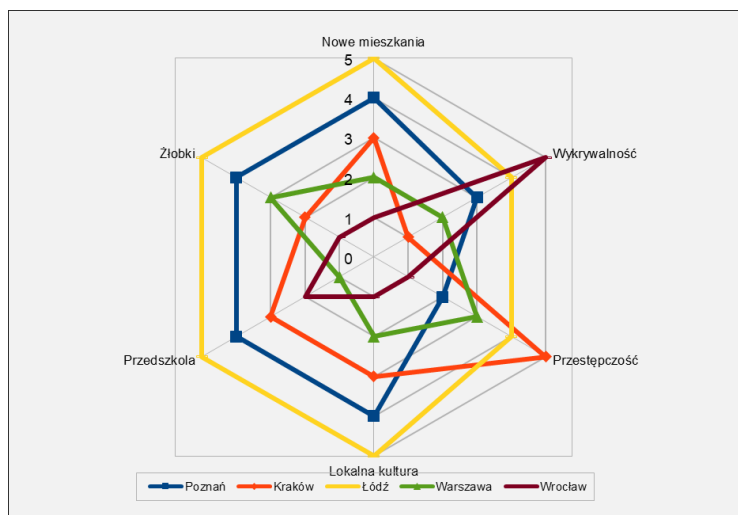
Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku na 10 tys. mieszkańców w 2020 r.	92	130	85	131	171
Udział liczby dzieci objętych opieką żłobkową do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w % w 2020 r.	21,9	26,7	17,8	23,0	30,3
Udział liczby dzieci objętych opieką przedszkolną do liczby dzieci ogółem w tej grupie wiekowej w % w 2020 r.	95,6	98,5	94,6	100,8	98,7
Uczestnicy imprez organizowanych przez lokalne instytucje kultury na 1000 mieszkańców w 2021 r.	369	625	163	827	1306
Wskaźnik przestępczości w 2021 r.	28	24	25	27	32
Wskaźnik wykrywalności przestępstw w % w 2021 r.	50,7	62,4	46,8	51,9	44,3

Źródło danych: GUS

⁴ Dane za 2018.

Pozycja miast w benchmarkingu

dla wybranych wskaźników tematycznych dla priorytetu „Przyjazne osiedla”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Przyjazne osiedla” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w zakresie mieszkalnictwa, usług społecznych i bezpieczeństwa publicznego. Wszystkie wskaźniki statystyczne z tego zakresu osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a wskaźnik przestępczości się zmniejszył. Ujemną dynamikę wykazuje liczba uczestników lokalnych imprez kulturalnych, co jest spowodowane obostrzeniami wprowadzonymi w czasie pandemii COVID-19, na które władze lokalne nie mają żadnego wpływu. Ujemną dynamikę wykazuje także liczba zameldowanych mieszkańców Śródmieścia, jednak na obszarze tym zamieszkuje przynajmniej kilkutyśięczna grupa niezameldowanych osób spoza Poznania, tymczasowo pracujących lub studiujących w mieście.

W Poznaniu funkcjonują 42 jednostki pomocnicze Miasta – osiedla. Obszar 5 osiedli: Jeżyce, Ostrów Tumski-Śródko-Komandoria-Zawady, Stare Miasto, św. Łazarz, Wilda stanowi strefę centralną – Śródmieście z największą koncentracją funkcji metropolitalnych i miastotwórczych. Część ta jest także najbardziej zaludnionym obszarem miasta. Realizacja – w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji –

kompleksowego Programu dla Śródmieścia powoduje, że wyhamowuje trend spadkowy liczby zameldowanych na pobyt stały lub czasowy mieszkańców tego obszaru, jednak dynamika liczby mieszkańców jest wciąż ujemna. W ramach otrzymywanych z budżetu Miasta środków finansowych, rady osiedli realizują działania mające na celu polepszenie warunków życia mieszkańców. Projekty zmian w lokalnym otoczeniu oraz wspólnej przestrzeni publicznej są także inicjowane przez mieszkańców. Społeczne projekty są finansowane w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, Centrów Inicjatyw Lokalnych, miejskich konkursów małych grantów. Nowe formy zagospodarowania przestrzeni miejskiej powodują, że mieszkańcy osiedli coraz częściej uczestniczą w wydarzeniach lokalnych i angażują się w działania na rzecz lokalnej społeczności oraz uczestniczą w lokalnych wydarzeniach i imprezach.

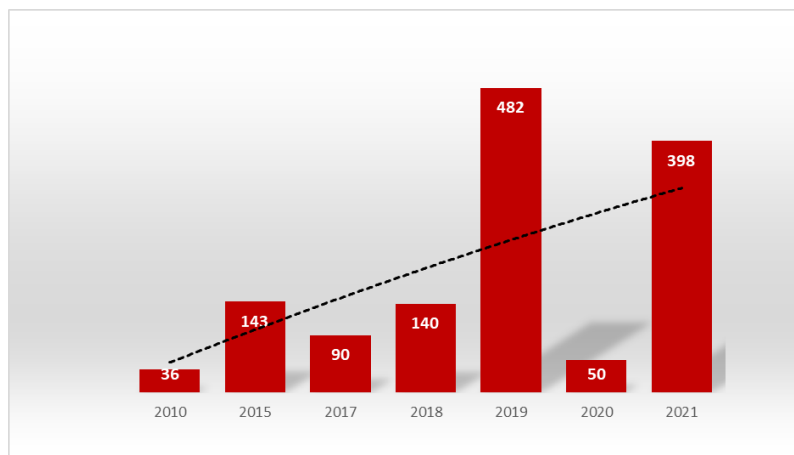
Zwiększa się liczba budowanych mieszkań. Miasto realizuje duży program budowy mieszkań komunalnych i socjalnych. Realizowany jest także miejski program budowy mieszkań społeczno-czynszowych. Część z nich jest przeznaczona na realizację nowego miejskiego „POZnań – i zamieszkaj”.

Zgodnie z normami unijnymi docelowy poziom wskaźników udziału liczby dzieci objętych opieką żłobkową i liczby dzieci objętych opieką przedszkolną ma wynosić w 2030 r. odpowiednio 30% i 100%. Miasto jest zobowiązane zapewnić miejsca opieki dla wszystkich dzieci, dlatego – oprócz rozbudowy własnej bazy – dofinansowuje miejsca dla dzieci w placówkach komercyjnych.

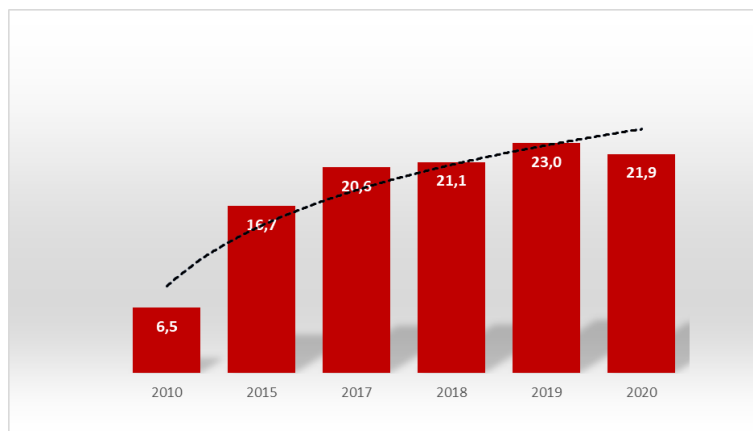
Poznań jest miastem bezpiecznym, z wysokim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw. Wśród stwierdzonych przestępstw nadal najwięcej jest jednak przestępstw o charakterze kryminalnym, które najbardziej wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno wspierać rozwój opieki żłobkowej i przedszkolnej oraz ofertę lokalnych ośrodków kultury. Ważne jest także tworzenie warunków do rozwoju nowego budownictwa mieszkaniowego. Poznań – wraz z Krakowem – charakteryzują się wysokim wskaźnikiem wykrywalności przestępstw, jednak nadal potrzebne są działania ukierunkowane na ciągłe zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców.

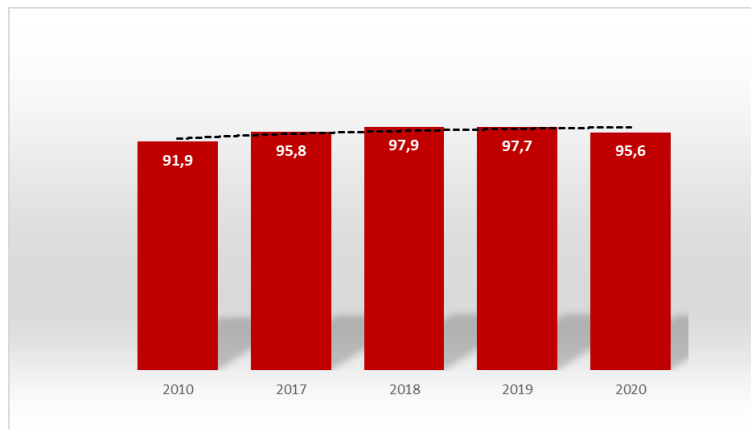
Nowe mieszkania komunalne i społeczno-czynszowe w Poznaniu

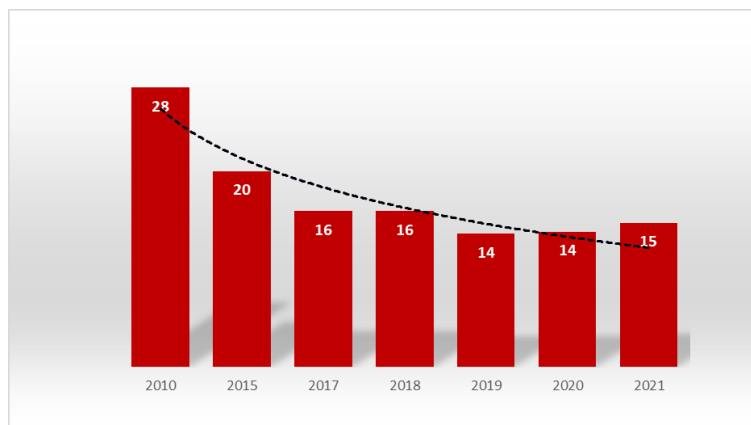
Udział dzieci objętych opieką żłobkową w liczbie dzieci do 3 lat w Poznaniu (w %)

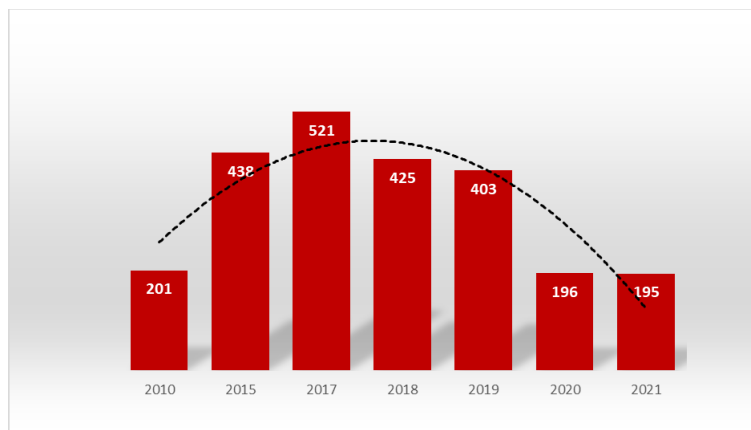
**Udział dzieci w wieku od 3 do 6 lat objętych opieką przedszkolną
w liczbie dzieci w tym wieku w Poznaniu (w %)**

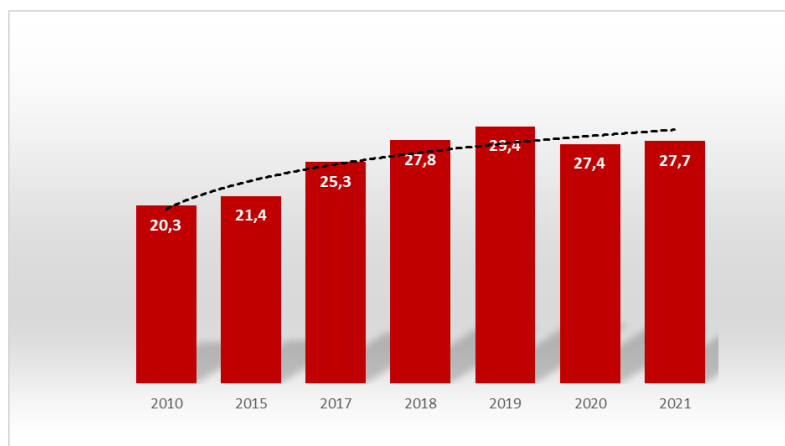
Przestępstwa stwierdzone w Poznaniu (w tys.)

Uczestnicy lokalnych wydarzeń kulturalnych w Poznaniu (w tys. osób)

Nakłady na zadania rad osiedli finansowane z budżetu Miasta Poznania (w mln zł)

6. Realizacja priorytetu: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny” ukierunkowany jest na tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta.

Wysoki kapitał społeczny opiera się na dużej aktywności instytucjonalnej organizacji pozarządowych i społecznych, działalności rad osiedli, oraz najsilniejszych w Polsce ruchów miejskich, a także niesformalizowanych inicjatywach społecznościowych. Coraz bardziej przyjazna i dostępna przestrzeń publiczna sprzyja dialogowi społecznemu. Jednak osoby z grup problemowych, o trudnej sytuacji życiowej, wciąż nie włączają się do współdecydowania o rozwoju miasta.

Tworzenie nowych i rozwijanie istniejących mechanizmów, form wsparcia i działań pozwalających mieszkańcom na odpowiedzialne współdecydowanie o rozwoju miasta uwarunkowane jest realizacją następujących kierunków interwencji:

- miasto przyjazne rodzinom i seniorom;
- budowanie szerokiej integracji społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem;
- zwiększenie współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta;
- wspieranie działań kulturalnych i sportowych na rzecz rozwoju społecznego;
- kształtowanie zachowań prozdrowotnych mieszkańców Poznania;
- unowocześnienie oraz zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług publicznych;
- usprawnienie systemu komunikacji z mieszkańcami;
- wspieranie organizacji pozarządowych oraz zwiększenie aktywności obywatelskiej.

Wskaźniki statystyczne

Wskaźniki dla priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Wskaźnik	Wartość
Dynamika udziału beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w 2020 r. (2010=100)	70%
Dynamika liczby imprez masowych w 2021 r. (2013=100)	94%
Dynamika liczby konsultacji społecznych w 2021 r. (2018=100)	209%
Dynamika liczby projektów organizacji pozarządowych uzyskujących dofinansowanie z budżetu Miasta w 2020 r. (2010 = 100)	128%
Dynamika liczby e-usług administracji lokalnej w 2021 r. (2018=100)	209%

Zródło danych: GUS, UMP

Benchmarking Poznania dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”⁵

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Beneficjenci pomocy społecznej na 10000 mieszkańców w 2020 r.	344	233	315	194	133
Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego w ogólnej liczbie beneficjentów w % w 2020 r.	1,6	1,1	2,2	0,9	0,9
Imprezy masowe na 100 000 mieszkańców w 2021 r.	15	11	11	9	34

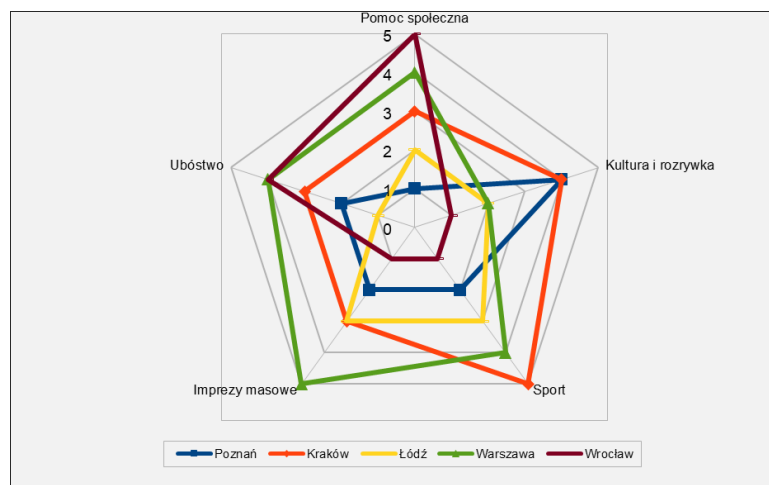
5 Dane za 2018.

Wskaźnik	Poznań	Kraków	Łódź	Warszawa	Wrocław
Uczestnicy sportowych imprez masowych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	866	481	566	525	1314
Uczestnicy artystyczno-rozrywkowych imprez masowych na 1000 mieszkańców w 2021 r.	187	187	209	209	320

Źródło danych: GUS

Pozycja miast w benchmarkingu

dla wybranych wskaźników tematycznych priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Analiza

Analiza wskaźnikowa realizacji priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny” wskazuje na prawidłowy kierunek działań w tym zakresie. Wszystkie wskaźniki statystyczne, poza wskaźnikiem związanym z kulturą, która mocno doświadczyła skutków obostrzeń w czasie pandemii COVID-19, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., a powiązany z wykluczeniem społecznym wskaźnik ubóstwa się zmniejszył.

Poznań charakteryzuje się najwyższym w Polsce (po Warszawie) poziomem kapitału ludzkiego i społecznego, który charakteryzuje jakość, zasięg i cel relacji społecznych. Wysoki poziom kapitału społecznego pozytywnie wpływa na rozwój społeczno-gospodarczy miasta oraz jakość życia mieszkańców, sprzyja aktywności organizacji pozarządowych (NGO), fundacji i stowarzyszeń zakładanych przez mieszkańców, którzy pragną udzielać się na rzecz i w życiu miasta. Wiele z nich realizuje zadania własne samorządu w ramach uzyskanych dotacji i grantów. Organizacje pozarządowe aktywnie współpracują z Miastem przy realizacji zadań publicznych ukierunkowanych na społeczność lokalną oraz należą do miejskich zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, takich jak: Poznańska Rada Działalności Pożytku Publicznego, Miejska Rada Seniorów, Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych, Rada Rodziny Dużej, Młodzieżowa Rada Konsultacyjna przy Prezydencie Miasta Poznania oraz komisje dialogu obywatelskiego.

Mieszkańcy, poza udzielaniem się w organizacjach społecznych, uczestniczą także we współdecydowaniu o mieście poprzez udział w konsultacjach społecznych poświęconych różnym aspektom funkcjonowania miasta. W 2021 r. w Poznaniu zorganizowany został pierwszy Poznański Panel Obywatelski. Dla usprawnienia kanałów komunikacji oraz załatwiania spraw urzędowych funkcjonują internetowe serwisy informacyjne – Miejski Informator Multimedialny i Biuletyn Informacji Publicznej, udostępniające także e-usługi miejskie. Mieszkańcy mają do dyspozycji następujące cyfrowe rozwiązania: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, skrzynka na ePUAP, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC. Miasto oferowało również możliwość skorzystania z SMS-owego systemu informowania o zagrożeniach. Miejski system otwartego dostępu do informacji i danych miasta obejmuje miejskie API, serwis internetowy BaDaM Poznań, System Informacji Przestrzennej z modelem 3D Miasta Poznania, aplikację Smart City Poznań. W kwietniu 2022 r. został uruchomiony program OK Poznań (Osobista Karta Poznańska) z aplikacją mobilną.

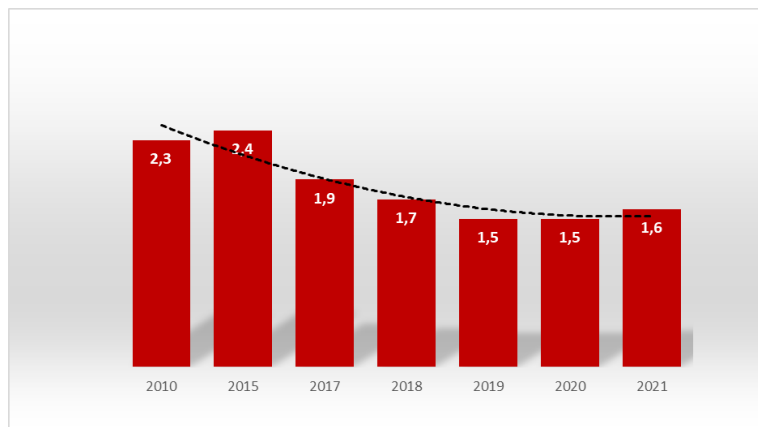
W pracy administracji lokalnej są wprowadzane nowe rozwiązania zapewniające lepszy kontakt ze wszystkimi grupami mieszkańców. Miasto wspiera i uaktywnia także grupy społeczne z wykluczeniami społecznymi oraz rodziny z dziećmi i seniorów. Wspólnotowość jest także budowana przez różne działania integracyjne. W 2021 r. działania wspierające i integrujące były nadal ukierunkowane na łagodzenie skutków społecznych pandemii COVID-19, a wiele z nich było realizowanych zdalnie.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast wskazuje, że Miasto powinno nadal wspierać działania ukierunkowane na uaktywnianie i włączanie społeczne osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, a

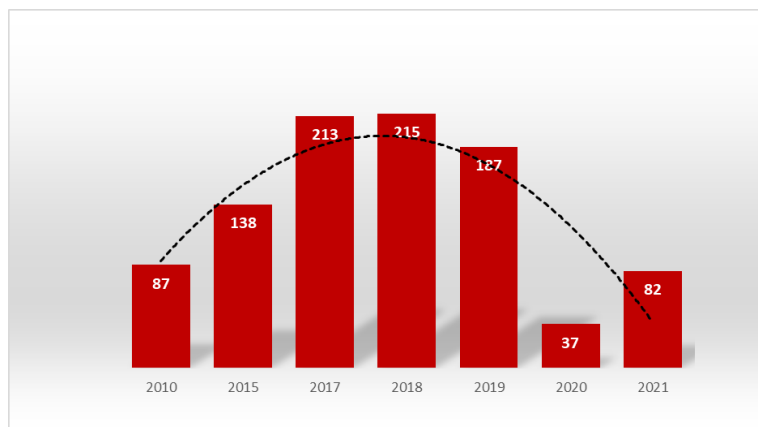
także wspierać grupę osób dotkniętych ubóstwem. Poznań był wiceliderem pod względem liczby organizowanych imprez masowych, a największym zainteresowaniem uczestników wciąż cieszyły się masowe imprezy sportowe.

Udział beneficjentów pomocy społecznej poniżej kryterium dochodowego

w ogólnej liczbie beneficjentów (w %)

Imprezy masowe w Poznaniu

II. Poziom zaawansowania realizacji zadań kluczowych

W ramach wdrażania priorytetów Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ realizowane są zadania kluczowe obejmujące przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne. **Strategia określa 55 zadań kluczowych.** W ich realizację są lub będą zaangażowane różne podmioty i jednostki. Efekty ich działań mają i będą miały znaczący wpływ na wdrażanie Strategii. Pomimo, iż zadania kluczowe zostały przyporządkowane do poszczególnych priorytetów strategicznych, ich realizacja – podobnie jak wszystkich przedsięwzięć wynikających ze Strategii – wpływa na poziom wdrażania wszystkich priorytetów. Wynika to z oparcia Strategii na systemie poczwórnej helisy obejmującej wzajemnie powiązane ze sobą: społeczność lokalną, biznes, naukę i administrację publiczną.

1. Priorytet: „Silna Metropolia”

W ramach priorytetu przewiduje się rozwój funkcji metropolitalnych Poznania przy uwzględnieniu procesu metropolizacji w aspekcie przestrzennym, funkcjonalnym i sieciowym. Proces ten wpływa na sąsiadującą przestrzeń obszaru metropolitalnego oraz na cały region. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania mające na celu rozwój funkcji biznesowych, akademickich, targowych, turystycznych, konferencyjnych, kulturalnych, sportowych Poznania i coraz lepszą rozpoznawalność Poznania w skali globalnej. Rozwijana jest współpraca regionalna i metropolitalna oraz wykorzystywane są możliwości, jakie daje współpraca międzynarodowa.

Proces metropolizacji jest związany z rozbudową powiązań transportowych. Poznań należy do miast o dużej krajowej i międzynarodowej dostępności transportowej, jest miastem – węzłem łączącym różne środki transportu i platformy multimodalne, leżącym na skrzyżowaniu dwóch korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T: Bałtyk-Adriatyk i Morze Północne-Bałtyk. Pozwala to na rozwój dostępności międzynarodowej, a w skali lokalnej, także na rozwój zrównoważonego transportu w mieście i gminach sąsiednich oraz budowę brakujących odcinków tzw. „ostatniej mili” z wykorzystaniem unijnego instrumentu finansowego CEF.

W 2021 r. w ramach zadań kluczowych realizowano:

- **w zakresie zwiększania spójności i dostępności Metropolii Poznań:**
 - **rozbudowę infrastruktury portu lotniczego Poznań-Ławica**, który należy sieci TEN-T; w celu poprawy bezpieczeństwa operacji lotniczych zaprojektowano i zamontowano wizualny wskaźnik ścieżki podejścia PAPI na kierunku pomocniczym drogi startowej RWY 10. W związku ze wzmożonym zagrożeniem cyberatakami wdrożone zostało narzędzie informatyczne –

system SIEM – wraz z raportowaniem o cyberzagrożeniach; dodatkowo zainstalowany został System zarządzania widocznością urządzeń w sieci, który pozwala na skontrolowanie wszystkich portów w urządzeniach sieciowych i podłączonych do sieci portowej poprzez gniazda sieciowe; w celu poprawy bezpieczeństwa portu rozbudowany został system detekcji intruzów (ochrona obwodowa) o system czujników na zrealizowanych nowych odcinkach ogrodzenia lotniska przy parkingu długoterminowym P6 oraz parkingu pracowniczym P1 wraz z rozbudową systemu kamer; ponadto, kontynuowano działania związane z poprawą standardu obsługi pasażerów; w 2021 r. w związku z rozpoczęciem przez Port świadczenia usług cargo, wykonane zostały prace modernizacyjne w pomieszczeniach Terminala Cargo oraz zakupiony został niezbędny sprzęt; zrealizowane zostały prace w zakresie zmiany organizacji i zagospodarowania pomieszczeń magazynowych w budynku cargo i przystosowaniem go do świadczenia rozszerzonego zakresu usług;

- **rozwój Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)** – od stycznia 2021 r. zostało uruchomione połączenie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej z Poznania do Kościana. Poznańska Kolej Metropolitalna funkcjonuje już na 8 liniach Poznańskiego Węzła Kolejowego. Są to linie z Poznania (i z powrotem) do Gniezna, Grodziska Wielkopolskiego, Jarocina, Nowego Tomyśla, Rogoźna, Wągrowca, Wrześni oraz do Kościana; na mocy podpisanego porozumienia z władzami gmin: Czempiń, Luboń, Mosina oraz Kościan od stycznia 2021 r. na trasie kursowało 25 par pociągów w ciągu doby. 6 par pociągów w części jest dofinansowanych z budżetu gmin (40%) oraz powiatów (20%); pozostałe połączenia finansuje budżet województwa; dla umożliwienia realizacji umowy Miasta Poznania z Województwem Wielkopolskim w sprawie udzielenia pomocy finansowej na „Wzmocnienie wojewódzkich kolejowych przewozów pasażerskich na obszarze oddziaływania Aglomeracji Poznańskiej poprzez zwiększenie liczby połączeń kolejowych – dofinansowanie Poznańskiej Kolei Metropolitalnej (PKM)”; na rok 2021 w budżecie Miasta zapisano środki w wysokości ponad 3,8 mln zł; w ramach rozwoju PKM, planowane są uruchomienia nowych połączeń na trasie Poznań – Wronki (stanie się to po zakończeniu remontu, który trwa obecnie na linii nr 351 Poznań – Szczecin), Poznań – Śrem oraz Poznań – Międzychód; za realizację tych planów odpowiada Marszałek Województwa Wielkopolskiego;
- **działania związane z przedsięwzięciami kolejowymi** mającymi wpływ na funkcjonowanie transportu w Poznaniu mają na celu m.in.:
 - **dostosowanie kolejowej obwodnicy towarowej do ruchu pasażerskiego** – w ramach projektu dostosowania obwodnicy towarowej Poznania do ruchu pasażerskiego, wskazano w WPF Miasta Poznania środki finansowe na zadanie „Integracja węzłów na północnej obwodnicy towarowej m. Poznania z miejskim transportem zbiorowym”; w ramach tego zadania Miasto Poznań w listopadzie 2021 r. podpisało porozumienie z Gminą Suchy Las oraz Powiatem Poznańskim o powierzeniu zadania publicznego polegającego na zarządzaniu ulicami Nową Obornicką, Szymanowskiego, Sucholeską

oraz Biskupińską w Poznaniu oraz ulicą Sucholeską w Suchym Lesie w związku z przygotowaniem dokumentacji projektowej dla inwestycji „Budowa węzła przesiadkowego przy przystanku pasażerskim Poznań Suchy Las wraz z likwidacją kolizyjnego przejazdu drogowego przez linie kolejowe w ciągu ul. Sucholeskiej”; opracowywana dokumentacja projektowa obejmuje następujące elementy układu drogowego:

- 1) nowo projektowany przystanek pasażerski na liniach kolejowych nr 395 Zieliniec – Kiekrz i 803 Poznań Piątkowo – Suchy Las z transportem publicznym, parkingiem P&R po stronie północnej (Gmina Suchy Las) oraz wiaduktem drogowym nad ww. liniami kolejowymi w ciągu drogi powiatowej ul. Sucholeskiej;
- 2) powiązanie układu drogowego (tzw. łącznika) od wiaduktu w ciągu ul. Sucholeskiej nad liniami kolejowymi 395 Zieliniec-Kiekrz i 803 Poznań Piątkowo–Suchy Las z wiaduktem im. G. Narutowicza (ul. Obornicka);
- 3) powstanie układu drogowego od wiaduktu im. G. Narutowicza (po południowej stronie linii kolejowej) i dalej ul. Nową Obornicką do ul. Szymanowskiego (rondo Szymanowskiego/Stróżyńskiego), z uwzględnieniem zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (obowiązujących i w opracowywaniu) w rejonie ul. Obornickiej i T. Mateckiego w Poznaniu;
- 4) wiadukt drogowy nad linią kolejową nr 354 Poznań Główny – Piła Główna (w ciągu ulicy Biskupińskiej) wraz z jego powiązaniem z parkingiem P&R Strzeszyn, z uwzględnieniem zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów ulic Biskupińskiej i L. Tołstoja oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla Podolany Zachód w Poznaniu;

dokumentacja projektowa musi uwzględniać potrzeby ruchu rowerowego wraz z jego dowiązaniem do istniejących lub projektowanych inwestycji zarówno po stronie Miasta Poznania, jak i Gminy Suchy Las, w tym w ciągach dróg powiatowych; planowane przebiegi wymienionych wiaduktów kolejowych oraz ulic wskazane zostały w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Poznania; zadanie to dotyczy wyłącznie opracowania dokumentacji projektowej, natomiast ewentualna realizacja, wiązać się będzie z koniecznością pozyskania środków finansowych oraz zawarcia odrębnych umów na realizację pomiędzy Miastem Poznań, gminą Suchy Las i Powiatem Poznańskim; w 2021 r. Miasto ponownie przygotowywało wniosek o dofinansowanie projektu pn. **„Budowa infrastruktury towarzyszącej skomunikowaniu transportu publicznego z infrastrukturą kolejową” stworzoną w ramach projektu pn.: "Prace na obwodnicy towarowej Poznania"**, realizowanego przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach WRPO;

- **budowę dwóch dodatkowych torów na odcinku Poznań Główny – Poznań Wschód** – w 2021 r. kontynuowano współpracę z PKP PLK Region Zachodni;
- kontynuację **projektów „Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ul. Lutyckiej w Poznaniu” oraz „Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ul. Gołęcińskiej”**, a także inicjowanie innych projektów związanych z likwidowaniem kolizji drogowo-szynowych w ramach poprawy bezpieczeństwa na skrzyżowaniach bezkolizyjnych;
- **rewitalizację budynku „starego” dworca kolejowego Poznań Główny** poprzez przywrócenie pełnych funkcji obsługi pasażerskiej i powiązanie dworca z otaczającą tkanką miejską, wybudowanie w rejonie ul. Dworcowej oraz mostu Dworcowego przesiadkowego węzła integracyjnego obejmującego przystanki komunikacji miejskiej, skomunikowanie mostu Dworcowego ze wszystkimi peronami zintegrowanym dworcem autobusowym Poznań Główny, zapewnieniem bezpiecznego dojścia do Dworca Głównego od strony wschodniej (al. Króla Przemysła II);
- opiniowanie, wspólnie ze Stowarzyszeniem Metropolia Poznań, **wstępnego Studium Wykonalności Poznańskiego Węzła Kolejowego**, w tym możliwego poprowadzenia nowego połączenia kolejowego poprzez Lotnisko Ławica, w kierunku Tarnowa Podgórnego, Międzychodu, do Gorzowa Wlkp. i Szczecina, czy przebiegu Kolei Dużych Prędkości w kierunku zachodnim; w wyniku czego **w programie „Kolej +” znalazła się m.in. rewitalizacja linii kolejowej nr 368**;
- wypracowanie, w ramach współpracy między innymi ze Stowarzyszeniem Metropolia Poznań, **zestawienia elementów jakie powinny zostać uwzględnione w pracach projektowych Wstępnego Studium Wykonalności Poznańskiego Węzła Kolejowego**, realizowanego na zlecenie PKP PLK SA.; przekazane firmie DATABOUT Sp. z o.o. załączniki to: „Kolej w Strategii Miasta Poznania”, „Identyfikacja problemów na styku Miasto Poznań – PKP, jakie powinny być uwzględnione w ramach prac dotyczących Wstępnego Studium Wykonalności Poznańskiego Węzła Kolejowego” oraz „Dostępność transportowa do przystanków kolejowych na terenie miasta Poznania”;
- **rozbudowę układu transportowego miasta o znaczeniu ponadlokalnym, ważnego dla zwiększenia dostępności Metropolii Poznań** – realizowano prace przy budowie ronda Rataje, skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Gołęcińskiej. Trwały prace przygotowawcze związane z projektem „Budowa zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu przejazdu przez linią kolejową E20”. W trakcie realizacji był III etap projektu

„Budowa węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka – Poprawa warunków komunikacyjnych w ciągu DK 92” – budowa Nowej Naramowickiej; kontynuowano integrację systemów transportowych we wszystkich gminach Metropolii;

- **w zakresie wzmocnienia rozpoznawalności Poznania w kraju i za granicą w oparciu o potencjał dziedzictwa kulturowego, kultury, sportu i turystyki:**

- projekty: **„Wielkopolskie Muzeum Niepodległości – Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa kulturowego”, „Tu się wszystko zaczęło”** – ekspozycja świadectw początków państwowości polskiej na Ostrowie Tumskim”. Kontynuowano prace projektowe i przygotowawcze siedzib dla Nowego Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918–1919 oraz Teatru Muzycznego. Wybrane zostały lokalizacje i koncepcje architektoniczne nowych obiektów. Trwają prace projektowe;
- placówka edukacyjno-wystawiennicza **Centrum Szyfrów „Enigma”** w dawnym budynku Uniwersytetu im. A. Mickiewicza przy ul. Święty Marcin. W 2021 r. wykonano większość robót budowlanych oraz prac związanych z utworzeniem ekspozycji Centrum Szyfrów „Enigma”. Trwały prace związane z wykonaniem niezbędnej modernizacji budynku Collegium Historicum w Poznaniu w związku z utworzeniem muzeum. W ostatni weekend września 2021 r. Centrum Szyfrów Enigma zostało oficjalnie otwarte. Centrum Szyfrów „Enigma” upamiętnia znaczący sukces polskich kryptologów – Rejewskiego, Zygalskiego i Różyckiego, absolwentów Uniwersytetu Poznańskiego. Centrum przybliża również historię kryptografii od starożytności po współczesność;
- **modernizacje Toru Regatowego Malta i przystosowanie do organizacji imprez o znaczeniu międzynarodowym;** w 2021 r. przeprowadzono oczyszczanie Jez. Maltańskiego z namulów, uzupełnienie uszkodzeń brzegów, modernizację linii bąbelkowej, remont wieżyczek sędziowskich i wieży startowej; w 2021 r. na Torze Regatowym Malta odbyły się Mistrzostwa Europy Juniorów (do lat 18) i U23 (młodzieżowców) w Kajakarstwie; Miasto uzyskało prawo organizacji Pucharu Świata w sprincie kajakowym i parakajakarstwie w 2023 r. oraz ubiegało się o prawo organizacji kolejnych imprez w r. 2025: Mistrzostwa Europy oraz Mistrzostwa Świata Juniorów i U 23 w sprincie kajakowym, Mistrzostwa Europy Seniorów w sprincie kajakowym i parakajakarstwie;
- **Hala Widowiskowo-Sportowa „ARENA”** – w 2021 r. Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o. (MTP) koordynowała prace przygotowawcze umożliwiające dokonanie wszystkich uzgodnień pozwalających na uzyskanie decyzji pozwolenia na budowę, a także wybór generalnego wykonawcy modernizacji HWS Arena i przystosowania obiektu do współczesnych wymogów organizacji rozgrywek gier zespołowych oraz dużych wydarzeń kulturalnych;

- **organizacja w Poznaniu imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym:** Mistrzostwa Europy w Kajakarstwie (największa po IO w Tokio międzynarodowa impreza kajakowa na świecie), Europejski Festiwal Szermierki – XIV Memoriał Fechmistrza Jana Nowaka, 4Foulee – Międzynarodowe Zawody Jeździeckie w Skokach (CSI4*) i Powożeniu (CAI2* H4), Poznań Open – Międzynarodowy Turniej Tenisa Zawodowego Mężczyzn (ATP Challenger), 13. PKO Poznań Półmaraton. Poznań jako ważny ośrodek sportowy był promowany również podczas imprez sportowych jak m.in.: Mecz Reprezentacji Polski z Islandią (ostatni mecz polskiej reprezentacji przed UEFA EURO 2021), Poznań Athletics Grand Prix i 97. PZLA Mistrzostwa Polski, Junior Poznań Triathlon 2021, Gran Fondo Poznań 2021, CAVALIADA Poznań 2021, Lotto Plaża Wolności, JBL Super League Triathlon;
- ponadto Poznań ubiegał się o prawo organizacji dużych, międzynarodowych imprez sportowych w kolejnych latach, jak m.in.: Puchar Świata we Florezie 2022, The European Universities Combat Championship (judo, karate, kickboxing, taekwondo) 2025;
- **w zakresie intensyfikacji kontaktów i powiązań międzynarodowych:**
 - **rozwój wydarzeń targowych** – w związku z wprowadzeniem obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 z zaplanowanych na 2021 rok 54. imprez odbyły się 33 imprezy targowe wraz z salonami oraz jedna impreza o charakterze kiermaszowym; ponadto, z uwagi na obowiązujący w I połowie 2021 r. zakaz stacjonarnej organizacji imprez, zorganizowano 10 wydarzeń w formule online i 1 wydarzenie w formule hybrydowej (Cavaliada Winter Tour – zawody odbyły się stacjonarnie, publiczność miała możliwość oglądania wydarzenia, uczestnicząc w nim online); wirtualne wydarzenia na najwyższym poziomie organizowane przez MTP zapewniła Platforma GRIP Events, która jest najnowocześniejszym systemem do realizacji targów, konferencji, czy spotkań online; przy pomocy platformy zorganizowane zostały targi online lub hybrydowe np. Gardenia – wiosna, Meble oraz wydarzenia jak: Polski Kongres Rolniczy, Dni Budownictwa i Architektury, Kongres Polskiego Stowarzyszenia Dekarzy, Kongres Podologiczny, Mistrzostwa Polski Mechaników Samochodowych czy Targi Edukacyjne online odbywające się pod hasłem Uwaga Edukacja; od września MTP zorganizowały, w reżimie sanitarnym, ważne dla polskiej gospodarki imprezy jak: ITM Industry Europe, Drema, Polagra, Taropak i Poleco; w 2021 r. zadebiutowały nowe wydarzenia: Targi Polskich Win i Winnic oraz Festiwal Gier Historycznych i Zaangażowanych Społecznie;
- **w zakresie wzmocnienia pozycji Poznania jako silnego ośrodka biznesu i nowoczesnych technologii:**
 - **wspieranie nowych aktywności i współpracy biznesowej** oraz różnych lokalnych inicjatyw przez spółkę MTP;

- MTP w 2021 r. w ramach konsorcjum z firmą FM Aldentro sp. z o.o. kontynuowały prace związane z budową **Pawilonu Polskiego podczas Wystawy Światowej EXPO 2020 w Dubaju**; pawilon Polski był głównym miejscem prezentacji o Polsce podczas EXPO 2020; rekomendowane przez organizatorów tematy przewodnie ekspozycji – zrównoważony rozwój i mobilność – Polska rozszerzyła w trzech wątkach tematycznych: Technologia, Współpraca międzynarodowa i Natura; hasło Polskiego Pawilonu brzmiało: "Creativity inspired by nature"; wystawa rozpoczęła się 1 października 2021 r. i trwała do 31 marca 2022 r.;
- w 2021 r. zainicjowany został projekt **Centrum Muzyki (nowa siedziba Poznańskiej Filharmonii)** na Międzynarodowych Targach Poznańskich oraz przejęcie przez Miasto Hipodromu Wola – działania w ramach współpracy pomiędzy Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Miasta, a MTP;
- MTP kontynuowały akcję **#RazemDlaMedyków** – 30 000 posiłków trafiło do pracowników 14 placówek medycznych w Poznaniu i Warszawie (wydarzenie finansowane ze środków Partnerów akcji – 80 ogólnopolskich firm) – inicjatorem i koordynatorem kampanii były MTP;
- MTP zrealizowały także wiele działań promocyjnych i wydarzeń adresowanych do interesariuszy firmy, wpisanych w kalendarz obchodów jubileuszu **100-lecia istnienia Międzynarodowych Targów Poznańskich**;
- **strategię pozyskiwania inwestorów dla miasta Poznania**, ukierunkowaną na pozyskiwanie nowych i wspieranie już działających inwestorów w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną oraz generowanie zapotrzebowania na wykształconych i dobrze opłacanych pracowników w gospodarce opartej na wiedzy; priorytetowymi dla miasta sektorami gospodarki są: produkcja zaawansowana technologicznie, Business Process Outsourcing (BPO), Shared Services Center (SSC), badania i rozwój (B+R), a także sektor game development oraz uzupełniającą działalność kongresowo-wystawienniczą i infrastruktura rekreacyjno-rozrywkowa; działania Miasta mają na celu uczynienie Poznania centrum wysokospecjalistycznych usług; dzięki konsekwentnie realizowanym działaniom Poznań zajął 5. miejsce w rankingu fDI European Cities and Regions of the Future 2022/23, w ogólnej klasyfikacji miast średniej wielkości; według ekspertów The Financial Times, w swojej kategorii, **Poznań jest drugim w Europie najbardziej przyjaznym miastem dla biznesu**;
- **w zakresie wzmocnienia akademickich i naukowych funkcji Poznania:**
 - **rozbudowę bazy uczelnianej** – Miasto przekazuje na ten cel na preferencyjnych warunkach grunty miejskie, udziela stypendia dla studentów i absolwentów, dotacje i granty na przedsięwzięcia naukowe, organizuje konkursy dla studentów, absolwentów i naukowców. W ramach miejskiego programu „Study in Poznań” rozwijane są działania skierowane do studentów zagranicznych; w 2021 r. Miasto Poznań oddało w użytkowanie wieczyste nieruchomości zabudowaną z równoczesną sprzedażą budynków i budowli znajdujących się na tej nieruchomości, położoną w Poznaniu przy ul. Szyperskiej

o pow. łącznej 2250 m², na rzecz Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu; ponadto zostały podpisane 2 wykazy nieruchomości Skarbu Państwa z upoważnienia Prezydenta Miasta Poznania jako prezydenta miasta na prawach powiatu, przeznaczonych do zbycia w trybie bezprzetargowym w drodze darowizny na rzecz Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu przy ul. Grunwaldzkiej 22 oraz na rzecz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przy ul. Zwierzynieckiej (Dom Studencki „Jowita”).

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Silna Metropolia”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/zaawansowanie
Rozbudowa systemu kolei metropolitalnej wraz z węzłami przesiadkowymi i przystankami kolejowymi	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	X	X	X	Partycypacja Miasta w projekcie (na rok 2021 w budżecie Miasta zabezpieczono środki w wysokości ponad 3,8 mln zł). W 2021 r. funkcjonowało łącznie 8 połączeń PKM – z dniem 1 stycznia 2021 r. do Kościana. W 2021 r. podpisane zostały kolejne umowy z Województwem Wielkopolskim na dofinansowanie linii PKM oraz podjęte porozumienia w sprawie linii PKM w kierunku Gniezna.
Zagospodarowanie obszaru Wolnych Torów	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Urbanistyki i Architektury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Miejski Konserwator Zabytków	X	X	X	Etap uzgodnień, przygotowanie koncepcji zagospodarowania
Budowa nowych siedzib Teatru Muzycznego i	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	X	X		Wybrane zostały lokalizacje i koncepcje architektoniczne nowych obiektów. Trwają prace projektowe. W 2021 r. odebrano etap II tj. projekt budowlany dla

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/zaawansowanie
Wielkopolskiego Muzeum Niepodległości					Teatru Muzycznego. Zakończenie projektu wykonawczego przewidziane jest w 2022 r.
Utworzenie Centrum Szyfrów Enigma	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X		W trakcie realizacji. W 2021 r. wykonano większość robót budowlanych oraz prac związanych z utworzeniem ekspozycji „Centrum Szyfrów Enigma”. Ponadto trwały prace modernizacyjne budynku Collegium Historicum w Poznaniu w związku z utworzeniem muzeum. Centrum Szyfrów Enigma im. M. Rejewskiego, J. Różyckiego i H. Zygańskiego jest multimedialnym centrum edukacyjnym, w którym znajdują się również, w ograniczonym zakresie, eksponaty muzealne. W ostatni weekend września 2021 r. Centrum Szyfrów Enigma zostało oficjalnie otwarte.
Renowacja poznańskich fortyfikacji dla zachowania dziedzictwa kulturowego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Kultury	X	X		W trakcie realizacji jest projekt: „Wielkopolskie Muzeum Niepodległości – Renowacja i adaptacja Fortu VII w Poznaniu dla zachowania dziedzictwa kulturowego”. Działania zrealizowane w 2021 r.: – rozbiórka oraz prace remontowo-renowacyjne elewacji

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/zaawansowanie
					i murów fosi, – zakup replik wyposażenia artyleryjskiego, – wykonanie tablic informacyjno-pamiątkowych. W ramach etapu II wykonano renowację koszar szyjowych, blokhauzu i kaponiery czołowej, w tym roboty konstrukcyjno-budowlane, elektryczne i teletechniczne. W promocji poznańskich fortyfikacji, zwiększenie świadomości historycznej mieszkańców i turystów nt. poznańskich fortyfikacji wykorzystano realizowane działania jak: udostępnienie zwiedzającym pomieszczeń Kaponiery Kolejowej oraz Dni Twierdzy Poznań.
Utworzenie parku kulturowego i podjęcie starań o wpisanie centrum Poznania na listę UNESCO	Wydział Kultury, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków	X	X	X	Wdrażane są zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta na podstawie Uchwały Rady Miasta Poznania o utworzeniu „Parku Kulturowego Stare Miasto”.
Realizacja projektu „Tu się wszystko zaczęło”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta Projekt realizowany w partnerstwie z Archidiecezją Poznańską i Muzeum Archeologicznym w Poznaniu	X			Projekt jest finalizowany. Ekspozycja świadectw początków państwowości polskiej na Ostrowie Tumskim w Poznaniu. Prace wykonane w 2021 r.:

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/zaawansowanie
					- wszystkie przewidziane w projekcie treści multimedialne (filmy, prezentacje) - kontent do lunet „Oka czasu” – 80 sfer VR - rozliczenie projektu.
Budowa nowej hali widowiskowo-sportowej	Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	X	X		W 2021 r. MTP koordynowała prace przygotowawcze uzgodnień pozwalających na uzyskanie decyzji pozwolenia na budowę, a także wybór generalnego wykonawcy modernizacji HWS Arena i przystosowania obiektu do obowiązujących wymogów organizacji rozgrywek gier zespołowych oraz dużych wydarzeń kulturalnych.
Rozbudowa i przebudowa układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu ponadlokalnym (układ komunikacyjny ronda Rataje, II nitka ul. Dolna Wilda od ul. Hetmańskiej do autostrady A2, zintegrowany węzeł komunikacyjny w ul. Grunwaldzkiej przy granicy miasta, węzeł Wola i węzeł Koszalińska,	Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X	X		W 2021 r. realizowano prace przy budowie Ronda Rataje, a także skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Gołęcińskiej. Trwały prace przygotowawcze związane z projektem „Budowa zintegrowanego węzła transportowego Grunwaldzka, w miejscu przejazdu przez linię kolejową E20”. W trakcie realizacji był III etap projektu „Budowa węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka – Poprawa warunków

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/zaawansowanie
ul. Gdyńska, ul. Obornicka, most Lecha)					komunikacyjnych w ciągu DK 92” – budowa Nowej Naramowickiej.
Utworzenie połączenia kolejowego z Portem Lotniczym Poznań-Ławica	Województwo Wielkopolskie, Koleje Wielkopolskie Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe SA, Port Lotniczy Poznań- Ławica Sp. z o. o.	X	X		Planowane do realizacji po 2025 r.
Rozbudowa infrastruktury Portu Lotniczego Poznań- Ławica	Port Lotniczy Poznań- Ławica Sp. z o. o.	X			Realizacja sukcesywnie. W 2021 r. trwały prace nad poprawą systemu bezpieczeństwa operacji lotniczych oraz bezpieczeństwa samego Portu. W związku ze wzmożonym zagrożeniem cyberatakami wdrożone zostało narzędzie informatyczne – system SIEM – wraz z raportowaniem o cyberzagrożeniach. Kontynuowano działania związane z poprawą standardu obsługi pasażerów. W 2021 r. w związku z rozpoczęciem przez Port świadczenia usług cargo, wykonane zostały prace modernizacyjne w pomieszczeniach Terminala Cargo.
Organizacja nowych wydarzeń o randze międzynarodowej (np.	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	X	X	X	Realizacja sukcesywnie. MTP w 2021 r. w ramach konsorcjum z firmą FM Aldentro sp. z o.o. kontynuowały prace

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/zaawansowanie
Targi Technologii Jutra; Kongres Miast Partnerskich; światowe targi najbardziej promujące eksportowe branże Polski oraz imprezy w 100. rocznicę PeWuKi)					związane z budową, wykończeniem wnętrza budynku oraz ekspozycji Pawilonu Polskiego podczas Wystawy Światowej EXPO 2020 w Dubaju. Pawilon Polski był głównym miejscem prezentacji o Polsce podczas EXPO 2020. Hasło Polskiego Pawilonu brzmiało: „Creativity inspired by nature”. Wystawa rozpoczęła się 1 października 2021 r. i trwała do 31 marca 2022 r. MTP w 2021 r. zwiększały liczbę i nowe formy imprez i wydarzeń targowych oraz zrealizowały wiele działań promocyjnych i wydarzeń adresowanych do interesariuszy firmy, wpisanych w kalendarz obchodów jubileuszu 100-lecia istnienia Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Źródło: opracowanie UMP

2. Priorytet: „Nowoczesna przedsiębiorczość”

Realizacja priorytetu zakłada rozwój w Poznaniu zróżnicowanej, silnej i nowoczesnej gospodarki przy wykorzystaniu dużego potencjału gospodarczego, biznesowego, akademickiego, naukowego i innowacyjnego miasta oraz zasobów lokalnego rynku pracy, który korzysta także z pracowników spoza Poznania. Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania wspierające innowacyjność, rozwój sektorów kreatywnych i startupów, inteligentne specjalizacje regionalne, przemysł spotkań i lokalny rynek pracy, w tym szkolnictwo zawodowe. W gospodarce Poznania coraz większą rolę odgrywa silne środowisko startupów oraz przemysł gier, platformy i sieci współpracy wspierające rozwój klasteringu i high-tech. Zapleczem dla działalności biznesowej, szczególnie sektorów kreatywnych, jest kultura, która jest niezbędna do rozwoju konkurencyjnej gospodarki w skali globalnej. Dla rozwoju potencjału gospodarki miasta ważne są inwestycje zewnętrzne, szczególnie w branżach wytwarzających wysoką wartość dodaną.

W ramach zadań kluczowych w 2021 r. realizowano:

- **w zakresie współpracy edukacji, nauki i biznesu na rzecz wsparcia/wdrażania innowacji:**
 - **rozbudowę miejskiego Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego**, którego celem jest wspieranie lokalnego biznesu, w tym startupów i działalności zaawansowanej technologicznie; w 2021 r. projekt „Zagospodarowanie i rewaloryzacja budynku Łazienki Rzeczne” uzyskał wyróżnienie w konkursie #funduszeUE bliżej ciebie, organizowanym przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego; obiekt pozwala na rozszerzenie oferty infrastrukturalnej IOB-PPTP o nowe powierzchnie udostępniane w postaci inkubatora dla perspektywicznych firm z branży ICT i branży gastronomicznej oraz firm o ugruntowanej pozycji na rynku działających w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji; w 2021 r. z powierzchni i oferty inkubatora korzystały dwa podmioty;
 - **rozwój oferty m.in. inkubatora przedsiębiorczości, Strefy Pracy Wspólnej „+1”** – w ramach projektu Strefa Pracy Wspólnej „+1” w budynku Za Bramką, realizowana jest m.in. przestrzeń dedykowana nieodpłatnie dla mieszkańców, przedsiębiorców, freelancerów, osób pracujących w systemie pracy zdalnej. Ponadto w ramach strefy „+1” przeprowadzone zostały szkolenia z różnych dziedzin (informatyczne, design, rozwój biznesu, sprzedażowo-marketingowe); w 2021 r., w związku z pandemią COVID-19, realizowano 25 wydarzeń online tzw. „meetupów”, w których uczestniczyły 454 osoby. Z miejskiej strefy coworkingowej skorzystało 457 użytkowników;
- **w zakresie zwiększanie efektywności szkolnictwa zawodowego oraz kształcenia ustawicznego:**

- **rozbudowę Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU);** w 2021 r. kontynuowano doposażenia zmodernizowanego obiektu w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie w ramach projektu „Rozwijamy się zawodowo – podniesienie jakości kształcenia zawodowego w CKZiU w Poznaniu”; w ramach projektu „Inteligentne kwalifikacje zawodowe – szkolenia w CKZiU Poznań” poszerzano ofertę dydaktyczną Centrum oraz podnoszono kompetencje i kwalifikacje uczestników, a także kadry prowadzącej kształcenie zawodowe i ustawiczne;
- **projekty: „Konkretna kompetencja i doświadczenie zawodowe gwarantem sukcesu na rynku pracy”** (projekt realizowany w partnerstwie przez firmę szkoleniową Edu-pasja Sp. z o.o. oraz Zespół Szkół Samochodowych im. Tadeusza Tańskiego w Poznaniu), „Współpraca z przedsiębiorcami się opłaca – profesjonalny start uczniów/uczennic Technikum Budowlanego im. gen. W. Andersa na zawodowy rynek pracy”;
- **dwuletni projekt „Współpraca dla zawodowej przyszłości** – podnoszenie efektywności kształcenia w Zespole Szkół Łączności im. Mikołaja Kopernika w Poznaniu, Zespole Szkół Handlowych im. Bohaterów Poznańskiego Czerwca '56 w Poznaniu oraz Zespole Szkół Zawodowych Nr 6 im. Joachima Lelewela w Poznaniu”; projekt ma na celu podwyższenie kwalifikacji uczniów dla wzmocnienia ich zdolności do przyszłego zatrudnienia, a także podniesienie kompetencji/kwalifikacji nauczycieli oraz doposażenie 3 szkół zgodnie ze strategicznymi kierunkami rozwoju regionu;
- **w zakresie rozwoju przemysłów czasu wolnego, kultury, kongresów, targów:**
 - **inwestycje unowocześniające infrastrukturę wystawienniczo-kongresową;** MTP prowadziły inwestycje modernizacyjne i rozwojowe, jak m.in. modernizację pawilonu targowego nr 1 z częściową zmianą jego funkcji, budowę trzypoziomowego parkingu podziemnego na ok. 600 samochodów, przebudowę elewacji pawilonu PCC, budowę ekranów Led w Holu Wschodnim oraz zrealizowano przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu rozbudowy infrastruktury i usług IT, w tym m.in. wdrożono takie narzędzia jak Piksel – Facebook, Google Search Console, LinkedIn – Insight Tag, TikTok – Piksel, które pomagają w segmentacji ruchu i w prowadzeniu skutecznych kampanii internetowych; w 2021 r. realizowano wiele zadań modernizujących infrastrukturę oprogramowania obsługującego kluczowe obszary zarządzania firmą, w tym m.in. dokonano Upgrade systemu do projektowania, zabudowy i lokalizacji stoisk; przeniesiono dane do środowiska BricsCAD, rozbudowano portal strefawystawcy.pl – moduł ofert (automatyzacja naliczania opłat za korzystanie z infrastruktury MTP oraz zużycie energii elektrycznej; zwiększenie dostępności, przejrzystości i przyspieszenie działania; przebudowa systemu generowania kart voucherów, dodanie ankiet epidemiologicznych dla wystawców przy generowaniu kart wjazdowych/wejściowych); w związku z pandemią COVID-19 większość inwestycji – budowlanych, elektrycznych, informatycznych zaplanowanych do realizacji w 2021 r. musiało zostać zweryfikowanych i przesuniętych do realizacji na następne lata, a ograniczono się jedynie

do przygotowania dokumentacji projektowych zaplanowanych zadań inwestycyjnych; wśród inwestycji, których realizacja została przesunięta na 2022 r. i kolejne lata są między innymi: rozbudowa pawilonu nr 4 oraz modernizacja pawilonów nr 2 i 6.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna Przedsiębiorczość”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Uzbrojenie terenów objętych Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną w Poznaniu	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o. o.	X	X		Promocja terenów Inwestycyjnych.
Rozbudowa Poznańskiego Parku Technologiczno-Przemysłowego	Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o. o.	X			Realizacja celów projektu „Zagospodarowanie i rewaloryzacja budynku Łazienki Rzeczne”. Inwestycja stanowi wsparcie IOB-PPTP poprzez rozszerzenie oferty o nowe powierzchnie biurowe w postaci inkubatora dla perspektywicznych firm z branży ICT oraz powierzchni biurowych w części technologicznej dla firm o ugruntowanej pozycji na rynku, działających w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji.
Program akceleracji startupów na terenach MTP	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	X	X	X	Rozwój oferty skierowanej do startupów, organizacja wydarzeń w 2021 r. odbywała się online. Organizacja Dni Przedsiębiorczości Poznań – MTP od wielu lat są głównym partnerem i organizatorem Dni

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					Przedsiębiorczości Poznań. Wydarzenie ma na celu inspirowanie generowanie pomysłów na własną firmę oraz przekazywanie wiedzy na temat formalnej strony działalności gospodarczej oraz źródeł finansowania i partnerów dla biznesu.
Rozbudowa infrastruktury targowej i kongresowej MTP Międzynarodowe Targi Poznańskie	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.	X	X	X	Realizacja sukcesywnie. W 2021 r. realizowano m.in. budowę parkingu wielopoziomowego, przebudowę elewacji pawilonu PCC, budowę ekranów Led w Holu Wschodnim oraz zrealizowano przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu rozbudowy infrastruktury i usług IT. Z związku z pandemią COVID-19, większość inwestycji zaplanowanych do realizacji w 2021 r. (m.in. rozbudowa pawilonu 4 oraz modernizacja pawilonów 2 i 6) zostało przesuniętych do realizacji na 2022 r. i następne lata. Ograniczono się do przygotowania dokumentacji projektowych zaplanowanych zadań inwestycyjnych.
Rozbudowa infrastruktury Centrum	Biuro Koordynacji Projektów i	X			W 2021 r. kontynuowano doposażenie zmodernizowanych pomieszczeń budynku CKZiU w specjalistyczny sprzęt i oprogramowanie w ramach projektu

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty				„Rozwijamy się zawodowo – podniesienie jakości kształcenia zawodowego w CKZiU w Poznaniu”.

Źródło: opracowanie UMP

3. Priorytet: „Zielone, mobilne miasto”

Zgodnie ze Strategią, prowadzone są działania wspierające rozwój ekomobilności i promujące transport publiczny, ruch rowerowy, pieszy oraz systemy współdzielenia pojazdów. Realizacja priorytetu zakłada zachowanie klinów zieleni oraz uzupełniającego je pierścieniowego układu zieleni, zapewniającego zapewnienie ciągłości ekologicznej z terenami zieleni aglomeracji poznańskiej. Racjonalne wykorzystanie tego potencjału jest kluczowe dla zapewnienia wysokiej jakości życia mieszkańców i ochrony terenów cennych przyrodniczo. Sprzyja temu zagospodarowanie terenów nadbrzeżnych Warty. Ponadto, jest to ściśle powiązane z dbałością o jakość powietrza, wód oraz gospodarką odpadami. Oprócz dużych przedsięwzięć inwestycyjnych prowadzone są liczne działania polegające na kształtowaniu świadomości ekologicznej i promowaniu właściwych postaw i zachowań. Miasto Poznań prowadzi kampanie informacyjne i edukacyjne oraz tworzy warunki sprzyjające odbudowie biologicznej i odnowie ekosystemów na terenach pozbawionych dotychczas walorów przyrodniczych.

W ramach zadań kluczowych w 2021 r. realizowano:

- **w zakresie zwiększenia atrakcyjności i efektywności transportu publicznego oraz wykorzystania możliwości transportowych miasta:**
 - budowę nowej **trasy tramwajowej od pętli Wilczak do Naramowic** – trwały prace budowlane na wszystkich odcinkach II – VII trasy; w 2021 r. zrealizowano całość układu torowego; uruchomiono tramwaj do ul. Lechickiej; w zakresie prac drogowych zakończono zasadnicze prace dotyczące jezdni; trwała budowa węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka, w 2022 r. kontynuowane będą prace dot. układu chodników oraz dróg rowerowych i prace związane z zielenią;
 - opracowano **konceptje nowych tras:** w ul. Ratajczaka (w ramach Programu Centrum II), do Naramowic – etap II, na os. Kopernika wzdłuż ulic Arciszewskiego i Rembertowskiej; trwały prace koncepcyjne dotyczące rozbudowy infrastruktury transportu publicznego w rejonie Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego;

- przebudowę **tras tramwajowych: na Ratajach** (ul. Kórnicka – os. Lecha i Ring Łacina); w 2021 r. została zaktualizowana dokumentacja projektowa; dostosowano projekt i wniosek o ZRID do aktualnej sytuacji terenowej; uzyskano decyzję ZRID dla części Ringu Łacina; w 2021 r. w zakresie przebudowy układu transportowego **na Wildzie** (ulice Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r.) zostały wykonane roboty budowlane wszystkich branż (drogowej, torowej, sieć i infrastruktura podziemna) w ramach przebudowy ul. Wierzbicice; w drugiej połowie września 2021 r. uruchomiono tramwaj w relacji ul. Wierzbicice/ ul. Górna Wilda; przystąpiono do realizacji etapu II – Przebudowa ul. 28 Czerwca 1956 r. do ul. Krzyżowej; kontynuowano również realizację projektu „**Odnowa infrastruktury publicznego transportu zbiorowego**”;
- korektę funkcjonowania **układu komunikacyjnego w rejonie ronda Rataje** – w 2021 r. wykonano prace na dworcu autobusowym Rataje, przeprowadzono roboty torowe oraz drogowe na odcinku od os. Piastowskiego do węzła rozjazdowego Kórnicka, rozpoczęły się roboty budowlane na ul. B. Krzywoustego, które będą kontynuowane w 2022 r.; uruchomiono linię tramwajową w relacji północ-południe oraz na ul. Krzywoustego (bez zatrzymywania się na przystankach);
- unowocześnianie **taboru transportu publicznego**:
 - MPK, w 2021 r., kontynuowała działania związane z zakupem i eksploatacją autobusów zeroemisyjnych – elektrycznych; **zakupiono i wprowadzono do eksploatacji 37 autobusów z napędem elektrycznym typu Solaris Urbino** (31 szt. autobusów 12 metrowych oraz 6 autobusów przegubowych – 18 metrowych); dla celów właściwej eksploatacji tej grupy autobusów, na terenie zajezdni autobusowej przy ul. Kaczej oraz na terenie trzech węzłów przesiadkowych miasta Poznania – Górczyn, Garbary i os. Sobieskiego **powstała niezbędna infrastruktura do ich ładowania**; pojazdy zostały wyposażone w wiele udogodnień, których zadaniem jest poprawa komfortu podróży pasażerów oraz ich szeroko rozumianego bezpieczeństwa (m.in. w ładowarki USB, rozbudowany system informacji pasażerskiej i monitoringu wnętrza, w tym monitoring online); do nowych udogodnień, które po raz pierwszy w nich się pojawiły, zaliczyć można m.in.: oświetlenie przestrzeni dla wsiadających/wysiadających pasażerów; wymiana pasażerów monitorowana jest przez zewnętrzne kamery umieszczone na bocznej ścianie autobusu; część wprowadzonych zmian dotyczyła poprawy bezpieczeństwa m.in. pieszych, rowerzystów, czy też pasażerów oczekujących na pojazd na przystanku; w tym celu autobusy elektryczne zostały wyposażone w dźwiękowy system bezpieczeństwa AVAS, który ma za zadanie ostrzegać wszystkich uczestników ruchu drogowego o nadjeżdżającym pojeździe; wszystkie dostarczone w 2021 r. autobusy wyposażone zostały w tablice wewnętrzne informujące pasażera o przebiegu trasy oraz o aktualnym położeniu pojazdu precyzyjnie określonym przy pomocy systemu nawigacji satelitarnej i wyświetlonym na specjalnie przeznaczonej do tego celu mapie; wraz z aplikacjami towarzyszącymi, jak:

myMPK, Kiedy Pojadę, czy też z portalem **jakdojade.pl** stanowi to spójny system ułatwiający efektywne zaplanowanie podróży komunikacją publiczną w Poznaniu;

- **wycofano z eksploatacji 16 pojazdów najstarszych technologicznie**; udział autobusów zeroemisyjnych na koniec 2021 r. wyniósł ponad 17% całości taboru.
- uzyskano w 2021 r. finansowanie na projekt „**Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza dzięki zastosowaniu napędu wodorowego w taborze autobusów miejskich MPK Poznań Sp. z o.o.**”. Na podstawie umowy podpisanej z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, dotacja w wysokości 68 mln zł zostanie przeznaczona na zakup 25 autobusów. Wszystkie pojazdy, których dostawa ma nastąpić w 2023 r. będą wykorzystywały do napędu wyłącznie energię elektryczną wytworzoną z wodoru.
- działania podejmowane dla poprawy **płynności ruchu komunikacji miejskiej**, jak: wymiana wiat przystankowych (nowe z oświetleniem i czytelniejszą informacją pasażerską), nowe buspasy, w szczególności w miejscach, w których wykonywane są duże prace inwestycyjne i zwiększona jest kongestia ruchu drogowego, optymalizacja sterowania sygnalizacjami świetlnymi w zakresie priorytetów dla komunikacji zbiorowej – Naramowice i rondo Rataje, budowa przystanków wiedeńskich przy ul. Głogowskiej (przystanek Sielska) i ul. Dąbrowskiego (przystanek Rynek Jeżycki);
- **w zakresie rozwoju ekomobilności oraz uspokojenia ruchu samochodowego w mieście:**
 - **rozbudowę infrastruktury rowerowej** – w 2021 r. sieć dróg rowerowych została rozbudowana m.in. w ciągu następujących ulic: Złotowskiej, Grunwaldzka, Ługańskiej, Szymanowskiego, Dolna Wilda i Żelazka; modernizowano ciągi pieszo-rowerowe w ulicach Warszawskiej i Mieszka I; ponadto opracowywane były dokumentacje projektowe dla dalszych realizacji, m.in. wzdłuż ulic Marcelińskiej, Literackiej, Połabskiej, w ciągu ul. Starołęckiej (za rondem Sypniewskiego), w rejonie ulic Strzeleckiej i Królowej Jadwigi;
 - **rozbudowę systemu Poznański Rower Miejski (PRM)**, dofinansowywanego z budżetu Miasta – W 2021 r. kontynuowana była realizacja umów na zarządzanie i utrzymanie Poznańskiego Roweru Miejskiego 3. i 4. Generacji, zawartych w 2018 r.; wyposażono system o 7 nowych lokalizacji i 87 rowerów 4G; w ramach PRM funkcjonowało łącznie: 996 rowerów 3G (w tym 76 rowerów z fotelikami dziecięcymi i 20 rowerów dziecięcych) oraz 746 rowerów 4G (w tym 30 ze wspomaganie elektrycznym) oraz 178 punktów wypożyczeń/zwrotów rowerów; system funkcjonował od 1.03. do 30.11; koszt utrzymania PRM w 2021 r. to 6,5 mln zł netto;

- **uspokojenie ruchu samochodowego w Centrum** – w 2021 r. trwały prace nad wyposażeniem w automaty parkingowe i urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego terenów osiedli Wilda i św. Łazarz, objętych Strefą Płatnego Parkowania; trwały prace nad wprowadzenie SPP w rejonie Ostrowa Tumskiego, Śródki i Zagórza;
- budowę systemu parkingów **Park&Ride** – w 2021 r. uruchomiono 3 nowe P&R: w rejonie ul. św. Michała, Biskupińskiej i ronda Starołęka; poznański system P&R oferuje łącznie 337 miejsc postojowych (ograniczenie ruchu samochodów osobowych w centrum); wykonano I etap dokumentacji projektowej parkingu placowego Park&Ride na terenie Górczyna; parkingi pełnić mają funkcję zintegrowanych węzłów przesiadkowych, umożliwiających dogodną zmianę środka transportu z indywidualnego na publiczny zbiorowy (tramwaj, autobus, kolej) lub rower;
- **zakup/wynajem pojazdów elektrycznych lub napędzanych gazem ziemnym** – w 2021 r. podpisana została umowa na wynajem pięciu aut o napędzie elektrycznym; Urząd Miasta Poznania posiada obecnie 8 pojazdów elektrycznych; w ten sposób wypełniane są postanowienia art. 68 ust. 2 ustawy o elektromobilności i paliwach alternatywnych; w przypadku pojazdów elektrycznych i napędzanych gazem ziemnym samorządowych zakładów budżetowych i jednostek również sukcesywnie wypełniane są wymogi ustawowe;
- **system współdzielenia pojazdów samochodowych**; w 2021 r. w Poznaniu funkcjonowało 7 podmiotów specjalizujących się w usługach wypożyczania samochodów na minuty;
- **w zakresie zachowania, poprawy jakości i rozwoju terenów zieleni:**
 - **rewaloryzację poznańskich parków**: park im. A. Wodziczki (oświetlenie i nowe nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych oraz roślin okrywowych przy alejce północnej), park Tysiąclecia;
 - **tworzenie nowych zieleńców i skwerów**: przy ulicach Podkomorskiej, Jawornickiej, Gostyńskiej, Ponieckiej, Milickiej i Rawickiej;
 - **zalesianie nowych terenów** – w 2021 r. na terenie byłej szkółki roślin ozdobnych w Krzyżownikach dokonano zalesienia 5 ha lasu; akcja sadzenia była przeprowadzona przez Zakład Lasów Poznańskich przy współudziale partnerów, firm Reforest'Action oraz Green-Up; zalesienia miały charakter otwarty, odbywały się przy współpracy z radami osiedli Krzyżowniki-Smochowice i Strzeszyn; docelowo, w kolejnych latach, ma zostać zalesione dalsze 17 ha terenu byłej szkółki roślin ozdobnych;
 - programy: „**Rewaloryzacja zieleni parkowej w Śródmieściu**”, „**Program ratowania starych, cennych drzew z przyrodniczego i społecznego punktu widzenia oraz nasadzenia nowych w aglomeracji poznańskiej**” – w 2021 r.

- w ramach programu poddano pracom pielęgnacyjnym i ratowniczym 540 drzew (park Cytadela – 250 drzew, pl. Cyryla Ratajskiego – 16 drzew, al. Niepodległości – 132 drzewa, park Gustawa Manitiusa – 142 drzewa);
- **rewaloryzację zieleni przyulicznej** – w 2021 r. poddano rewaloryzacji zieleni, dodatkowo instalując elementy małej architektury m.in. przy alei Wielkopolskiej oraz ulicach: Kowalewickiej, Sycowskiej, Głuszyna, Jasielskiej, Sikorskiego, Limanowskiego, Małeckiego; nowe nasadzenia drzew wykonano przy ulicach: Pawiej, Milczańskiej, Chlebowej, Wspólnej i Łozowej, przy ulicach Czwartaków, Rycerskiej, Słonecznej i Grunwaldzkiej drzewa nasadzono po uprzednim odbrukowaniu fragmentów chodników;
 - **zakładanie nowych, atrakcyjnych, ogólnodostępnych terenów zieleni w przestrzeni publicznej** – w 2021 r. w ramach projektu „Zasadzka na Fyrte – program tworzenia lokalnych skwerów w Śródmieściu” działaniami zostały objęte zaniedbane i zdegradowane tereny w obrębie ulic Łukaszewicza i Dmowskiego, przy ulicach Jeżyckiej i Norwida; po przeprowadzonej rewaloryzacji tereny będą pełnić funkcję rekreacyjną dla mieszkańców; ideą nadrzędną realizowanych przedsięwzięć jest wprowadzanie nowej zieleni, co nie tylko poprawia estetykę ale także jakość powietrza śródmiejskich osiedli; w ramach działań powstają nowe przestrzenie z zielenią wysoką i niską, nowe ścieżki wraz z małą architekturą oraz obiekty umożliwiające retencje wody; działanie to prowadzone jest we współpracy z różnymi jednostkami m.in. Radami Osiedli i Aquanet Retencja S.A.;
 - projekt **CONNECTING NATURE** (Pogram HORYZONT 2020), którego celem jest promowanie w Poznaniu wdrażania zintegrowanych małoskalowych rozwiązań opartych na przyrodzie w kontekście rewitalizacji przestrzeni, podnoszenia poziomu jakości życia mieszkańców oraz poprawy warunków środowiska w mieście – do wdrożonych rozwiązań należą naturalne place zabaw i ogrody otwarte w poznańskich przedszkolach, pływające ogrody;
 - **w zakresie wykorzystania potencjału Warty i innych rzek oraz jezior do celów kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych i transportowych:**
 - **budowę i przebudowę ciągu rowerowo-pieszego Wartostrada** po obu brzegach rzeki Warty od mostu Lecha na płn. do mostu Przemysła I na pld. –w 2021 r. dokończono prace związane z budową ścieżki pieszo-rowerowej (wraz z oświetleniem i monitoringiem wizyjnym) na cyplu po północnej stronie mostu Chrobrego; przeprowadzono remont nawierzchni ścieżki pieszo-rowerowej Wartostrady w Parku nad Wartą, od mostu Królowej Jadwigi do mostu Przemysła I (wschodni brzeg rzeki Warty) wraz z montażem oświetlenia, monitoringu wizyjnego oraz małej architektury;
 - **prace związane z konserwacją rowów, cieków, zbiorników wodnych oraz małej retencji i budowli hydrotechnicznych**, w tym m.in. z retencją i gospodarką wodną, w ciągu rzeki Cybiny (opracowano projekt techniczny dla

stawu Olszak), sprzątaniem brzegów jezior na terenie miasta (Kierskiego, Strzeszyńskiego oraz Rusałka); w 2021 r. dla oceny skuteczności dotychczasowych działań rekultywacyjnych na jeziorze Strzeszyńskim i Jeziorze Rusałka wdrożono badania wód wraz z monitoringiem i oceną stanu jezior oraz wskazaniem dalszych metod rekultywacji;

- **projekt „Brama otwarta na rzekę - edukacja ekologiczna na terenach nadrzecznych w Poznaniu”**, którego celem jest dostosowanie istniejącej przestrzeni w otoczeniu Bramy Poznania do prowadzenia działań związanych z edukacją ekologiczną oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska; w 2021 r. podpisano umowę na wykonanie projektu Eksperymentalnego Ogrodu Dziedzictwa. Projekt w sposób pośredni i bezpośredni promować będzie walory doliny rzecznej na terenie Miasta Poznania;
- **projekt „Rewitalizacja ubezpieczeń betonowych brzegów rzeki Warty na odcinku od mostu Przemysła I (246,00 km) do rozwidlenia rzeki Warty w Poznaniu (243,50 km)”** – w 2021 r. realizowane były roboty budowlane na prawym brzegu rzeki Warty tj. między mostem Przemysła I a rozwidleniem rzeki Warty i Cybiny na odcinku 2,5 km linii brzegowej; polegają na wymianie umocnień z betonowych na proekologiczne pozwalające na wchłanianie wody do gruntu, uelastycznienie brzegów rzeki oraz zwiększeniu jej retencji; celem projektu jest zabezpieczenie brzegów rzeki przed erozją, która stanowi zagrożenie dla przyległej infrastruktury i pogarsza warunki przepływu wód wezbraniowych;
- **aktywizacja terenów nadrzecznych** – w 2021 r. zostały podpisane dwie kolejne umowy na dzierżawę terenu w sąsiedztwie rzeki Warty z podmiotami: „Rojber Plaża” na teren położony przy ul. Przystań na wysokości obiektów Politechniki Poznańskiej oraz „Plaża Wilda Eco Village”, działającym na terenie dawnej Plaży Miejskiej Wilda; dzięki aktywności nowych oraz działających już w latach ubiegłych partnerów prywatnych mieszkańcy ponownie uzyskali dostęp do usług gastronomicznych, kulturalnych i sportowych w sezonie wiosenno-letnim; w 2021 r. kontynuowano przygotowanie dokumentacji projektowej dla inwestycji polegającej na budowie przystani jachtowej; kolejny rok nad rzeką funkcjonowała wypożyczalnia sprzętu wodnego, a po rocznej przerwie również tymczasowa przystań jachtowa, w ramach której środowisko „wodniaków” po raz pierwszy w pełni mogło skorzystać z budynku zaplecza socjalnego przystani jachtowej; poza przystanią, po rocznej przerwie, ponownie pływał „Tramwaj Wodny”; tramwaj, w związku z trwającą przebudową brzegów, realizował rejsy turystyczne na dwóch trasach: w kierunku północnym do mostu kolejowego w Koziegłowach oraz w kierunku południowym do mostu kolejowego na Starołęce; zorganizowano także wiele działań o charakterze edukacji ekologicznej: program „Eko Edukacja PLAŻE”, pikniki „WARTA DZIECIOM” oraz „EKO PIKNIK”, włączone do rejsów tramwaju wodnego „EKO REJSY” oraz dalsza realizacja programu „Trzymaj czystą Wartę”;

- **w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń i wzrostu efektywności energetycznej:**
 - **Program „Kawka BIS”**, wspierający likwidację źródeł niskiej emisji z gospodarstw domowych indywidualnych – w 2021 r. dotację wypłacono dla 594 wniosków na łączną kwotę 8,7 mln zł; w ramach programu w 2021 r. zlikwidowano 939 źródeł opalanych drewnem lub węglem; pozwoliło to zredukować ilość spalanego opału o 3656,01 ton; modernizacja systemu ogrzewania opartego o spalanie paliw stałych w 2021 r. została przeprowadzona w 715 lokalach, z czego 19 lokali podłączono do miejskiej sieci ciepłowniczej, 625 lokali zostało podłączonych do instalacji gazowych, w 1 lokalu zastosowano instalację gazową wraz z elektryczną; w 20 lokalach wykorzystywane są pompy ciepła, w 16 lokalach zastosowano ogrzewanie elektryczne; najczęściej instalacje fotowoltaiczną łączono z ogrzewaniem elektrycznym, takie rozwiązanie zastosowano w 22 lokalach, instalację fotowoltaiczną wraz z pompą ciepła w 8 lokalach, oraz w 4 lokalach instalację fotowoltaiczną z instalacją gazową;
 - Spółka Veolia Energia Poznań Sp. z o.o. realizuje wieloletni **program rozbudowy miejskiej infrastruktury ciepłowniczej** i przyłączania nowych odbiorców z jednoczesną likwidacją nieefektywnych i przestarzałych lokalnych źródeł ciepła;
 - **projekt „Trzymaj ciepło”**, w ramach którego przeprowadzono bezpłatne badania termowizyjne domów jednorodzinnych i kamienic na terenie Poznania – w 2021 r. wykonano badania termowizyjne 356 domów jednorodzinnych i 20 kamienic – celem projektu jest zwrócenie uwagi na straty ciepła w budynkach powodujące emisję zanieczyszczeń do środowiska oraz obciążające budżety domowe;
 - usługi informacyjne o wartości stężeń zanieczyszczeń pyłowych i gazowych wraz z odniesieniem do obowiązujących norm oraz poziomów dopuszczalnych: **Ekoproгноzy, Atmosfera dla Poznania, Skończmy ze smogiem w Poznaniu** – usługa wyświetlania bieżących informacji o jakości powietrza na wybranych przystankach komunikacji miejskiej (ekrany LCD) w 22 lokalizacjach Poznania;
 - program modernizacji budynków komunalnych wraz z ich podłączeniem do miejskiej sieci ciepłowniczej (msc) – w 2021 r. trwały prace w 9. budynkach komunalnych (przy ulicach Kilińskiego 5, Marcelińskiej 30, Jeżyckiej 6, Umińskiego 19 ABC, św. Wojciecha 29, Szamarzewskiego 18, Nowe Zagórze 5–7, Woźna 13, Folwarczna 20 i 19); wykonano dokumentację projektową modernizacji kolejnych budynków;

- **w zakresie racjonalnego korzystania z zasobów środowiskowych oraz ich odzyskiwania:**
 - **rozbudowę systemu wodociągów i kanalizacji przez spółkę Aquanet SA.** w ramach „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Aquanet SA na lata 2020 – 2029” – korekta;
 - **przejęcie od ZM Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej i wdrożenie zadania dotyczącego gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta Poznania;** uruchomienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zorganizowanego przez Miasto Poznań pozwoliło na przejęcie kontroli zarządczej oraz finansowej nad gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta Poznania; przeprowadzona została kampania informacyjno-promocyjna dotycząca obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do Urzędu Miasta Poznania, w celu przystąpienia do poznańskiego systemu gospodarki odpadami; w ramach kampanii szczególny nacisk położony został na korzystanie z rozwiązań online – portalu „Przyjazne deklaracje”; wortal „Wszystko o odpadach” stał się źródłem służącym do szerzenia wiedzy z zakresu gospodarki odpadami dla mieszkańców;
- **w zakresie rozwijania form ochrony przyrody oraz edukacji przyrodniczej:**
 - projekty: **„Ochrona gatunkowa zwierząt w środowisku miejskim”, „Projekt ekologicznych demonstratorów w pięciu poznańskich przedszkolach”, „Pływające Ogrody”** – w 2021 r. przygotowano standardy ochrony ptaków i nietoperzy informujące inwestorów o konieczności przestrzegania przepisów z zakresu ochrony gatunkowej, z naciskiem na fakt, że przed przystąpieniem do prac remontowych lub termomodernizacyjnych konieczne jest zinwentaryzowanie budynku w zakresie jego zasiedlenia przez ptaki i nietoperze; „Pływające Ogrody” to unikatowy projekt, którego celem jest wsparcie ekosystemów akwenów wodnych w Poznaniu; jest to naturalna konstrukcja pływająca, o funkcjach pobytowo – filtrujących, których głównym zadaniem jest poprawa różnorodności biologicznej, związanej z fauną i florą; Pływające Ogrody zostały zainstalowane na terenie parku Karola Marcinkowskiego oraz Parku Podolany im. prof. Leszka Bergera;
 - programy: **Naturalne place zabaw, Szkoła wśród zieleni;**
 - projekt **Health&Greenspace** (URBACT III), który zapewnia dzieciom codzienny kontakt z przyrodą poprzez zabawę na naturalnych placach zabaw; rozwiązania oparte na przyrodzie pozytywnie wpływają na rozwój dzieci oraz łagodzą skutki zmian klimatu;
 - projekt **„Zagospodarowanie wód opadowych na terenie użytku ekologicznego Traszki Ratajskie”** – woda z dachu Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego na os. Tysiąclecia zasili stawy leżące na terenie użytku ekologicznego

Traszk Ratajskie; zasilenie stawów ma przyczynić się do zwiększenia retencji wodnej w mieście, a realizacja stanie się jednym ze sposobów przeciwdziałania suszy; dodatkowo zapewni ona odpowiednie warunki życia i godowania traszkom, które występują na tym terenie;

- **Ogrody Edukacyjne** – Ogród Jordanowski nr 2 przy współpracy z Ogrodem Botanicznym UAM zrealizowały długoterminowy projekt – Ogrody Edukacyjne; dzieci, z pomocą pracowników UAM – mgr Joanny Jaskulskiej, obsadziły ziołami oraz warzywami wyznaczone stanowiska na terenie placówki; ogrody, oprócz korzyści poznawczych i estetycznych wzbogacają o kompetencje społeczne, bo wspólne budowanie i szanowanie publicznej przestrzeni zielonej rozwija obywatelską odpowiedzialność; ponadto w dobie narastających problemów ekologicznych pomaga kształtować właściwe postawy wobec natury.

Etap realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Zielone, mobilne Miasto”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Budowa nowych tras tramwajowych (na Naramowice, w ul. Unii Lubelskiej, w ul. Ratajczaka, na os. Kopernika, os. Dębina, węzeł Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Budowa trasy tramwajowej na Naramowice: trwałe prace budowlane na wszystkich odcinkach II – VII. W 2021 r. zrealizowano całość układu torowego. Uruchomiono tramwaj do ul. Lechickiej. Trwała budowa węzła komunikacyjnego Nowa Naramowicka. Trasa w ul. Ratajczaka: inwestycja jest na etapie uzyskiwania pozwoleń na budowę. Trwa uzyskiwanie Decyzji o Zezwoleniu na Realizację Inwestycji Drogowej. Uzyskano ostateczną decyzję środowiskową. Opracowano dokumentację przetargową na wybór generalnego wykonawcy.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					Trwały prace koncepcyjne trasy na os. Kopernika wzdłuż ulic Arciszewskiego i Rembertowskiej.
Przebudowa tras tramwajowych (ul. Kórnicka – os. Lecha – rondo Żegrze, ul. Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r., ul. Zwierzyniecka, ul. Dąbrowskiego	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Trasa tramwajowa na Ratajach (ul. Kórnicka – os. Lecha i Ring Łacina): w 2021 r. została zaktualizowana dokumentacja projektowa. Uzyskano decyzję ZRID dla części Ringu Łacina. Trasa tramwajowa na Wildzie: w 2021 r. w zakresie przebudowy układu transportowego ulic Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r. zostały wykonane roboty budowlane wszystkich branż (drogowej, torowej, sieć i infrastruktura podziemna) w ramach przebudowy ul. Wierzbicice. W drugiej połowie września 2021 r. uruchomiono tramwaj w relacji ul. Wierzbicice/ ul. Górna Wilda. Przystąpiono do realizacji etapu II – przebudowa ul. 28 Czerwca 1956 r. do ul. Krzyżowej.
Zakup nowych niskoemisyjnych pojazdów transportu publicznego	Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. (MPK), PKS Poznań SA, operatorzy gminni realizujący usługi lokalnego transportu	X	X	X	W 2021 r. MPK kontynuowała działania związane z zakupem i eksploatacją autobusów zeroemisyjnych – elektrycznych. Zakupiono i wprowadzono do eksploatacji 37 autobusów z napędem

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
	zbiorowego w ramach porozumień międzygminnych w zakresie organizacji przez Miasto Poznań lokalnego transportu zbiorowego				elektrycznym typu Solaris Urbino (31 szt. autobusów 12. metrowych oraz 6 autobusów przegubowych – 18. metrowych). Udział autobusów zeroemisyjnych na koniec 2021 r. wyniósł ponad 17% całości taboru.
Utworzenie nowych połączeń komunikacyjnych (os. Świerczewo z centrum miasta, północnych osiedli miasta z trasą PST, usprawnienie ruchu komunikacyjnego do węzła Ogrody/ Brama Zachodnia)	Zarząd Transportu Miejskiego	X	X	X	Realizowano prace projektowe w zakresie rozbudowy infrastruktury publicznego transportu zbiorowego na obszarze Podolan, Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego, w opracowaniu jest koncepcja zintegrowanego węzła przesiadkowego Druskienicka oraz PFU nowych pętli autobusowych na Strzeszynie i Podolanach.
Realizacja programu „Poznań Rataje – Franowo” w zakresie modernizacji układu drogowego	Zarząd Dróg Miejskich	X	X		Zadanie zrealizowane.
Rozbudowa Strefy Tempo 30	Zarząd Dróg Miejskich	X			Działania ciągłe. W 2021 r. wdrażano SPP na obszarze Wildy i Łazarza.
Budowa systemu parkingów Park&Ride	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji	X	X	X	Kontynuowano realizację projektu. W 2021 r. uruchomiono 3 nowe parkingi Park&Ride: w rejonie ul. św. Michała, Biskupińskiej i ronda Starołęka.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
	Projektów i Rewitalizacji Miasta				Poznański system P&R oferuje łącznie 337 miejsc postojowych (ograniczenie ruchu samochodów osobowych w centrum). Ponadto, wykonano I etap dokumentacji projektowej parkingu placowego P&R na terenie Górczyna.
Rozbudowa miejskiej sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Zarząd Dróg Miejskich, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Zadanie ciągłe. W 2021 r. sieć dróg rowerowych została rozbudowana m.in. w ciągu ulic: Złotowskiej, Grunwaldzka, Ługańskiej, Szymanowskiego, Dolna Wilda i Żelazka. Modernizowano ciągi pieszo-rowerowe w ulicach Warszawskiej i Mieszka I. Ponadto opracowywane były dokumentacje projektowe dla dalszych realizacji, m.in. wzdłuż ulic Marcelińskiej, Literackiej, Połabskiej, w ciągu ul. Starołęckiej (za rondem Sypniewskiego), w rejonie ulic Strzeleckiej i Królowej Jadwigi.
Utworzenie parku Rataje	Zarząd Zieleni Miejskiej	X			Zadanie zrealizowane.
Zagospodarowanie starego koryta Warty	Zarząd Zieleni Miejskiej, Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział	X	X	X	Działania ciągłe.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
	Gospodarki Nieruchomościami				
Budowa i modernizacja obiektów nad Wartą (kładka pieszo-rowerowa nad Wartą i Cybiną, Łazienki rzeczne, Dzieciniec Pod Słońcem)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X	X		W październiku 2021 r. Miasto uzyskało dotację rządową w kwocie 95 mln zł na budowę Kładki Berdychowskiej w ramach tzw. rekompensat za obniżone dochody z podatków w trakcie pandemii. Kładka Berdychowska to dwie przeprawy mostowe. Pierwsza połączy nad Wartą Stare Miasto i południowy cypel Ostrowa Tumskiego. Druga – nad kanałem łączącym Wartę z rzeką Cybiną – zepnie cypel z ul. Berdychowo i terenami Politechniki. Projekt został wyłoniony w 2018 r. w konkursie architektonicznym. Realizacja nastąpi w latach kolejnych. Pozostałe projekty zostały zrealizowane w latach poprzednich.
Rozbudowa ciągu pieszo-rowerowego Wartostrada	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X		Zadanie ciągłe. W 2021 r. dokończono prace związane z budową ścieżki pieszo-rowerowej (wraz z oświetleniem i monitoringiem wizyjnym) na cyplu po północnej stronie mostu Chrobrego. Przeprowadzono remont nawierzchni

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					ścieżki pieszo-rowerowej Wartostrady w Parku nad Wartą od mostu Królowej Jadwigi do mostu Przemysła I (wschodni brzeg rzeki Warty) wraz z montażem oświetlenia, monitoringu wizyjnego oraz małej architektury.
Unowocześnienie systemu gospodarki odpadami	Zakład Zagospodarowania Odpadów, Wydział Gospodarki Komunalnej, Związek Międzygminny GOAP, Wydział Kształtowania i Ochrony Środowiska	X	X	X	Działania ciągłe. W związku z przejęciem gospodarki odpadami komunalnymi przez Miasto Poznań od ZM GOAP prowadzono prace nad uruchomieniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi zorganizowanego przez Miasto Poznań, co pozwala na przejęcie kontroli zarządczej oraz finansowej nad gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta Poznania. Przeprowadzona została kampania informacyjno-promocyjna dotycząca obowiązku złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do Urzędu Miasta Poznania, w celu przystąpienia do poznańskiego systemu gospodarki odpadami.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Budowa nowego schroniska dla zwierząt	Zakład Usług Komunalnych	X			W 2021 r. zakończono budowę Schroniska dla Zwierząt w Poznaniu przy ul. Kobylepole 51, którym zarządza jednostka budżetowa Miasta – Usługi Komunalne. Łączny koszt inwestycji wyniósł 40,1 mln zł. Nowe schronisko zlokalizowane jest na powierzchni blisko 5 ha, przewidziano w nim miejsce na przyjęcie 300 psów i 300 kotów. Zwierzęta mają stały dostęp do ogrzewanych pomieszczeń. Celem inwestycji, poza poprawą warunków bytowych zwierząt, był również rozwój obszaru Kobylepole, pod względem inwestycyjnym i ekonomicznym.

Źródło: opracowanie UMP

4. Priorytet: „Przyjazne osiedla”

Realizacja priorytetu zakłada coraz lepsze warunki i jakość życia w skali lokalnej, na obszarach osiedli posiadających własny, wyjątkowy charakter. Jest to związane z rozwojem, na tych obszarach, miejskich usług oraz tworzeniem przyjaznych i dostępnych dla wszystkich mieszkańców przestrzeni publicznych. Ważnym obszarem jest Śródmieście, które pełniąc funkcje miastotwórcze, metropolitalne i ponadregionalne, jednocześnie wymaga kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Warunkiem efektywnej realizacji priorytetu jest włączenie mieszkańców poprzez tworzenie warunków do rozwoju aktywizacji społecznej i budowanie tożsamości lokalnej. Zgodnie ze Strategią, Miasto wspiera inicjatywy społeczne, stymulujące budowanie lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej i usług społecznych na osiedlach, dofinansowując projekty wskazane przez mieszkańców jako ważne dla lokalnej społeczności sąsiedzkiej. Coraz powszechniejsze staje się udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne, promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło. W ramach zadań wynikających z przepisów prawa, Miasto Poznań stara się zapewnić lokalnym społecznościom dostęp do różnego rodzaju usług publicznych oraz kształtować warunki do rozwoju usług komercyjnych. Dynamiczny rozwój osiedli (zwłaszcza Naramowic i Strzeszyna) powoduje konieczność skumulowania działań inwestycyjnych, obok Śródmieścia, także w tych obszarach.

W ramach zadań kluczowych w 2021 r. realizowano:

- w zakresie wspierania rewitalizacji i tworzenia nowych otwartych przestrzeni publicznych:
 - Program **„Centrum etap I - przebudowa tras tramwajowych wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicach św. Marcin, Fredry, Mielżyńskiego, 27 Grudnia, pl. Wolności, Towarowa”**, obejmujący rozwój i przebudowę infrastruktury tramwajowej, przebudowę ulic i chodników w dużej części Śródmieścia, a także wymianę infrastruktury podziemnej, poprawę bezpieczeństwa i priorytetowości ruchu pieszego i rowerowego oraz wielowymiarową aktywizację społeczną i gospodarczą tego obszaru – w 2021 r. trwała realizacja inwestycji w ul. św. Marcin na odcinku od mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości i ul. Towarową oraz ul. św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej; wykonywane były prace ziemne w Al. Marcinkowskiego oraz prace związane z wykonaniem stabilizacji podłoża i warstwy wzmacniającej z betonu; w trakcie realizacji są prace związane z wykonaniem fundamentów słupów trakcyjno-oświetleniowych w Al. Marcinkowskiego; trwają zaawansowane prace związane z przebudową wodociągu przy ul. Podgórnej, Paderewskiego, Piekary oraz przy Pl. Wolności; prowadzone są także prace kanalizacyjne na Al. Marcinkowskiego; kontynuowany był montaż szyn w ul. św. Marcin; trwały prace realizacyjne warstw konstrukcyjnych drogi w Al. Marcinkowskiego od ul. Podgórnej do ul. Paderewskiego;

- Program „**Centrum - etap II - budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka**” – w 2021 r. uzyskano ostateczną Decyzję o Środowiskowych Uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicy Ratajczaka w Poznaniu po odwołaniach złożonych do wydanej decyzji przez RDOŚ; został ukończony projekt budowlany i wykonawczy dla zakresu 3 (ul. Ratajczaka na odcinku od ul. św. Marcin do ul. Królowej Jadwigi wraz z węzłem Matyi); zakończono również projektowanie zakresu ul. Ratajczaka na odcinku od ul. 27 Grudnia do ul. św. Marcin; złożone zostały wnioski o wydanie decyzji ZRID dla obu zakresów;
- projekt „**Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródmiejskiego (ul. Jana Baptysty Quadro) w pasaż kultury**” – w 2021 r., po przeprowadzeniu kilku postępowań przetargowych (na skutek braku ofert) podpisano ostatecznie umowę z Generalnym Wykonawcą oraz Inżynierem Kontraktu; na płycie Rynku – w miejscu projektowanych zbiorników retencyjnych kontynuowano wyprzedzające badania archeologiczne; rozpoczęto demontaż kostki kamiennej, jej inwentaryzację zgodnie z wytycznymi Miejskiego Konserwatora Zabytków; w ramach przebudowy Galerii Miejskiej Arsenał podpisano umowę z wykonawcą, zakończono projektowanie oraz uzyskano pozwolenie na budowę; ponadto, zorganizowano kolejne spotkania konsultacyjne z właścicielami sąsiadujących z Rynkiem nieruchomości oraz przedstawicielami branży restauracyjnej, hotelarskiej i turystycznej;
- projekt „**Rewitalizacja placu Kolegiackiego**” – konieczność wprowadzenia zmian projektowych spowodowała zmianę harmonogramu robót budowlanych i przesunięcie ich zakończenia na koniec 2021 r.; trwały prace związane z instalacją fontanny, oświetlenia oraz prace wykończeniowe na płycie placu i w pomieszczeniach technicznych;
- „**Przebudowa rynku Łazarskiego**” – w 2021 r. trwały roboty budowlane w zakresie infrastruktury podziemnej, infrastruktury drogowej, ułożenie nawierzchni placu i skweru (w tym terenu rekreacyjnego oraz schodów pomiędzy targowiskiem i skwerem); wykonania podłoża strukturalnego i nasadzenia drzew oraz krzewów i bylin; budowy zadaszenia targowiska oraz elementów jego wyposażenia (pawilony i stoły handlowe); wyposażenia przestrzeni w małą architekturę, oświetlenie, fontannę;
- opracowanie „**Lokalnego planu odnowy Dolnego Łazarza**”, we współpracy z lokalną społecznością kontynuowane były prace na rzecz przygotowania „Lokalnego planu odnowy Dolnego Łazarza”; w pierwszym etapie prac opracowana została diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej; zawiera ona również pogłębioną analizę przestrzeni publicznych, półpublicznych i sąsiedzkich oraz systemu zieleni; prace przeprowadzono na wniosek Rady Osiedla oraz społeczności lokalnych; w trakcie sporządzania dokumentu odbyły się spotkania online z Radą Osiedla św. Łazarz

oraz dla wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, organizacji społecznych, instytucji); w wyniku konsultacji opracowano w drugim etapie część programową, obejmującą wnioski z diagnozy i konsultacji społecznych wraz z wypracowaniem potrzeb i ustaleniem zadań do realizacji; całość materiału będzie podstawą do opracowania planowanych zadań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które przyczynią się do odnowy obszaru Dolnego Łazarza;

- **renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz obiektów zabytkowych o walorach turystycznych** – w 2021 r. Miasto dofinansowało prace w 8 zabytkowych kamienicach, 9 zabytkowych kościołach zlokalizowanych w Śródmieściu oraz zabytkowym zespole dworsko-parkowym ul. Wykopy 11 i wiatraku przy ul. Milczańskiej;
- zasady zagospodarowania przestrzeni publicznej ulic Starego Miasta w oparciu o Uchwałę Rady Miasta Poznania o utworzeniu „**Parku Kulturowego Stare Miasto**”, w tym związanych z kampanią informacyjno-promocyjną „Jak legalnie umieścić szyld na budynku w parku kulturowym”; opracowane Certyfikaty Dobrych Praktyk w ramach Parku Kulturowego, promują lokalnych przedsiębiorców, którzy w sposób wzorcowy przygotowali w danym roku szyldy i reklamy swojego przedsiębiorstwa; w 2021 r. odbyła się kolejna edycja programu i przyznanie certyfikatów;
- w ramach integracji i aktywizacji społecznej wokół procesu rewitalizacji, po raz dwunasty, pod hasłem „**Zielone podwórka**”, odbyła się akcja „**Odmień swoje podwórko**” – w ramach 12. edycji akcji, kontynuowano założenie, aby ideę zaangażowania mieszkańców w dbałość o najbliższą okolicę połączyć z działaniami, które poprzez zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych, zagospodarowanie wód opadowych, wprowadzanie i przywracanie zieleni w ścisłej miejskiej zabudowie, poprawiają miejski mikroklimat i przyczyniają się do poprawy jakości i komfortu życia mieszkańców, wspierając tym samym adaptację do zmian klimatu; udział wzięło 12 zespołów projektowych, które reprezentowały podwórka zlokalizowane przy ulicach Karwowskiego, Małeckiego, Kazimierza Wielkiego, Kościelnej, Kościuszki, Mostowej, K. Potockiej, Różanej, Rynek Łazarski, Wronieckiej, Wspólnej, 23 Lutego; etap terenowy akcji, w ramach którego zespoły otrzymały m.in. elementy małej architektury, zrealizowany został jesienią; dzięki współpracy nawiązanej z Ogrodem Botanicznym udało się pozyskać profesjonalne doradztwo w zakresie projektowania terenów zielonych;
- program „**Przyjazne Podwórko**” adresowany jest do wspólnot mieszkaniowych znajdujących się na terenie osiedli: Stare Miasto, Jeżyce, św. Łazarz, Wilda oraz Ostrów Tumski-Śródka-Zawady-Komadoria, korzystających z komunalnych terenów przyległych. Jego celem jest polepszenie warunków techniczno-funkcjonalnych i estetyki otoczenia budynków, ze szczególnym uwzględnieniem tworzenia trwałych elementów infrastruktury, miejsc wypoczynku, placów zabaw dla dzieci i małej architektury; idea Programu „Przyjazne Podwórko” zakłada wspólne finansowanie przedsięwzięć realizowanych na terenach komunalnych przez wspólnoty mieszkaniowe i Miasto Poznań; w 2021 r. w ramach programu odnowione zostały 3 podwórka przy ulicach: Jackowskiego 51-57 i Słowackiego 18, prace trwają na podwórku przy ul. Królowej Jadwigi 42-50 abc;

- w ramach zadania pn. **„Zasadzka na Fyrtle - program tworzenia lokalnych skwerów w Śródmieściu”** działaniami objęto zaniedbane i zdegradowane tereny w obrębie ulic Łukaszewicza i Dmowskiego, przy ulicach Jeżyckiej oraz Norwida, które po przeprowadzonej rewaloryzacji będą pełnić funkcję rekreacyjną dla mieszkańców. Ideą nadrzędną realizowanych przedsięwzięć jest wprowadzanie nowej zieleni, co nie tylko poprawia estetykę ale także jakość powietrza śródmiejskich osiedli; w ramach działań powstaną nowe przestrzenie z zielenią wysoką i niską, nowe ścieżki wraz z małą architekturą oraz obiekty umożliwiające retencje wody; działanie to prowadzone jest we współpracy z różnymi jednostkami m.in. Radami Osiedli i Aquanet Retencja S.A. zakończone zostanie w 2022 r.;
- **w zakresie zapewnienia dostępności mieszkań dla wszystkich grup społecznych:**
 - **inwestycje komunalnego budownictwa mieszkaniowego** – w 2021 r. oddanych zostało do użytkowania 55 lokali mieszkalnych przy ul. Hulewiczów 1 A-B oraz 163 lokale mieszkalne przy ul. Opolskiej 90, 92, 94. Kontynuowany jest II etap inwestycji przy ul. Opolskiej (124 lokale mieszkalne); lokale zostaną oddane do użytkowania w II kwartale 2022 r.; budowa obejmowała także zagospodarowanie terenu z budową dróg, parkingów oraz placów zabaw. Łączy koszt realizacji obu inwestycji wynosi ponad 72 mln zł;
 - **modernizacje kamienic miejskich** – w 2021 r. zakończona została modernizacja kamienic przy ulicach Marcelesińskiej 30, św. Wawrzyńca 26, Jeżyckiej 6; kontynuowano prace modernizacyjne w budynkach przy ulicach Folwarcznej 20 i 19, Umińskiego 19 ABC, Nowe Zagórze 5–7, św. Wojciecha 29, Woźna 13; rozpoczęto modernizacje kamienic przy ulicach Kilińskiego nr 4 i nr 5, Szamarzewskiego 21, Królowej Jadwigi 52, 54, 54a/ Łąkowa 9; opracowywane były dokumentacje projektowe dla budynków zlokalizowane przy ulicach Szamarzewskiego 18, Knapowskiego 30, Bydgoskiej 4C, Garbary 41, Pl. Bernardyński 4, Górna Wilda 80/Różana 9A, których rozpoczęcie modernizacji planowana jest na 2022 r.;
 - **Miejskie Biuro Najmu** – projekt realizowany przez Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. polega na wynajmie lokali mieszkalnych od innych właścicieli niż Miasto Poznań i podnajmowaniu ich z obniżonym czynszem beneficjentom projektu; beneficjentami Programu są osoby, które nabyły uprawnienie do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego i oczekują na jego realizację lub osoby, które z uwagi na zbyt niską liczbę punktów dotąd takiego uprawnienia nie nabyły; w 2021 r. programem objętych było 88 mieszkań;
 - **mieszkania wspomagane - treningowe** w mieście Poznań – w 2021 r. zapewniono trwałość projektu „Program mieszkalnictwa wspomagane osób z niepełnosprawnością intelektualną z terenu miasta Poznania”; na terenie miasta Poznania prowadzone są 2 mieszkania treningowe, w których dostępnych jest 7 miejsc; w ramach wsparcia zapewniono

dostęp do usług mieszkalnictwa wspomaganego, mającego na celu wzmocnienie potencjału rozwojowego osób z niepełnosprawnością umożliwiające im samodzielne pełnienie ról społecznych; zapewniono także indywidualne wsparcie psychospołeczne i indywidualne sesje aktywizacji społecznej oraz grupowe treningi umiejętności interpersonalnych i społecznych; w 2021 r. z pobytu krótkookresowego (3 miesiące) skorzystało 16 osób, z treningów mieszkaniowych (1 miesięcznych) skorzystało 30 osób; projekt realizowany jest w latach 2020 – 2022; docelowo przewiduje się, że z projektu skorzysta 100 osób z niepełnosprawnościami, w szczególności osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osób z niepełnosprawnością sprzężoną i z zaburzeniami psychicznymi, z niepełnosprawnością intelektualną;

- **mieszkania chronione** prowadzone były w 2021 r. przez 4 organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Dom Pomocna Dłoń, MONAR, Pogotowie Społeczne oraz Stowarzyszenie Osób i Rodzin na Rzecz Zdrowia Psychicznego „Zrozumieć i Pomóc”; organizacje dysponowały 8 mieszkaniami chronionym, w tym 4 na terenie Miasta; ogółem z tej formy pomocy skorzystały 64 osoby;
- **Program lokale socjalne w mieszkaniach socjalnych ze wsparciem** – realizacja Programu odbywa się w 47 mieszkaniach o powierzchni powyżej 80 m², w których powstało 155 lokali wynajmowanych w ramach najmu socjalnego;
- **w zakresie zapewnienia wysokiej jakości lokalnej oferty kulturalnej, sportowo-rekreacyjnej, usług społecznych i oświatowych na osiedlach:**
 - modernizację obiektów **kompleksu Gołęcin**;
 - wymianę sztucznej nawierzchni boiska piłkarskiego na terenie **Młodzieżowego Ośrodka Sportowego**;
 - zakończono budowę **Pływalni Miejskiej Winogrody na os. Zwycięstwa** – w obiekcie znajdują się: basen pływacki o wymiarach 25x12,5 m, głębokości 180–120 cm, basen rekreacyjny (dwie niecki połączone, jedna o wymiarach 5x9 m i głębokości 90 cm do 110 cm z atrakcjami wodnymi oraz aneks pełniący funkcję basenu typu „whirlpool” o wymiarach 2,5x3,5 m wraz z kompleksowym zapleczem sanitarnym);
 - modernizację **hali sportowej przy ul. Chojnickiej** (modernizacja nawierzchni boiska zewnętrznego oraz wykonanie boisk do koszykówki, siatkówki, tenisa ziemnego wraz z niezbędnym osprzętem i elementami małej architektury);
 - modernizację obiektów **kompleksu Chwiałka** (m.in. modernizacja basenów letnich wraz z otoczeniem i zapleczem sanitarnym, modernizacja oświetlenia lodowiska na system energooszczędny);

- modernizację **Ośrodka Rataje** (m.in. budowa kortu tenisowego z zadaszeniem, montaż paneli fotowoltaicznych na budynku głównym);
- **„Lato na Madalinie 2021”** w dawnej zajezdni tramwajowej na Wildzie przy ul. Madalińskiego w okresie wakacji odbywał się cykl weekendowych imprez kulturalnych, sportowych i społecznych; w ramach akcji, w reżimie sanitarnym, zorganizowane zostały wydarzenia kulturalne, koncerty, spektakle teatralne, warsztaty plenerowe, pokazy artystyczne i sportowe dla wszystkich grup wiekowych; łącznie odbyło się 9 eventów weekendowych; realizacja wydarzeń kulturalnych poprzedzona została zaaranżowaniem terenu zajezdni na czas realizacji akcji (nawieziono i rozsypano piasek na boisko do gry w piłkę plażową, wybudowano podest i 2 pawilony, rozłożono tor wodny i trampoliny, zasadzono rośliny, oczyszczono teren zajezdni);
- **13 edycję Przechadzek z cyklu „Kino, kawiarnia i spacer”**, która w 2021 r. odbyła się w czterech lokalizacjach tj.: na Śródcie, Garbarach, ul. Mostowej oraz ul. św. Marcin; w ośmiu przechadzkach udział wzięło ok. 870 osób; celem przechadzek była promocja terenów objętych rewitalizacją, ich historii oraz lokalnej przedsiębiorczości; przechadzki zorganizowane zostały w ramach współpracy Miasta Poznania z następującymi organizacjami pozarządowymi: Oddziałem Regionalnym Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Fundacją Zapis, Stowarzyszeniem Przyjaciół Śródki i Okolic Śródka, Fundacją Rodem z Polski;
- projekt **„Inkubator Kultury Pireus”** – Inkubator Kultury oferuje wsparcie dla działań kulturalnych i społecznych, przede wszystkim poprzez bezpłatne udostępnianie przestrzeni (lokalu) do organizacji wydarzeń takich jak: spotkania, warsztaty, koncerty, wystawy, spektakle itp.; skorzystać z przestrzeni Inkubatora Kultury Pireus może każda osoba lub organizacja planująca wydarzenia w zakresie kultury i działań społecznych; nabór odbywa się w trybie ciągłym, wnioski rozpatrywane są raz w tygodniu;
- kontynuowano **program częściowej termorenowacji** obejmujący między innymi ocieplenie ścian i dachów budynków, wykonanie nowych elewacji, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, modernizację kotłowni i węzłów ciepłych oraz modernizację instalacji grzewczych – w 2021 r. pracami termomodernizacyjnymi zostały objęte budynki 7 poznańskich placówek oświatowych: Przedszkola nr 65, Przedszkola nr 73, Przedszkola nr 117, Przedszkola nr 150, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3, Szkoły Podstawowej nr 36, Szkoły Podstawowej nr 27;
- **budowa szkoły na Strzeszynie** – w 2021 r. wykonano dokumentację koncepcyjną dla inwestycji oraz przystąpiono do wykonania projektu budowlanego wraz z zagospodarowaniem terenu i ogrodzeniem;
- projekty **inwestycyjne w placówkach oświatowych**, w tym m.in.: rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Druskienickiej wraz z pomieszczeniami na potrzeby Biblioteki Raczyńskich (wcześniej rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 62

przy ul. Druskienickiej wraz z pomieszczeniami dla Biblioteki Raczyńskich), modernizacja budynków III Liceum Ogólnokształcącego, budowa sali gimnastycznej z częścią dydaktyczną przy Szkole Podstawowej nr 68 na os. Jana III Sobieskiego, Zespół Szkół Zawodowych nr 6 – modernizacja dachu, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2 – budowa łącznika, renowacja elewacji Budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1, modernizacja/rewitalizacja zabytkowych elewacji Zespołu Szkół nr 5, renowacja elewacji obiektów Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych, ul. Berwińskiego, modernizacja budynku Poznańskiej Szkoły Chóralnej, modernizacja i rozbudowa przedszkola nr 121, budowa sali gimnastycznej wraz z łącznikiem przy Szkole Podstawowej nr 59;

- prace **remontowo-modernizacyjne** w szkołach i placówkach oświatowych, obejmujące m.in.: remonty sanitariatów, remontów bloków sportowych, naprawy dachów, remonty sal dydaktycznych oraz ciągów komunikacyjnych, naprawy instalacji elektrycznych i oświetlenia oraz instalacji wodno-kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania; w 2021 r. na remonty oraz modernizacje bieżące w szkołach i placówkach oświatowych wydatkowano ponad 26 mln zł;
- projekt **„Przygoda z matematyką i informatyką! Wzrost kompetencji kluczowych wśród uczniów szkół podstawowych szansą lepszą przyszłość!”** realizowany przez Szkołę Podstawową nr 23, obejmujący organizację zajęć dodatkowych i wyrównawczych dla uczniów oraz podwyższenie kwalifikacji nauczycieli, a także organizację we współpracy z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza wykładów dla najzdolniejszych uczniów; celem projektu jest zwiększenie liczby uczniów posiadających kompetencje kluczowe w zakresie matematyki i informatyki oraz podniesienie ich szans na rynku pracy poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych i wyrównawczych, warsztatów prowadzonych przez pracowników naukowych, realizację projektów edukacyjnych, a także podniesienie kompetencji zawodowych nauczycieli z zakresu matematyki i informatyki, pedagogiki specjalnej i pracy wychowawczej oraz utworzenie pracowni informatycznej i wyposażenie pracowni matematycznej w nowoczesne narzędzia i pomoce do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metody doświadczenia, eksperymentu i obserwacji; do końca 2021 r. wyposażono pracownie przedmiotowe; realizowane były zajęcia dodatkowe dla uczniów z matematyki i informatyki; zrealizowano część szkoleń dla rady pedagogicznej oraz rozpoczęto realizację studiów i kursów dla nauczycieli;
- projekty: „Podwyższenie kompetencji z zakresu matematyki i informatyki przez licealistów Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Poznania”, „Wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny i wysokospecjalistyczny sprzęt technologiczny na terenie MOF Poznania”, „Zdalna szkoła” i „Zdalna szkoła plus”;

- **w zakresie podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego:**

- **rozbudowę i modernizację Systemu Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania** – w 2021 r. System został rozbudowany o kolejne 62 kamery; łącznie w 2021 r. w Systemie Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania funkcjonowało 1026 kamer; w ramach zadania projektowego „Infrastruktura Technicznych Systemów Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego oraz Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania” nowe kamery zostały zainstalowane: na wieży widokowej na terenie Szacht – 1 kamera stałopozycyjna, 6 kamer na osiedlach Ratajskich, osiedle Warszawskie-Pomet-Maltańskie – 2 kamery, skrzyżowanie ulic Lotniczej i Dąbrowskiego – 4 kamery, osiedla Zielony Dąbiec i Świerczewo – 5 kamer, skrzyżowania ulic Meissnera i Arcta – 1 kamera, pętla Górczyn oraz skrzyżowania ulic Mieszka I i Kurpińskiego – wymiana dwóch starszych punktów kamerowych na 6 kamer; pozostałe nowe kamery zostały zainstalowane w ramach zadań inwestycyjnych innych jednostek i spółek miejskich (przystanki P&R rondo Starołęka (przy ul. Wagrowskiej), przystanki P&R przy ul. Biskupińskiej, rynek Łazarski, trasa tramwajowa na Naramowice, na odcinku od Pętli Wilczak do skrzyżowania ulic Serbskiej i Naramowickiej, torowiska w ulicach Wierzbicice i 28 Czerwca 1956 r.; ponadto w ramach niezbędnych prac modernizacyjnych w 2021 r. wymieniono stanowiska operatorskie (w 5 centrach oglądu zainstalowano 14 nowych stanowisk operatorskich); wykonano także aktualizację oprogramowania zarządzającego monitoringiem miejskim.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Przyjazne osiedla”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Zagospodarowanie obszaru Naramowic	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji	X	X	X	Prace planistyczne, projektowe. Realizacja projektów inwestycyjnych mających na celu poprawę warunków transportowych (trasa tramwajowa do Naramowic, węzeł komunikacyjny Nowa Naramowicka), budowa mieszkań komunalnych, placówek oświatowych.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
	Projektów i Rewitalizacji Miasta				
Zagospodarowanie obszaru Strzeszyna	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Dróg Miejskich, Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta	X	X	X	Prace planistyczne, projektowe, planowanie poprawy warunków transportowych (prace koncepcyjne dotyczące rozbudowy infrastruktury transportu publicznego w rejonie Strzeszyna i Strzeszyna Greckiego, skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 354 w ciągu ulic Lutyckiej i Golęcińskiej), budowa mieszkań TBS i szkoły podstawowej.
Realizacja projektu „Centrum”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich	X	X		Program „Centrum etap I – w 2021 r. trwała realizacja inwestycji w ul. św. Marcin na odcinku od mostu Uniwersyteckiego do al. Niepodległości wraz ze skrzyżowaniem z al. Niepodległości oraz ul. Towarową oraz ul. św. Marcin na odcinku od al. Niepodległości do ul. Gwarnej. Wykonywane były prace ziemne w Al. Marcinkowskiego oraz prace związane z wykonaniem stabilizacji podłoża i warstwy wzmacniającej z betonu. W trakcie realizacji są prace związane z wykonaniem fundamentów słupów

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					trakcyjno-oświetleniowych w Al. Marcinkowskiego. Trwają zaawansowane prace związane z przebudową wodociągu przy ulicach Podgórnej, Paderewskiego, Piekary oraz przy Pl. Wolności. Prowadzone są także prace kanalizacyjne na Al. Marcinkowskiego. Kontynuowany był montaż szyn w ul. św. Marcin. Trwały prace realizacyjne warstw konstrukcyjnych drogi w Al. Marcinkowskiego od ul. Podgórnej do ul. Paderewskiego; Program „Centrum – etap II – budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ul. Ratajczaka”. W 2021 r. uzyskano ostateczną Decyzję o Środowiskowych Uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia budowa trasy tramwajowej wraz z uspokojeniem ruchu samochodowego w ulicy Ratajczaka. Został ukończony projekt budowlany i wykonawczy dla zakresu 3 (ul. Ratajczaka na odcinku od ul. św. Marcin do ul. Królowej Jadwigi wraz z węzłem Matyi) Zakończono również projektowanie zakresu ul. Ratajczaka na odcinku od ul. 27

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					Grudnia do ul. św. Marcin. Złożone zostały wnioski o wydanie decyzji ZRID dla obu zakresów.
Rewitalizacja obszaru Śródk, starej gazowni, elektrociepłowni Garbary i zajezdni tramwajowej przy ul. Madalińskiego	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o., Miejski Konserwator Zabytków, Wydział Gospodarki Nieruchomościami	X	X	X	Prace projektowe, koncepcyjne.
Rewitalizacja obszaru Jeżyce-Północ	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Zarząd Dróg Miejskich, Miejski Konserwator Zabytków	X	X	X	Opracowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru Jeżyce-Północ poddany został konsultacjom społecznym.
Rewaloryzacja Starego Rynku i placu Kolegiackiego oraz realizacja projektu „Wolny Dziedziniec”	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta, Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Wydział Kultury	X	X	X	Projekt „Rewaloryzacja przestrzeni płyty Starego Rynku w Poznaniu wraz z przekształceniem fragmentu bloku śródrynkowego (ul. Jana Baptysty Quadro) w pasaż kultury” – w 2021 r. na płycie Rynku – w miejscu projektowanych zbiorników

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					retencyjnych kontynuowano wyprzedzające badania archeologiczne, rozpoczęto demontaż kostki kamiennej, jej inwentaryzację zgodnie z wytycznymi Miejskiego Konserwatora Zabytków. W ramach przebudowy Galerii Miejskiej Arsenał podpisano umowę z wykonawcą, zakończono projektowanie oraz uzyskano pozwolenie na budowę. Zorganizowano kolejne spotkania konsultacyjne z właścicielami sąsiadujących z Rynkiem nieruchomości oraz z przedstawicielami branży restauracyjnej, hotelarskiej i turystycznej. Projekt „Rewitalizacja Plac Kolegiackiego”. Konieczność wprowadzenia zmian projektowych spowodowały zmianę harmonogramu robót budowlanych i przesunięcie ich zakończenia na koniec 2021 r.. Trwały prace związane z instalacją fontanny, oświetlenia oraz prace wykończeniowe na płycie placu i w pomieszczeniach technicznych.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					Projekt „Wolny Dziedziniec” – w związku z pandemią COVID-19 na dziedzińcu prezentowane były stałe wystawy.
Modernizacja rynków miejskich (rynek Jeżycki, Łazarski, Bernardyński, Wildecki)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Zarząd Dróg Miejskich, Zarząd Transportu Miejskiego	X			Rynek Łazarski – w 2021 r. trwały roboty budowlane w zakresie infrastruktury podziemnej, infrastruktury drogowej, ułożenie nawierzchni placu i skweru (w tym terenu rekreacyjnego oraz schodów pomiędzy targowiskiem i skwerem). Wykonanie podłoża strukturalnego i nasadzenia drzew oraz krzewów i bylin. Budowa zadaszenia targowiska oraz elementów jego wyposażenia (pawilony i stoły handlowe). Wyposażenie przestrzeni w małą architekturę, oświetlenie, fontannę. Wykonano inwentaryzację geodezyjną w zakresie infrastruktury technicznej podziemnej obszaru pl. Bernardyńskiego oraz rynku Wildeckiego wraz z fragmentem ul. Przemysłowej oraz aktualizację map do celów projektowych dla tych terenów.
Renowacja zabytkowych kamienic miejskich oraz	Miejski Konserwator Zabytków, Biuro Koordynacji Projektów i	X	X	X	Działanie ciągłe.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
obiektów zabytkowych o walorach turystycznych	Rewitalizacji Miasta, Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o.				W 2021 r. Miasto dofinansowało prace w 8 zabytkowych kamienicach, 9 zabytkowych kościołach zlokalizowanych w Śródmieściu oraz zabytkowym zespole dworsko-parkowym ul. Wykopy 11, wiatraku przy ul. Milczańskiej.
Budowa mieszkań komunalnych (ul. Rubież, ul. Bolka, ul. Dymka, Zawady, ul. Biskupińska, ul. Opolska, ul. Dojazd)	Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o.	X	X	X	Prace budowlane, prace projektowe. W 2021 r. oddanych zostało do użytkowania 55 lokali mieszkalnych przy ul. Hulewiczów 1 A-B oraz 163 lokale mieszkalne przy ul. Opolskiej 90, 92, 94. Kontynuowany jest II etap inwestycji przy ul. Opolskiej (124 lokale mieszkalne). Lokale zostaną oddane do użytkowania w II kwartale 2022 r. Budowa obejmowała także zagospodarowanie terenu z budową dróg, parkingów oraz placów zabaw. Łączy koszt realizacji obu inwestycji wynosi ponad 72 mln zł.
Realizacja projektu „Miejskie Biuro Najmu”	Biuro Spraw Lokalowych	X	X	X	Działanie ciągłe. Projekt realizowany przez Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o. Polega na wynajmie lokali mieszkalnych od innych właścicieli niż Miasto Poznań i podnajmowaniu ich z obniżonym

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					czynszem beneficjentom projektu. Beneficjentami Programu są osoby, które nabyły uprawnienie do zawarcia umowy najmu lokalu mieszkalnego i oczekują na jego realizację lub osoby, które z powodu zbyt niskiej liczby punktów dotąd takiego uprawnienia nie nabyły. W 2021 r. programem objętych było 88 mieszkań.
Realizacja programów „Mieszkanie dla Seniora” oraz „Mieszkanie dla Absolwenta”	Biuro Spraw Lokalowych	X	X	X	Działanie ciągłe.
Budowa placówek przedszkolnych i szkolnych (Strzeszyn, Naramowice, Radojewo-Morasko i Umultowo, Piątkowo, Szczepankowo, Krzesiny, os. Kwiatowe)	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Oświaty	X	X		W 2021 r. wykonano dokumentację koncepcyjną dla budowy szkoły na Strzeszynie oraz przystąpiono do wykonania projektu budowlanego wraz z zagospodarowaniem terenu i ogrodzeniem.
Budowa nowych obiektów sportowych (budowa basenu na os. Zwycięstwa, hali lekkoatletycznej przy ul. Warmińskiej, obiektu wielofunkcyjnego w parku J. Kasprowicza, areny sportów	Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Wydział Sportu, Poznańskie Ośrodki Sportu i Rekreacji	X	X		W 2021 r. zakończono prace budowlane Pływalni Miejskiej Winogrady na os. Zwycięstwa. W Obiekcie znajdują się: basen pływacki – o wymiarach 25x12,5 m, głębokość 180-120 cm, basen rekreacyjny (dwie niecki połączone, jednej o wymiarach 5x9 m i głębokości

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
walki przy ul. Reymonta) oraz modernizacja basenu na Ratajach – os. Piastowskie					90 cm do 110 cm z atrakcjami wodnymi oraz aneks pełniący funkcję basenu typu „whirlpool” o wymiarach 2,5x3,5 m wraz z kompleksowym zapleczem sanitarnym).
Udostępnianie przestrzeni publicznej i lokali komunalnych na lokalne działania i inicjatywy społeczne, kulturalne oraz promujące zdrowy tryb życia i lokalne rzemiosło	Zarząd komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Biuro Koordynacji Projektów i Rewitalizacji Miasta, Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe, kontynuowano działalność lokalnych centrów kultury, w tym w szczególności Inkubatora Kultury Pireus. Inkubator Kultury oferuje wsparcie dla działań kulturalnych i społecznych, przede wszystkim poprzez bezpłatne udostępnianie przestrzeni (lokalu) do organizacji wydarzeń takich jak: spotkania, warsztaty, koncerty, wystawy, spektakle itp. Skorzystać z przestrzeni Inkubatora Kultury Pireus może każda osoba lub organizacja planująca o wydarzenia w zakresie kultury i działań społecznych. Nabór odbywa się w trybie ciągłym, wnioski rozpatrywane są raz w tygodniu.
Rozbudowa i modernizacja systemu monitoringu wizyjnego Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa	X	X	X	Działanie ciągłe. W 2021 r. System Monitoringu Wizyjnego Miasta Poznania został rozbudowany o kolejne 62 kamery. Łącznie w 2021 r. w Systemie funkcjonowało 1026 kamer.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					Ponadto w ramach niezbędnych prac modernizacyjnych w 2021 r. wymieniono stanowiska operatorskie (w 5 centrach oglądu zainstalowano 14 nowych stanowisk operatorskich). Wykonano także aktualizację oprogramowania zarządzającego monitoringiem miejskim w Poznaniu.

Źródło: opracowanie UMP

5. Priorytet: „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Realizacja priorytetu zakłada tworzenie warunków włączania mieszkańców do odpowiedzialnego współdecydowania o rozwoju miasta. Duża aktywność mieszkańców oraz rosnąca rola organizacji pozarządowych i ruchów miejskich budują wysoki kapitał społeczny, który jest bazą do tworzenia solidarności wśród społeczności lokalnej w celu wyrównywania szans i unikania nierówności społecznych. Zgodnie ze Strategią, Miasto prowadzi działania sprzyjające rozwojowi świadomego i silnego społeczeństwa obywatelskiego, uczestniczy w dialogu społecznym, wspiera partycypację publiczną, oddaje społeczności lokalnej faktyczną decyzyjność wyboru projektów ważnych dla jakości ich życia, wspiera rozwój lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz dobra wspólnego. Miasto przygotowuje ofertę dla mieszkańców, która uwzględnia wszystkie grupy społeczne i buduje solidarność oraz wspólnotowość. W ramach rozwijania idei otwartego miasta promowane są i wspierane zachowania i wartości wspierające osoby społecznie słabsze i zagrożone wykluczeniami, integrację przybyszów w lokalnym środowisku, przeciwdziałanie wszelkim rodzajom dyskryminacji. Wdrażane są działania na rzecz podniesienia poziomu wykorzystania inteligentnych technologii w usługach publicznych oraz zaangażowania mieszkańców w rozwój miasta, budowy otwartej administracji, otwierania danych i informacji o mieście, prowadzone są działania i kampanie informacyjno-edukacyjne przeciwdziałające różnym formom wykluczenia społecznego.

W ramach zadań kluczowych w 2021 r. realizowano:

- w zakresie tworzenia Miasta przyjaznego rodzinom i seniorom:

- **Centrum Inicjatyw Rodzinnych** prowadziło we współpracy z partnerami i organizacjami pozarządowymi projekty z zakresu polityki prorodzinnej i integracji międzypokoleniowej, w tym zajęcia edukacyjne, rozwojowe i artystyczne dla dzieci oraz projekty, warsztaty i szkolenia dla rodziców; wydawało także certyfikaty Miejsce Przyjazne Rodzinie i Karty Dużej Rodziny oraz świadczyło kompleksowe usługi informacyjne dla rodzin, m.in. o wydarzeniach kulturalno-edukacyjnych, ofercie żłobków oraz placówek oświatowych i wychowawczych, Poznańskiego Centrum Świadczeń; w 2021 r. w Centrum realizowane były m. in. warsztaty dla przyszłych rodziców przygotowujących się do roli rodzica, warsztaty kompetencji wychowawczych, spotkania grupy wsparcia dla rodziców, czy różnego typu poradnictwa; w ramach projektów realizowanych w 2021 r. zorganizowano m.in.: spotkania w ramach cyklu „Czytam i Czuję” podczas których znane osobistości ze świata kultury, polityki i sztuki włączyły się do wspólnego czytania bajek dzieciom; kontynuowano porady prawne w ramach projektu „Mamy Prawa” współorganizowanego z Fundacją Matecznik, coaching rodzicielski pn. „Dobre Pytanie” oraz spotkania z psychologiem poświęcone rozwojowi dziecka pn. „Dobre rozmowy”; nagrano także cykl rozmów „Z ekspertem przez telefon”. Zorganizowano ponad 200 spotkań dedykowanych rodzinom, z których większość odbyła się w wersji online; projekty realizowane w Centrum Inicjatyw Rodzinnych odbywają się we współpracy z licznymi organizacjami pożytku publicznego np. Fundacja Matecznik, Fundacja Cali Mali czy Stowarzyszenie Strefa Rodziny, wszystkie wydarzenia realizowane przez CIR mają charakter otwarty i są bezpłatne; w ramach pełnienia funkcji informacyjnej Centrum dysponuje także ofertami poznańskich żłobków, przedszkoli i szkół, informacjami dotyczącymi kultury, sportu oraz możliwości spędzania wolnego czasu; jednym z zadań realizowanych w CIR jest również wydawanie kart dla rodzin 3+;
- działania na rzecz rodzin to m.in: realizacji wypłat świadczeń materialnych zabezpieczenia społecznego, „Korki w Mieście 2021 – wsparcie edukacji i rozwoju uczniów”, prowadzenie centrum mediacji, organizacja Poznańskich Dni Rodziny 2021, organizacja GALI RODZIN, organizacja Półkolonii miejskich, dofinansowanie miejsc opieki nad dziećmi do 3 r. życia w żłobkach prywatnych, „Wyprawka dla gzubka”;
- projekt **"Poprawa dostępu do usług społecznych wspierających rodzinę i rodzinną pieczę zastępczą na terenie MOF Poznania"**, którego celem jest poprawa dostępu do usług społecznych dla rodzin biologicznych i dzieci z rodzin zastępczych zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym z terenu miasta Poznania i gmin z obszaru MOF Poznania;
- działania na rzecz **poznańskich seniorów** realizowane były zgodnie z Polityką Senioralną Miasta Poznania; wspomaga je Miejska Rada Seniorów (MRS), która jest organem doradczym, opiniodawczym i inicjatywnym; MRS reprezentuje interesy seniorów wobec władz Miasta; w 2021 r. kontynuowany był np. zapoczątkowany z inicjatywy Miejskiej Rady Seniorów, projekt „Senior w Muzie”, w Kinie Muza; w 2021 r. kontynuowano realizację usług w ramach projektu „Poznań Viva Senior”, do których zalicza się m.in.: Karta Seniora – Poznańska Złota Karta, Taksówka dla Seniora, Złota Rączka dla Seniora, Książka dla

Seniora, Miejska wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, Mobilna pielęgnacja paznokci u stóp seniorów, Poznańskie Pudełko Życia, Mycie okien w domu seniora, Porządkowanie nagrobków osób bliskich seniorom, Transport seniorów na terenie miejskich cmentarzy, Telefon serdeczności, Telefon Porad Cyfrowych, Mikrogranty dla Seniorów, Punkt Opieki Farmaceutycznej 70+, pakiet programów rehabilitacyjnych: 65 +, rehabilitacja post COVID-19 dla poznańskich seniorów, program profilaktyki grypy sezonowej wśród mieszkańców Poznania w wieku 60+;

- **w zakresie zwiększenia współuczestnictwa mieszkańców w życiu miasta:**

- **Poznański Budżet Obywatelski** – w 2021 r. realizowane były 34 projekty wybrane do PBO21 w głosowaniu w 2020 r.; na realizację tych projektów przeznaczono 21 mln zł; ponadto odbył się nabór wniosków i głosowanie nad wyborem projektów do realizacji w 2022 r.; najważniejsze informacje dotyczące głosowania na projekty zgłoszone do PBO22:
 - 22 mln zł – taką pulę środków przeznaczono na PBO22, co stanowi 0,5 % w ogólnym budżecie Miasta;
 - 16 mln zł przydzielono projektom rejonowym, a pozostałe 6 mln zł projektom ogólnomiejskim, w tym 4 mln wydzielone zostały na Zielony Budżet;
 - 210 projektów zostało zgłoszonych do PBO22 – 36 projektów ogólnomiejskich, 15 projektów ogólnomiejskich w ramach Zielonego Budżetu oraz 159 projektów rejonowych;
 - proces składania wniosków trwał od 4 maja do 31 maja 2021 r.;
 - 150 wnioskowanych projektów zostało zaopiniowanych pozytywnie i poddanych głosowaniu;
 - głosowanie na projekty zgłoszone do budżetu partycypacyjnego trwało od 1 do 22 października 2021 r.;
 - 85 115 poznanianek i poznanianów wzięło udział w głosowaniu;
 - 35 projektów wybrano do realizacji – 3 projekty ogólnomiejskie (w tym 2 z Zielonego Budżetu) i 32 rejonowe;
- **otwarte konsultacje społeczne** na ważne dla rozwoju miasta tematy, m.in. prowadząc otwarte konsultacje społeczne na temat programowania wieloletniego, planowania przestrzennego, realizacji inwestycji drogowych i transportowych; w 2021 r. przeprowadzono 40 konsultacji społecznych; konsultacje mają na celu podniesienie poziomu współuczestniczenia w podejmowaniu decyzji ważnych dla społeczności lokalnych oraz zwiększenia zaufania mieszkańców do Miasta; Miasto podejmowało również szereg kampanii edukacyjnych, informacyjnych, wizerunkowych, aby usprawnić i uatrakcyjnić komunikację z mieszkańcami;

- program rozwoju społeczności lokalnej oraz promowania aktywności społecznej **„Centrum Inicjatyw Lokalnych”**, który wspiera realizację inicjatyw odpowiadających na potrzeby mieszkańców i angażujących ich we współpracę na rzecz lokalnej społeczności; w 2021 r. działało w Poznaniu 20 Centrów Sąsiedzkich oraz 1 CIL Regrantingowe; na otwarty konkurs ofert na rzecz działalności wspomagającej rozwój wspólnot lokalnych Miasto Poznań przeznaczyło 940 tys. zł; w ramach CIL zrealizowano 147 inicjatyw oddolnych mieszkańców;
- **w zakresie budowania szerokiej integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem:**
 - **budowa nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej (DPS)** przy ul. Bukowskiej. Nowa siedziba DPS nr 1 powstała przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie dla 100 pensjonariuszy w pokojach jedno- i dwuosobowych; w 2021 r. wydatkowano na to zdanie 26,6 mln zł; trwały prace związane z rozbudową budynku Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji przy ul. Mogileńskiej o nowe skrzydło (19,6 mln zł w 2021 r.), standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych – budowa placówki opiekuńczo-wychowawczej (budynek II przy ul. Perzyckiej); w 2021 r. przekazano do użytkowania 2 budynki wolnostojące (w tym jeden budynek administracyjny i jeden mieszkalny);
 - wdrażanie **Standardów Dostępności Miasta Poznania**, dzięki którym obiekty miejskie będą dostępne na płaszczyźnie architektonicznej, komunikacyjnej i informacyjnej dla osób z niepełnosprawnościami, seniorów, osób przemieszczających się z dziećmi, z ciężkim bagażem, czy rowerzystów; prowadzone były także działania mające na celu poprawę dostępności obiektów Urzędu Miasta Poznania dla osób z niepełnosprawnościami.;
 - **Centrum Usług Wspólnych (CUW)** zapewnia obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną dla 19 jednostek z Poznania, dla których organem prowadzącym jest Miasto Poznań (domy pomocy społecznej, żłobki, ośrodki wsparcia rodzin i pieczy zastępczej, pozostałe centra i ośrodki wsparcia jak: Miejskie Centrum Interwencji Kryzysowej, Centrum Inicjatyw Senioralnych, Dzienny Ośrodek Adaptacyjny, Ośrodek dla Bezdomnych); proces konsolidacji obsługi administracyjnej, finansowej i organizacyjnej obsługiwanych jednostek oraz standaryzację realizowanych procesów i narzędzi ich wspierania powoduje obniżenie kosztów obsługi o charakterze biurokratycznym, pozwalając na adekwatne zwiększenie nakładów na usługi świadczone bezpośrednio mieszkańcom; Centrum Usług Wspólnych Jednostek Oświaty rozpoczęło działalność z dniem 1 stycznia 2021 r.;
 - projekt **„#AKTYWATOR WLKP - Wsparcie integracji migrantów w województwie wielkopolskim”** – w ramach projektu funkcjonuje Poznański Ośrodek Integracji, w którym udzielane jest doradztwo dla migrantów w szerokim zakresie, dotyczące w szczególności ich pobytu w Polsce; cudzoziemcy mogą skorzystać również z kursów języka polskiego jako

obcego, doradztwa zawodowego, porad prawnych, ale także z lokalnych działań integracyjnych adresowanych zarówno do społeczeństwa polskiego, jak i migrantów, w celu ich wzajemnego poznania, zbliżenia się i dwustronnej integracji w wymiarze lokalnym; w POINT pracują doświadczeni specjaliści posługujący się językiem polskim, angielskim, rosyjskim i ukraińskim;

- **projekt ROOF** zorientowany na eliminację bezdomności poprzez wdrażanie innowacyjnych rozwiązań mieszkaniowych na poziomie dużych miast, gdzie najczęściej występuje zjawisko bezdomności; podstawowym modelem działania jest koncepcja Housing First; projekt ROOF pozwala na wymianę doświadczeń dotyczących metodyki zbierania danych na temat bezdomności; istotą przedsięwzięcia jest także stworzenie jednolitej definicji bezdomności w oparciu o koncepcję ETHOS; projekt ma wymiar międzynarodowy, uczestniczy w nim 8 krajów;
- projekty, w tym: „Zapewnienie zintegrowanych środowiskowych form opieki zdrowotnej i społecznej osobom z zaburzeniami psychicznymi na terenie Miasta Poznania”, „Wielkopolskie Centrum Ekonomii Solidarnej”, „Usługi społeczne i opieka medyczna dla mieszkańców Poznania”, „Feniks Trzeci”, „FENIKS BIS”, „Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego Poznań PÓŁNOC”, „Testowanie modelu wsparcia usamodzielniania młodych z zaburzeniami psychicznymi Moja sprawa!”, „Wracamy na rynek pracy – aktywizacja zawodowa osób powracających lub wchodzących na rynek pracy po przerwie związanej z opieką nad dzieckiem do lat 3”;
- **w zakresie unowocześniania oraz zwiększania dostępności wysokiej jakości usług publicznych oraz usprawnienia systemu komunikacji z mieszkańcami:**
 - **inteligentne rozwiązania z zakresu zarządzania i e-usług**, jak m.in.: e-administracja, elektroniczny system rezerwacji wizyt, ePUAP, system otwartego dostępu do informacji i danych Miasta (API) oraz projekt otwarcia baz danych i informacji o mieście BaDaM, Cyfrowy Model Przestrzenny 3D Miasta Poznania, serwisy internetowe, w tym danych przestrzennych, aplikacje mobilne, systemowa rekrutacja oświatowa, internetowe giełdy tematyczne, system obsługi procedowania zadań dotacyjnych WITKAC, system wspomagania planowania przestrzennego Geobaza Miasta Poznania, elektroniczne systemy zarządzania, system głosowania na projekty Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego, platforma internetowa Otwarty Poznań; większość miejskich e-usług była udostępniona poprzez elektroniczną platformę informacyjno-usługową Miejski Informator Multimedialny; liczba unikatowych użytkowników tej platformy w 2021 r. wyniosła blisko 4 mln;
 - **Aplikacja Smart City Poznań** – aktualne komunikaty o utrudnieniach na drogach i awariach, ostrzeżenia meteorologiczne, raporty smogowe, możliwość szybkiego zgłoszenia dowolnego problemu służbom miejskim, połączenia się z Biurem Poznań Kontakt; aplikacja posiada funkcjonalność udziału w ankietach i sondażach, tworzonych przez jednostki miejskie oraz rady osiedli; dzięki temu mieszkańcy w prosty sposób mogą zabrać głos w tematach ważnych dla miasta i swojego najbliższego

otoczenia; dodatkową funkcjonalnością aplikacji są mobilne linki – odnośniki do najważniejszych stron i portali miejskich oraz projektów, takich jak Poznański Budżet Obywatelski, które cieszą się w danym momencie największą popularnością i zainteresowaniem;

- o portal **Przyjazne Deklaracje** – za pomocą intuicyjnego kreatora można składać elektroniczne informacje i deklaracje podatkowe, m.in. podatków od środków transportu, podatku rolnego, czy informacji dot. podatku od nieruchomości; połączenie usługi z platformą ePUAP i systemami dziedzinowymi umożliwiło w pełni elektroniczne składanie dokumentów do Urzędu przez profil zaufany; usługa została rozszerzona o deklaracje odpadowe, jako konsekwencję przejęcia przez Miasto Poznań obowiązków Związku Międzygminnego w zakresie gospodarowania odpadami; portal umożliwił elektroniczne składanie deklaracji odpadowych – 44% deklaracji zostało złożone w tej formie;
- o **wykorzystywano nowoczesne narzędzia wspierające w systemie zarządzania i administrowania miastem** – w działaniach informacyjnych Miasto korzystało z mediów społecznościowych, jak FB, Twitter, Instagram oraz serwisu internetowego YouTube, a także z systemu SMS wysyłanych nieodpłatnie do zainteresowanych mieszkańców; kontynuowano realizację projektów polepszających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych; proces ten obejmuje zarówno polepszenie dostępu do usług (w tym elektronicznych) oraz informacji, a także dostosowywanie miejskich obiektów do potrzeb ludzi o różnych możliwościach przemieszczania się;
- o **nowe platformy** uruchomione w 2021 r.: video.poznan.pl, dialog.poznan.pl, „Prosty język w UMP” – Baza Tekstów Urzędowych.

Etapy realizacji zadań kluczowych przypisanych do priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Realizacja projektu Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego	Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe. Na realizację 34 zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO21 przeznaczono 21 mln zł. Na realizację 35 zadań wybranych przez mieszkańców w projekcie PBO22

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
					przeznaczono 22 mln zł. Podsumowanie dotychczasowych edycji PBO oraz wnioski i rekomendacje wynikające z podsumowania ankiet zawiera Raport ewaluacyjny – Poznański Budżet Obywatelski 2022
Tworzenie i wspieranie Centrów Inicjatyw Lokalnych	Gabinet Prezydenta	X	X	X	W 2021 r. w ramach CIL zrealizowano 147 inicjatyw oddolnych mieszkańców.
Uruchomienie centrum usług wspólnych do obsługi wszystkich jednostek miejskich	Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o.	X			Funkcjonuje CUW dla placówek polityki społecznej. W 2021 r. utworzono Centrum Usług Wspólnych Jednostek Oświaty.
Dostosowanie budynków publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	Wydział Zamówień i Obsługi Urzędu, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Termy Maltańskie Sp. z o.o.	X	X	X	Działanie ciągłe, wdrażane są Standardy Dostępności Miasta Poznania. W 2021 r. zrealizowano zakres prac obejmujący montaż 7 znaczników elektronicznych TOTUPOINT budynkach Urzędu Miasta Poznania przy ul. Matejki 50 oraz ul. 3 Maja 46. Wykonano podjazd dla osób z niepełnosprawnością ruchową oraz przebudowę wjazdu na dziedziniec UMP przy pl. Kolegiackim 17 w Poznaniu.
Wykorzystanie nowoczesnych technologii i	Gabinet Prezydenta	X	X	X	Działanie ciągłe.

Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
narzędzi w procesie public relations					
Realizacja projektów poprawiających jakość obsługi klienta w Urzędzie Miasta Poznania i miejskich jednostkach organizacyjnych	Wydział Organizacyjny, Gabinet Prezydenta, Wydział Informatyki, Wydział Gospodarki Nieruchomościami, Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ, Biuro Poznań Kontakt, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o., Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o.o., Poznańskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Zarząd Transportu Miejskiego, Zarząd Dróg Miejskich, Termy Maltańskie Sp. z o.o., Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o., Port Lotniczy Poznań Ławica Sp. z o.o.	X			Działanie ciągłe.

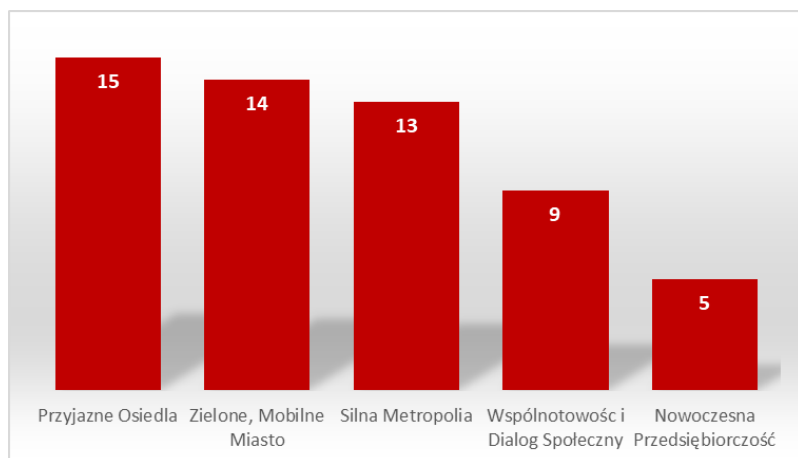
Nazwa zadania	Koordynator	Planowana realizacja 2020 r.	Planowana realizacja 2025 r.	Planowana realizacja 2030 r.	Etap/ zaawansowanie
Prowadzenie Centrum Inicjatyw Rodzinnych	Poznańskie Centrum Świadczeń	X	X	X	Działanie ciągłe. W 2021 r. w Centrum realizowane były m. in. warsztaty dla przyszłych rodziców przygotowujących się do roli rodzica, warsztaty kompetencji wychowawczych, spotkania grupy wsparcia dla rodziców oraz różnego typu poradnictwa.
Modernizacja infrastruktury obiektów pomocy społecznej (Dom Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej – nowa siedziba, budowa dwóch domów przy ul. Żołnierzy Wyklętych, rozbudowa Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji Medycznej przy ul. Mogileńskiej)	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	X	X		W 2021 r. zakończono prace przy budowie nowej siedziby dla Domu Pomocy Społecznej przy ul. Bukowskiej. Nowa siedziba DPS nr 1 powstała przy ul. Żołnierzy Wyklętych na Strzeszynie. Trwały prace związane z rozbudową budynku Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego i Rehabilitacji przy ul. Mogileńskiej o nowe skrzydło (19,6 mln zł w 2021 r.), standaryzacja placówek opiekuńczo-wychowawczych – budowa placówki opiekuńczo-wychowawczej (budynek II przy ul. Perzyckiej). W 2021 r. przekazano do użytkowania 2 budynki wolnostojące (w tym jeden budynek administracyjny i jeden mieszkalny).
Utworzenie Centrum Medycyny Senioralnej i Paliatywnej	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	X			Przesunięcie realizacji na późniejsze lata.

Źródło: opracowanie UMP

III. Nakłady budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych

Zakłada się, że na realizację Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ bezpośredni wpływ mają wszystkie zadania projektowe. Podczas projektowania konkretnego zadania, w systemie KSAT w module „planowanie i monitorowanie budżetu” następuje przypisanie go do Strategii poprzez wybór odpowiedniego priorytetu i działania strategicznego, na realizację którego dane zadanie będzie w największym stopniu oddziaływać.

Liczba realizowanych zadań projektowych kluczowych według priorytetów strategicznych

Łączna wartość nakładów z budżetu Miasta na realizację zadań projektowych w 2021 r. (na podstawie informacji ze sprawozdania z realizacji budżetu) wyniosła 911,2 mln zł. Znaczącą część inwestycji realizują także inne podmioty i instytucje, jak spółki prawa handlowego, w których Miasto Poznań posiada udziały lub akcje, a które realizują zadania własne w imieniu Miasta oraz jednostki zewnętrzne działające na rzecz rozwoju Poznania, w tym inne jednostki samorządu terytorialnego i ich organizacje, instytucje, przedsiębiorstwa państwowe, firmy i osoby prywatne.

W 2021 r. na realizację zadań w ramach wdrażania Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+ duży wpływ miała pandemia COVID-19. Wynikało to głównie z obostrzeń wprowadzonych w latach 2020-2021 w wielu branżach, w tym w szczególności w branży transportowej, organizacji targów oraz kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej.

W 2021 r. w strukturze wydatków na zadania projektowe kluczowe najwyższy udział posiada priorytet „Zielone, mobilne miasto” - 44,3%. 26,3% przeznaczono na realizację zadań w ramach priorytetu „Silna Metropolia”. Na zadania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” wydatkowano 16,2% wydatków ogółem na zadania projektowe kluczowe. Na zbliżonym, nieco niższym, poziomie 11,0% kształtowały się wydatki na zadania realizowane w ramach priorytetu „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Najniższy poziom wydatków – 2,2% przeznaczono na realizację zadań w ramach priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”.

W 2021 r. **nakłady poniesione z budżetu Miasta na realizację zadań projektowych kluczowych** w ramach priorytetów strategicznych wyniosły:

- **Priorytet „Silna Metropolia”: 239,8 mln zł.**

Dotyczyły one głównie budowy nowych obiektów instytucji kultury, renowacji poznańskich fortyfikacji oraz rozbudowy i przebudowy układu komunikacyjnego miasta o znaczeniu ponadlokalnym.

Dodatkowo, w ramach inwestycji o zasięgu regionalnym i metropolitalnym, zainwestowane zostały środki innych partnerów, w tym spółek, w których Miasto posiada udziały oraz instytucji i podmiotów zewnętrznych. Wśród zadań projektowych Miasta dominowały projekty wspierające rozwój funkcji metropolitalnych Poznania oraz współpracę regionalną i międzynarodową.

- **Priorytet „Nowoczesna przedsiębiorczość”: 19,8 mln zł.**

Dotyczyły one głównie zwiększenia efektywności kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz rozwoju infrastruktury wsparcia rozwoju nowych firm. Dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o. o.

- **Priorytet „Zielone, mobilne miasto”: 403,3 mln zł.**

Wśród zadań realizowanych w ramach tego priorytetu dominowały inwestycje usprawniające układ transportowy miasta, rozwój transportu publicznego, ekomobilność, w tym rozbudowę miejskiej sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. We wdrażanie tego priorytetu zaangażowanych było wiele innych podmiotów, także prywatnych.

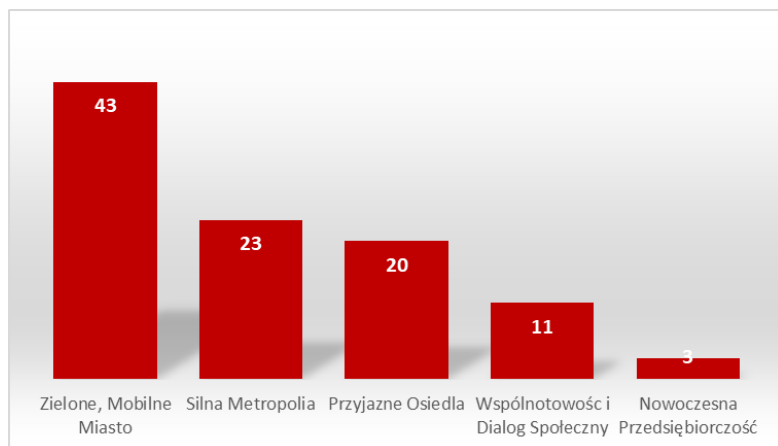
- **Priorytet „Przyjazne osiedla”: 147,8 mln zł.**

W ramach priorytetu przeważały zadania ważne dla społeczności lokalnych, polepszające jakość życia, ofertę usług społecznych, kulturalnych, oświatowych i rekreacyjnych na osiedlach, a także aktywizujące i wspierające rozwój społeczności osiedlowych. Dodatkowo znaczący udział w realizacji priorytetu miały, nieuwzględnione w podsumowaniu rzeczowym i finansowym, działania spółki Zarząd Komunalnych Zasobów Lokalowych Sp. z o. o.

- **Priorytet „Wspólnotowość i dialog społeczny”: 100,5 mln zł.**

Zadania realizowane w ramach tego priorytetu miały na celu zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków rozwoju, zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, młodzieży, osobom starszym, zagrożonym wykluczeniami, z niepełnosprawnościami. Realizowane projekty dotyczyły także zapewnienia właściwego poziomu infrastruktury ochrony zdrowia, nowoczesnych form komunikacji z mieszkańcami oraz inteligentnych rozwiązań w zakresie e-usług.

Struktura nakładów poniesionych na realizację priorytetów strategicznych (w %)

Podsumowanie

Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ koncentruje się na 5 wzajemnie powiązanych, następujących obszarach, uznanych za priorytetowe dla rozwoju miasta: „Silna Metropolia”, „Nowoczesna przedsiębiorczość”, „Zielone, mobilne miasto”, „Przyjazne osiedla”, „Wspólnotowość i dialog społeczny”. Dla zachowania crossowego charakteru Strategii odstąpiono od wyznaczania programów strategicznych. Odejście od silosowego dzielenia kierunków i działań strategicznych w obrębie danego obszaru funkcjonowania miasta spowodowało, że działania o określonym charakterze, ale różnej skali, przypisane zostały do kilku priorytetów, np. edukacja na poziomie akademickim została przypisana do priorytetu „Silna Metropolia”, edukacja zawodowa i kształcenie ustawiczne do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość”, a edukacja szkolna i zajęcia pozaszkolne do priorytetu „Przyjazne osiedla”; wydarzenia kulturalne o randze krajowej i międzynarodowej przypisane zostały do priorytetu „Silna Metropolia”, a aktywność kulturalna o zasięgu miejskim i eventy lokalne założone zostały w priorytecie „Przyjazne osiedla”. Przyjęcie crossowego charakteru Strategii oznacza, że monitorowanie zmian zachodzących w danej dziedzinie funkcjonowania miasta wymaga analiz efektywności działań podejmowanych we wszystkich obszarach priorytetowych.

W mieście są łatwo dostępne otwarte tereny zieleni, rozwijają się systemy alternatywnych środków transportu. Rozwija się budownictwo mieszkaniowe, usługi społeczne, polepsza się poziom bezpieczeństwa publicznego, zmniejsza się poziom ubóstwa. Prowadzone są działania przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu oraz sprzyjające integracji społecznej i międzypokoleniowej.

Analiza benchmarkingowa Poznania na tle największych polskich miast potwierdza bardzo silną pozycję lokalnej gospodarki i rynku pracy w skali kraju, a także rozwój umiędzynarodowienia. Silna i zróżnicowana gospodarka lokalna i rynek pracy, odbudowują się po okresie pandemii COVID-19, charakteryzują się rozwojem sektorów kreatywnych, branży IT, gamedev, designu i środowiska startupów. Do przestrzeni i usług miejskich wprowadzane są nowoczesne inteligentne rozwiązania. Miasto rozwija się w prawidłowym kierunku. Wskaźniki gospodarki powiązanej z rynkiem międzynarodowym, poza ruchem lotniczym i turystyką, osiągnęły dodatnią dynamikę w porównaniu z 2010 r., zmniejszyła się stopa bezrobocia, zwiększył się poziom umiędzynarodowienia studiów i liczba firm zagranicznych działających w mieście. Wprowadzone od 2020 r. obostrzenia z powodu pandemii COVID-19 spowodowały ujemne skutki dla dobrze rozwijających się w Poznaniu do 2020 r. przemysłu spotkań i czasu wolnego, turystyki i kultury oraz transportu. Ujemne skutki powoduje także wprowadzone w związku z pandemią COVID-19 zdalne nauczania w szkołach.

Analiza wskaźników statystycznych w odniesieniu do roku bazowego, za który przyjęto rok 2010, wykazuje, że w wielu przypadkach utrzymywany jest dotychczasowy trend, który potwierdza silną pozycję Poznania wobec pozostałych porównywanych miast, tj. Warszawy, Krakowa, Wrocławia i Łodzi. Metropolia Poznań notuje stały wzrost mieszkańców. Coraz silniejsze powiązania funkcjonalno-przestrzenne Poznania z okolicznymi gminami i dobre skomunikowanie między nimi powodują, że Poznań zapewnia mieszkańcom Metropolii miejsca

pracy i nauki, w nim koncentrują się centra usług edukacyjnych, zdrowotnych, sportowych, kulturalnych, z których korzystać mogą wszyscy mieszkańcy Metropolii. W 2021 r. z powodu obostrzeń związanych z pandemią COVID-19 część bezpośrednich usług kulturalnych i sportowych zostało zawieszonych, część z nich przeniosła się do sieci internetowej.

Miasto jest jednym z najsilniejszych ośrodków akademickich w kraju, dlatego wielu młodych ludzi wybiera na miejsce edukacji poznańskie uczelnie. Coraz większy jest poziom umiędzynarodowienia studiów. Obostrzenia związane z pandemią COVID-19 dotknęły także środowisko akademickie – stacjonarna nauka została w większości zawieszona, a zajęcia dla studentek i studentów przeniosły się do sieci internetowej. Nauka zdalna objęła także uczennice i uczniów wszystkich typów szkół.

Dziedzictwo kulturowe i rozbudowywana oferta turystyczna do 2020 r. przyciągała coraz większą liczbę turystów, choć było ich mniej niż w Krakowie, Warszawie czy Wrocławiu. Mniej niż w pozostałych porównywanych miastach było też beneficjentów oferty kultury wysokiej przy jednoczesnym większym zainteresowaniu ofertą kultury lokalnej i masowymi imprezami artystyczno-rozrywkowymi. Pandemia COVID-19 spowodowała zawieszenie lub ograniczenie przez część roku działalności przemysłu spotkań, usług hotelowych i transportowych, co przełożyło się na zmniejszenie ruchu turystycznego oraz liczby wydarzeń konferencyjnych i targowych. Analiza wskaźników obrazujących zmiany w obszarze priorytetowym „Silna Metropolia”, przy uwzględnieniu sytuacji epidemiologicznej, wskazuje jednak na utrzymanie dotychczasowego trendu i wolne, jednak stałe, budowanie konkurencyjności.

Wartości wskaźników gospodarczych przypisanych do priorytetu „Nowoczesna przedsiębiorczość” potwierdzają mocną pozycję Poznania. W mieście notuje się jeden z najniższych w kraju poziomów bezrobocia, wysoki jest poziom przedsiębiorczości, rozwijają się innowacyjność i nowe technologie. Silna i zróżnicowana gospodarka i rynek pracy powodują, że miasto jest bardziej odporne zarówno na cykliczne, jak i nieprzewidywane, wahania globalnej koniunktury. Istotnym czynnikiem budującym konkurencyjność gospodarczą jest edukacja zawodowa zapewniająca wykwalifikowaną kadrę pracowniczą w specjalizacjach poszukiwanych na rynku pracy. Szkolnictwo zawodowe cieszy się coraz większym zainteresowaniem młodych ludzi, jednak lokalna gospodarka odczuwa niedobór wykształconych i wykwalifikowanych pracowników. Konieczna jest zatem dalsza promocja i rozwój szkolnictwa zawodowego oraz dywersyfikacja kierunków studiów pod kątem zawodów poszukiwanych na rynku pracy.

Wartości wskaźników priorytetu „Zielone, mobilne miasto” potwierdzają, że Poznań jest jednym z najbardziej zmotoryzowanych miast w Polsce, a ponad jedna trzecia mieszkańców najczęściej korzysta z własnych samochodów. Jest to jeden z powodów zatłoczenia poznańskich ulic, problemów z miejscami do zaparkowania oraz znacznego poziomu zanieczyszczenia powietrza i wysokiego poziomu hałasu. Władze miasta próbują wpływać na zachowania komunikacyjne mieszkańców, promując transport publiczny i elektromobilność oraz zachęcając do korzystania z alternatywnych środków transportu. Pomimo dobrej dostępności do otwartych terenów zieleni ważne jest udostępnianie nowych, zagospodarowanych zielonych obszarów.

Działania realizowane w ramach priorytetu „Przyjazne osiedla” ukierunkowane są na zapewnienie mieszkańcom wszystkich osiedli dostępu do usług publicznych, tworzenia w ramach osiedli miejsc spotkań, aktywności, rekreacji i wspólnego spędzania wolnego czasu. Obostrzenia, wprowadzone w związku z pandemią COVID-19, spowodowały czasowe ograniczenie bezpośrednich kontaktów, co negatywnie wpływa na poziom relacji i integracji społecznych.

Ważnym aspektem dotyczącym powrotu młodych matek do aktywności zawodowej jest zapewnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej dzieciom. Dzięki inwestycjom w rozbudowę placówek zwiększa się udział dzieci korzystających z instytucjonalnych form opieki. Rosnące z roku na rok nakłady na zadania osiedli umożliwiły realizację inwestycji w drogi, chodniki, drogi rowerowe, tereny zieleni i rekreacji. Dzięki tym nakładom realizowanych może być wiele lokalnych inicjatyw kulturalnych oraz edukacyjnych.

Działania realizowane w priorytecie „Wspólnotowość i dialog społeczny” potwierdzają, że mieszkańcy Poznania są aktywnymi obywatelami, a wielu z nich angażuje się w działalność organizacji pozarządowych, które w ramach otwartych konkursów ofert realizują zadania publiczne. Mieszkańcy korzystają z otwartych konsultacji społecznych, możliwości realizacji swoich projektów w ramach Poznańskiego Budżetu Obywatelskiego i Centrów Inicjatyw Lokalnych, jednak nadal oczekują na wspieranie przez Miasto bezpłatnych dla mieszkańców, atrakcyjnych inicjatyw i wydarzeń kulturalnych, sportowych czy edukacyjnych. Miasto realizuje działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego, wprowadzając nowe rozwiązania usprawniające współpracę z mieszkańcami oraz zapewniając im możliwość wpływu na podejmowanie decyzji dotyczących polityki Miasta. W 2021 r. odbyła się nowa forma konsultacji społecznych – Poznański Panel Obywatelski, w którym mieszkańcy zarekomendowali władzom lokalnym kierunki rozwoju miasta.

Na działania strategiczne zapisane w Strategia Rozwoju Miasta Poznania 2020+ wydatkowano w 2021 r. środki finansowe z budżetu Miasta Poznania ogółem (zadania projektowe oraz zadania procesowe) w wysokości 1048,5 mln zł.

Struktura wydatków ogółem z budżetu Miasta Poznania w podziale na poszczególne priorytety strategiczne:

- Silna Metropolia – 22,9%;
- Nowoczesna przedsiębiorczość – 3,2%;
- Zielone, mobilne miasto – 43,1%;
- Przyjazne osiedla – 20,2%;
- Wspólnotowość i dialog społeczny – 10,6%.

Opracowanie:

Wydział Rozwoju Miasta i Współpracy Międzynarodowej, Urząd Miasta Poznania, 2022 r.